

ATHENS^{voice}

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Coffee Darling

Τάσεις, γεύσεις,
νέες συνήθειες και
τα καλύτερα στέκια
για coffee lovers

BURNING MAN

Ο Ρωμανός Γεροδήμος
ήταν εκεί - Μέρος 2ο

ΤΟ BOMBAY SAPPHIRE® ART MONTH ΞΕΚΙΝΗΣΕ

ΜΕΙΝΕΤΕ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΟΙ!

Αφετηρία η εντυπωσιακή φετινή **ART ATHINA**,
τα πιο ξεχωριστά gallery openings κι ένα μεγάλο art party.
Σε όλα έδωσε το «παρών» το **Bombay Sapphire premium gin**

Ήταν πραγματικά εντυπωσιακή η φετινή ART ATHINA, η οποία πραγματοποιήθηκε τις προηγούμενες ημέρες στο Ζάππειο με απόλυτη επιτυχία. Το εικαστικό γεγονός της χρονιάς, με τη συμμετοχή 80 χώρων τέχνης από την Ελλάδα και το εξωτερικό, συγκέντρωσε χιλιάδες επισκέπτες, αποτελώντας το σημείο συνάντησης του art crowd της πόλης. Εκεί έδωσε το «παρόν» και το Bombay Sapphire, το premium gin που ξεκλειδώνει τη δημιουργικότητα και τη φαντασία και είναι πάντα δίπλα σε κάθε πειραματισμό και έκφραση.

Το **Bombay Sapphire & Tonic** σε παγωμένα cans ενθουσίασε τους πάντες, που επισκέφθηκαν την ART ATHINA για να ανακαλύψουν τις σύγχρονες τάσεις της τέχνης, τις νέες δουλειές καταξιωμένων καλλιτεχνών, αλλά και πρωτοεμφανιζόμενα ονόματα που θα μας απασχολήσουν τα επόμενα χρόνια.

Ο ενθουσιασμός μεταφέρθηκε αργότερα στο κέντρο της πόλης, στο μοναδικό Athénée της οδού Βουκουρεστίου, όπου διοργανώθηκε μεγάλο opening party της ART ATHINA με χορηγό το Bombay Sapphire premium gin. Εκεί, στα πηγαδάκια που στήθηκαν μέσα και έξω, η σύγχρονη τέχνη όπως έλαμψε στη φετινή ART ATHINA ήταν το κεντρικό θέμα.

Όμως, όπως συνηθίζεται πάντα σε ανάλογες γιορτές, η αξέχαστη βραδιά συνεχίστηκε και στο dancefloor, απολαμβάνοντας cocktails που δημιουργήθηκαν ειδικά για την περίπτωση: το ART LOVER (Bombay Sapphire Premium Gin, Premium Tonic Water & Lime) και το GIN & CREATIVITY (Bombay Sapphire Premium Gin, Martini Prosecco, Pink Grapefruit Soda & agrape fruitslice)!

Παράλληλα με την ART ATHINA, το Bombay Sapphire βρέθηκε τις ίδιες μέρες και στα ξεχωριστά εγκαίνια εκθέσεων σε μερικές από

τις πιο σημαντικές γκαλερί της Αθήνας και έτσι δημιουργικά cocktails προσφέρθηκαν στην Breeder της οδού Ιάσωνος, στην Intermission και στην Carwan της οδού Πολυδεύκους στον Πειραιά, αλλά και στο νέο χώρο της Dio Horiagallery στην Ακρόπολη.

Κι αυτό ήταν μόνο η αρχή του Bombay Art Month, μιας πρωτοβουλίας που φέρνει στο επίκεντρο τη σύγχρονη δημιουργικότητα και γιορτάζει την ελευθερία της έκφρασης και της φαντασίας μέσω της τέχνης και των απολαυστικών Bombay Sapphire Gin & Tonics που θα βρείτε σε επιλεγμένα bar από άκρη σ' άκρη της πόλης.

Ακολουθήστε το **Bombay Sapphire** στο Instagram: @bombaysapphiregin.gr και ανακαλύψτε όλα τα συνεργαζόμενα bars της πόλης, όπου θα απολαύσετε τα πιο creative Bombay G&Ts αλλά και όλα όσα έπονται κατά τη διάρκεια του Bombay Art Month.

BOMBAY SAPHIRE

Απολαύστε υπεύθυνα

«ΤΟ ΝΕΡΟ
ΔΩΡΟ ΣΤΟΝ ΚΑΦΕ
ΚΑΤΕΡΓΗΘΗΚΕ»

(Kineta Beach, Κυριακή πρωί)

«Ούτε αλάτια έβγαλα,
ούτε κρέμες,
ούτε λάδια.
Έτσι όπως ήμουν
έπεσα ξερός».

(Παρκαδόρος, Εξάρχεια, Δευτέρα πρωί)

Θερινό σινεμά.
Αρχίζει το έργο με το σήμα
της Paramount. Από την πίσω
θέση ακούγεται ηλικιωμένη
κυρία να λέει στη φίλη της:
-Μα αυτό το έργο
το έχω ξαναδεί.

-Όχι, καλέ, ρεκλάμες είναι.
(«Αθηναία», Χάρητος, Σάββατο βράδυ)

-Για να αυτοκτονήσεις
σωστά, χρειάζεσαι
μια μπανιέρα με ζεστό νερό
κι ένα ξυράφι για να κόψεις
τις φλέβες σου.

-Κι αν δεν έχεις μπανιέρα;
(Παρέα με 17χρονα συζητά σε café.
Σόλωνος, Πέμπτη μεσημέρι)

«Αυτός δεν είχε
ένα άλογο
που του έπεσε στον
γκρεμό;»

(Από τις πίσω θέσεις, στη συναυλία του
Asaf Avidan. Ηρώδειο, Πέμπτη βράδυ)

«Καθάρισα χτες το
αυτοκίνητο... Ε, ρε φίλε,
πόσες σοκολάτες
έχω φάει;»

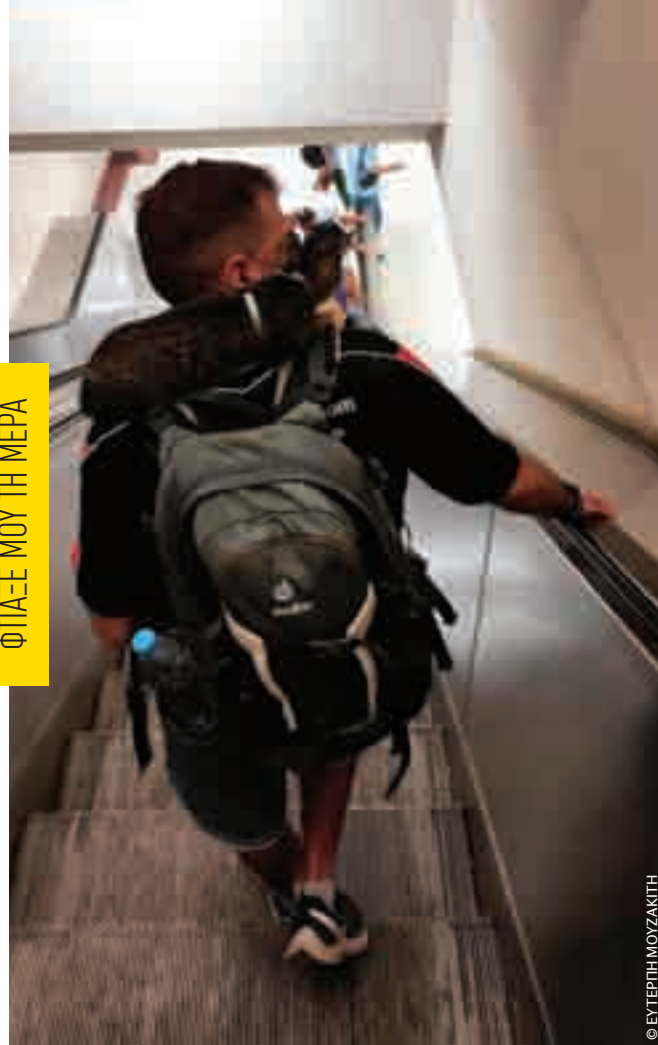
(Κοπέλες συνομιλούν, Νέα Σμύρνη,
Τετάρτη βράδυ)

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ

panikoval500@gmail.com

ΦΤΙΑΞΕ ΜΟΥ ΤΗ ΜΕΡΑ

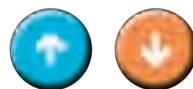

© ΕΥΤΕΡΠΗ ΜΟΥΖΑΚΙΤΗ

Αυτός και η γάτα του
(Η πιο ωραία παρέα για να κατεβαίνεις τις σκάλες του μετρό)

Info~DIET

Της ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ

Η ΤΑΜΠΕΛΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Παναλμποηλεκτρική

ΤΟ ΣΩΣΤΟ ΣΟΥΒΛΑΚΙ

Έχει μόνο 4 υλικά: Πίτα, κρέας, ντομάτα, κρεμμύδι.
Έτσι το φτιάχνει ο Λευτέρης ο Πολίτης στη
Σατωβριάνδου. Στην «Οάση» στα Χανιά (εξίσου
κορυφαίο σουβλατζίδικο) προσθέτουν δύο
ακόμα ταπεινά υλικά: γιαουρτάκι (όχι τζατζίκι)
και μαϊντανό.

Ο 50 CENT ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ ΑΡΓΥΡΟ

Επιτέλους, μια βραδιά στα μπουζούκια.
(στις 29/10 στο ΟΑΚΑ)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΟΥΣΗΣ

Μέχρι τώρα τον ξέραμε ως έναν από τους
καλύτερους και πολυβραβευμένους Έλληνες
κομίστες. Τώρα η πρώτη μεγάλου μήκους
ταινία του «Μαγνητικά Πεδία» επιλέχτηκε
να είναι η επίσημη υποψηφιότητα της Ελλάδας
στα φετινά Όσκαρ. Ένα αληθινό success story.

ΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΕΣ ΤΟΥ ΚΡΥΟΥ

Καταφθάνουν από τη Γερμανία, όσο κρυώνει
ο καιρός και φουντώνει η ενεργειακή κρίση.
Μια ευκαιρία να δούμε και στη χώρα μας
το πιο χोट τρεντ της μόδας στην αυθεντική του
μορφή: πέδιλο με κάλτσα.

ΟΙ ΝΕΕΣ ΦΑΝΕΛΕΣ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥ FW 22/23

Ωραιότατες, με λεπτομέρειες φινέτσας που
συνδυάζονται εύκολα με αξεσουάρ: ερυθρόλευκη
φανελά, μια κόκκινη με άσπρη λεπτομέρεια στο
σορτσάκι και μια μαύρη με κόκκινη ρίγα στο πλάι.

ΤΑ ΝΟΥΜΕΡΑ

Ό,τι λέει ο τίτλος
(στην EPT)

ΜΑΣ ΒΡΗΚΕ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΜΑΓΑΖΑΚΙ

Τα θαύματα του παπα-Δημήτρη
στον Αγίους Ισίδωρους του
Λυκαβηττού.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΑΓΚΑΣ

Σκληρό ροζ. Απομακρύνετε τα παιδιά
από τις οθόνες.
(στον ANT1)

ΥΠΟΘΕΣΗ SIEMENS

Η παραγραφή είναι πιο έγκλημα
από την υπόθεση.

ΕΚΤΑΚΤΑ ΔΕΛΤΙΑ ΕΠΙΔΕΙΝΩΣΗΣ ΚΑΙΡΟΥ

Αν έχετε προσέξει, τώρα πια,
μας τα δίνουν μία ώρα πριν χτυπήσουν.
Πιο πριν δεν φαίνονται.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΣΕΛΙΔΟ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

«Αλλάξε τη διαθήκη ο Καρβέλας.
Τα μοιράζει όλα στα τρία.
Σε πανικό Βίσση και Πάνια».

Ο ΓΛΥΚΟΥΛΗΣ

Ο Κάνιε Γουέστ για τον χωρισμό του
με την Κιμ Καρντάσιαν:
«Λονδίνο, ξέρω πώς νιώθεις.
Έχασα κι εγώ τη βασίλισσά μου».

GLAMAZON

Στα επόμενα ταξίδια

Να μη σταματήσουμε να ταξιδεύουμε
και όσο μεγαλώνουμε
να ταξιδεύουμε περισσότερο

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Όσο ζω, ταξιδεύω και ελπίζω. Τα ταξίδια ξανοίγουν
το μυαλό. Σπκώνουν ένα φορτίο και το πετούν μα-
κριά, ξαλαφρώνουν. Η επένδυση στις αναμνήσεις
ή η επένδυση σε στιγμές όμορφες, σε γωνιές μα-
γικές, σε έργα τέχνης, σε βόλτες και μικρά ψώνια,
σε καινούργιους ανθρώπους είναι τόσο πολύτιμη.
Πολύτιμες στιγμές που συνιστούν αλλαγή σκνι-
κού, αλλαγή πεδίου, σύντομη αλλαγή πλεύσης.
Μεγαλώνοντας, γίνεται πιο έντονη η αναγκαιότητα
του ταξιδιού, και η σπουδαιότητά του, ακόμα και με
την καθαφική έννοια. Το ωραίο ταξίδι.

Ταξιδιώτες κάθε ηλικίας. Πέρα από την πιστοικα-
ρία, τους φοιτητές και τους νέους κάθε δεκαετίας,
ογδοντάχρονοι ταξιδιώτες, τουρίστες ή ταξιδευτές
κατακλύζουν τις μητροπόλεις του κόσμου. Σπάνια
είναι Έλληνες, είναι συνήθως Αμερικανοί ή Ιταλοί,
ή κάτι άλλο, πάντως όχι Έλληνες. Οι δικές μας για-
γιάδες και παππούδες μάλλον έχουν παραδοθεί
στο babysitting, και προφανώς είναι και η σύνταξη
που δεν «φτάνει»... Εκτός από την όποια νοοτρο-
πία και τις φοβίες που ουδείς μπορεί να υποτιμήσει.
Είδα πρόσφατα γκρουπ όπου ηλικιωμένες κυρίες
βόλταραν σε πρωτεύουσα του εξωτερικού κρατώ-
ντας, κάποιες από αυτές, τρίποδο μπαστούνι.

Εκτιμάς τα ταξίδια ιδίως όταν έχεις περάσει ένα δύ-
σκολο, παράξενο, απάνθρωπο διάστημα όπου δεν
μπορούσες ακόμα και να αλλάξεις περιοχή. Επιθυ-
μείς τα ταξίδια όπως τη βροχή το διψασμένο χώμα.

Από την πανέμορφη Ύδρα στις καστανιές του Πρά-
τερ τώρα το φθινόπωρο, ή ακόμα και στη Ζανζι-
βάρνη. Στην οποία Ζανζιβάρνη ταξίδεψαν πολλοί
Έλληνες το καλοκαίρι που μας πέρασε και εντυ-
πωσιάστηκαν από τα τερκούάζ νερά της. Άσε που
τον Αύγουστο είναι και ο «χειμώνας» τους. Ταξίδια
παντού, εντός και εκτός. Σε εξωτικά και λιγότερο ε-
ξωτικά, σε βουνά, σε παραλίες, όπου ευχαριστιέται
κανείς. Στα πανέμορφα νησιά μας, στις βαθιές, δι-
αυγείς θάλασσες. Αμέτρητες ξερολιθιές και εκείνο
το λευκό που ενώνεται με το γαλάζιο του ουρανού
και την κάψα του καλοκαιριού.

Να μη σταματήσουμε να ταξιδεύουμε και όσο
μεγαλώνουμε να ταξιδεύουμε περισσότερο. Να
τολμάμε. Τα ταξίδια είναι η επιβεβαίωση της ζωής,
γεμάτα πολύχρωμες εικόνες, με εναλλαγές, ερεθί-
σματα και ελπίδα.

Στα ωραία ταξίδια.

ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΜΑΣ

Αυτή την εβδομάδα το σχεδιάζει η
Μαρία Αριστείδου. Γεννήθηκε και
μεγάλωσε στην Κύπρο. Σπούδασε
BA Fine Art στο Manchester Metropolitan
University και MA Arts Health στο University
Of Central Lancashire. Το 2015, καθώς
εργαζόταν ως freelancer, ένα μικρό λάθος
της δημιούργησε μια πρωτότυπη ιδέα.
Δουλεύοντας σε ένα πορτρέτο με ακουαρέλες,
έχυσε πάνω του τον απογευματινό
καφέ της. Υπό άλλες συνθήκες, θα βίωνε
μια κατάσταση πανικού, αλλά, κοιτώντας
την αντίδραση του φρέσκου καφέ πάνω
στο χαρτί, ξύπνησε ένα καινούργιο
ενδιαφέρον που την οδήγησε στον κόσμο
του coffee painting.
Περισσότερα στο @ma_aris

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ
ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ERGO
My Auto

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΣΤΗΡΙΖΕΙ ΚΑΘΕ ΑΥΡΙΟ

Το αύριο της ασφάλειας αυτοκινήτου έρχεται από τη winbank.

Κλείσε τώρα τη δική σου ασφάλιση αυτοκινήτου ERGO My Auto, μέσω winbank web banking της Τράπεζας Πειραιώς σε προνομιακή τιμή και κέρδισε ευέλικτα ασφάλιστρα.

Η Πειραιώς Financial Holdings Α.Ε. είναι ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής στην Ελλάδα στην πώληση των ασφαλιστικών προϊόντων, στο οποίο και η winbank προβαίνει στην προώθηση των οποίων δραστηριοποιείται.

Πληροφορίες & όροι: Τ. 210 32 85 000, www.piraeusbank.gr

Roohangiz Saminejad
The Lor Girl, 2022

Azar Shiva
Anarchy of Silence, 2022

Fouzan
Hey, Baby I'm a Star, 2019

Monir Vakili
Rhapsody of Innocence, 2022

REBEL, REBEL

27 γυναίκες- σύμβολα του Ιράν

27 ιστορίες φεμινισμού ζωγραφισμένες
από τη **Soheila Sokhanvari** σε μια έκθεση
στο Λονδίνο πιο επίκαιρη από ποτέ

Της ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΣΚΑΜΑΓΚΑ

ΠΟΡΤΡΕΤΑ: © SOHEILA SOKHANVARI

Courtesy of the artist and Kristin Hjellegjerde gallery

Η ιρανικής καταγωγής Βρετανίδα ζωγράφος **Soheila Sokhanvari** δανείζεται το ρεφρέν του διάσημου κομματιού που τραγούδησε ο David Bowie το 1974 «Rebel Rebel» για να διηγηθεί σπάνιες ιστορίες φεμινισμού από την πατρίδα της, σε μια έκθεση πιο επίκαιρη από ποτέ. Η Sokhanvari συστήνει στη Δύση 27 «τεράστιες» γυναίκες-σύμβολα του Ιράν. Έντονα χρώματα, καθαρές, σίγουρες εκφράσεις. Η ζωγράφος τιμά με τη δική της τέχνη τις γυναίκες εκείνες που είχαν τη δύναμη και το θάρρος να ακολουθήσουν το όνειρό τους σε μια χώρα που «ερωτεύτηκε» τον δυτικό τρόπο ζωής, αλλά όχι τις ελευθερίες του, και

θρηνεί ταυτόχρονα τη μοίρα τους που, μετά την επανάσταση του 1979 και την επακόλουθη εγκαθίδρυση μιας συντηρητικής ισλαμικής θεοκρατίας, τις έφερε αντιμέτωπες με ένα σκληρό και επώδυνο δίλημμα: να παραιτηθούν από οποιονδήποτε ρόλο στη δημόσια ζωή ή να εξαναγκαστούν σε εξορία.

Η **Zinat Moadab**, ηθοποιός του κινηματογράφου, σήμερα 99 ετών, η **Roohangiz Saminejad**, διάσημη για τον ρόλο της ως Golnar στο *Lor Girl* (1934), την πρώτη ταινία που γυρίστηκε στην περσική γλώσσα και την πρώτη ιρανική ταινία με ήχο, η **Ramesh**, αγαπημένη φωνή, που ξεκίνησε την καριέρα της το 1965 τρα-

γουδώντας στη δημοφιλή ραδιοφωνική εκπομπή της εποχής, «Golha», του Εθνικού Ραδιοφώνου, η πριμα μπαλαρίνα **Haydeh Changizian**, που γεννήθηκε στο Ιράν και σπούδασε μπαλέτο στη Γερμανία και τη Σοβιετική Ένωση πριν επιστρέψει στην πατρίδα της με το όνειρο να γίνει χορεύτρια και χορογράφος, η Forugh Farrokhzad, ποιήτρια και σκηνοθέτις, γνωστή εικονομάχος και μοντερνίστρια, με δυνατή όσο και αμφιλεγόμενη «γλώσσα, η **Simin Daneshvar**, ακαδημαϊκός, μυθιστοριογράφος και μεταφράστρια —η συλλογή διηγημάτων της το 1948 ήταν η πρώτη που εκδόθηκε ποτέ από Ιρανή συγγραφέα— η **Katayoun (Amir Ebrahimi)**,

Ramesh
Only the Sound Remains, 2021.

Pouran Shapoori
Wild at Heart , 2019

Googoosh
The Love Addict, 2019

γνωστή ηθοποιός του θεάτρου, της τηλεόρασης και του κινηματογράφου, η **Azar Shiva**, ηθοποιός και πρωταγωνίστρια μεγάλων ταινιών του ιρανικού σινεμά, όπως το *Soltan ghalbha* (1968), το *Yahgoot-e se cheshm* (1970) και το *Gozasht* (1962), όλες θρυλικές γυναικείες μορφές που ανοίγουν «παράθυρα» στοχασμού με φόντο την εντυπωσιακή τοιχογραφία με τα γεωμετρικά μοτίβα της ισλαμικής τέχνης που καλύπτει τους 90 μέτρων τοίχους της γκαλερί ανάμεσά τους – ένα «έργο αγάπης», όπως λέει με ταπεινότητα η ζωγράφος. Το νέο soundtrack της έκθεσης συνέθεσε ο Έλληνας συνθέτης **Marios Aristopoulos** και «ντύνει» την πε-

ριήγηση με ήχους που συνδυάζουν τις μελωδικές φωνές διάσημων Ιρανών τραγουδιστριών από τα μέσα του 20ού αιώνα –όπως η Ramesh και η Googoosh– επιφορτίζοντας τον θεατή με ακόμη πιο συγκλονιστικά συναισθήματα, δεδομένου ότι παραμένει παράνομο να μεταδίδεται η φωνή μιας γυναίκας στο Ιράν. Την έκθεση συμπληρώνουν κατασκευές από καθρέφτη και γυαλί πάνω στις οποίες προβάλλονται σκηνές από τον κλασικό ιρανικό κινηματογράφο, μετατρέποντας τη *The Curve* σε ένα λατρευτικό σύμπαν που η δύναμη της γυναίκας λαμβάνει πρωτόγνωρες διαστάσεις. **A**

Katayoun (Amir Ebrahimi)
Eve, 2021

Zinat Moadab
Rebel, 2021

Forough Farrokhzad
Let Us Believe in the Beginning of the Cold Season, 2022

ΤΑ ΝΟΥΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Του ΣΤΑΜΑΤΗ ΖΑΧΑΡΟΥ

11 εκατομμύρια χλμ. ταξίδεψε το ρομποτικό σκάφος DART (Double Asteroid Redirection Test) – κάνει και λογοπαίγνιο με τη λέξη «βελάκι» της NASA, προκειμένου να συντριβεί πάνω στον αστεροειδή Δίμορφο και να τον εκτρέψει από την πορεία του.

02:14 π.μ. έδειχναν τα ρολόγια τα ξημερώματα της Τρίτης, οπότε και έγινε η πρόσκρουση. Στην πραγματικότητα, η NASA έκανε ένα πρώτο τεστ προκειμένου να διαπιστώσει κατά πόσον μπορεί να σώσει τη Γη από πτώση μετεωρίτη, η οποία θα μπορούσε να αφανίσει την ανθρωπότητα.

23.800 χλμ. ήταν η ταχύτητα με την οποία προσέκρουσε το διαστημόπλοιο στον αστεροειδή. Είχε εκτοξευθεί το Νοέμβριο του 2021, οπότε καταλαβαίνετε ότι ο Δίμορφος ήταν αρκετά μακριά.

1% είναι το ποσοστό κατά το οποίο ευχόμαστε να εκτραπεί της πορείας του ο αστεροειδής. Αρκετό πάντως για να μην πάει άκλαυτη η ανθρωπότητα, όπως συνέβη με τους δεινοσαύρους. Αν τα καταφέραμε θα το γνωρίζουμε σε περίπου 2 μήνες.

330 εκατ. δολάρια κόστισε το σκάφος DART, το οποίο και διαλύθηκε για να πετύχει την αποστολή του.

160 μέτρα διάμετρο είχε ο αστεροειδής Δίμορφος.

55 χλμ. μακριά από τον Δίμορφο, βρισκόταν η συσκευή LICIACube, η οποία μετέδωσε ζωντανά την πρόσκρουση.

76 άνθρωποι έχουν σκοτωθεί κατά τη διάρκεια των βίαιων επεριστάσεων τις πρώτες 10 ημέρες των διαδηλώσεων στο Ιράν, σύμφωνα με την οργάνωση Iran Human Rights.

41 «άνθρωποι έχουν χάσει τη ζωή τους», σύμφωνα με τις ιρανικές Αρχές. Ο αριθμός που ανακοινώνεται παραμένει ίδιος τις τελευταίες 5-6

© EPA, ANDY RAIN

2-1 σέτ ήταν το α-ποτέλεσμα στον τελευταίο αγώνα της καριέρας του Roger Federer, ο οποίος «κρέμασε τη ρακέτα του» (αγαπημένο κλισέ) την περασμένη εβδομάδα. Ο κορυφαίος τενίστας έπαιξε διπλό, με συμπαίκτη τον Rafa Nadal, στο οποίο ηττήθηκαν από τους Sock και Tiefoe.

310 εβδομάδες ως νούμερο 1 της παγκόσμιας κατάταξης παρέμεινε ο Ελβετός τενίστας Roger Federer (237 από τις όποιες συνεχόμενες). Κατά την ασημένια άποψη της στήλης, ο Federer ήταν αναμφισβήτητο ο GOAT. Greatest of all times.

ημέρες.

20 δημοσιογράφοι έχουν συλληφθεί.

43 χρόνια είναι σε ισχύ το Θεοκρατικό σύνταγμα του Ιράν. Μεταξύ άλλων, ορίζει ότι ο Αγιατολάχ (ανώτατος ηγέτης) έχει απεριόριστες εξουσίες, ενώ ερμηνεύοντας με συγκεκριμένο τρόπο τη Σαρία (ισλαμικός νόμος), ορίζει ότι οι γυναίκες είναι υποχρεωμένες να καλύπτουν τα μαλλιά τους με μαντίλα (χιτζάμπ) και να φορούν μακριά, φαρδιά ρούχα για να καλύπτουν τα σώματά τους και να μη διαγνρίζονται χαρακτηριστικά τους. «Είναι η κουλτούρα τους», ψέλλιζαν μέχρι πρότινος διάφοροι επαγγελματίες δικαιωματιστές. Τώρα παλεύουν να σβήσουν τα ίχνη της ντροπής...

182 χλμ. είναι το μήκος του αγωγού φυσικού αερίου IGB, ο οποίος ξε-

κινάει από την Κομοτηνή και εισέρχεται στο βουλγαρικό δίκτυο στην πόλη Στάρα Ζαγόρα.

3 δισ. κ.μ. φυσικού αερίου θα μεταφέρει σε πρώτη φάση ο αγωγός, αλλά η συνολική δυναμικότητα μεταφοράς θα είναι 5 δισ. κυβικά μέτρα.

12,92% μειώθηκε η κατανάλωση ρεφρέριον στο Αύγουστο, σε σχέση με έναν χρόνο πριν.

4% μειώθηκε και η κατανάλωση βενζίνης, παρά το γεγονός ότι η κίνηση στην Αττική συνεχίστηκε με μειωμένη ένταση και τον Αύγουστο, εμποδίζοντας τους ρεπόρτερ των καναλιών να κάνουν το καθιερωμένο ρεπορτάζ στη μέση της Πανεπιστημίου.

25 χρονος Ρώσος πυροβόλησε εξ επαφής στρατολόγο στο Ιρκούτσκ. «Κανείς δεν θα πάει στον πόλεμο, θα πάμε όλοι σπύτι μας», είπε στη συνέχεια ο νεαρός Ρώσος.

1.000 άτομα συνελήφθησαν σε αντικυβερνητικές συγκεντρώσεις, μόνο την πρώτη ημέρα μετά την ανακοίνωση της επιστράτευσης από τον Πούτιν.

26,36% έλαβε το κόμμα της Τζόρτζια Μελόνι «Αδέλφια της Ιταλίας». Αν ήταν και 7, θα θύμιζε εξοχικό κέντρο ή χασαποταβέρνα.

9,01% έλαβε η Λέγκα του Βορρά, το κόμμα του Ματέο Σαλβίνι.

8,25% έλαβε το κόμμα Φόρτσα Ιταλία του 80χρονου πλέον «καβαλιέρ» Σίλβιο Μπερ-

λουσκόνι.

19,13% έλαβε το Δημοκρατικό Κόμμα του Ενρίκο Λέτα.

16% για το κόμμα του κωμικού Μπέπε Γκρίλο, δηλαδή το κίνημα πέντε αστερών.

4.300 προσκεκλημένοι, ανάμεσά τους 700 ξένοι πολιτικοί παρακολούθησαν την πολιτική κηδεία του πρώην πρωθυπουργού της Ιαπωνίας, Σίνζο Άμπε. Υπενθυμίζεται ότι ο Άμπε δολοφονήθηκε στις 8 Ιουλίου!

20.000 αστυνομικοί περιφρουρούσαν την κηδεία υπό το κράτος του φόβου των επεισοδίων.

12 εκατ. ευρώ στοίχισε η κρατική κηδεία, η οποία τελείται εξαιρετικά σπάνια για πολιτικούς στη χώρα του ανατέλλοντος ηλίου, τουλάχιστον μεταπολεμικά.

60% των Ιαπώνων ήταν αντίθετοι στην τέλεση της κρατικής κηδείας. Την περασμένη εβδομάδα, ένας άνδρας αυτο-πυρπολήθηκε για να δηλώσει την αντίθεσή του στην κηδεία με δημόσια δαπάνη.

1,10 δολάρια αγοράζει κανείς πλέον με μία στερλίνα. Πρόκειται για το χαμηλότερο επίπεδο ισοτιμίας από το 1985 και άντε τώρα να ζητήσει κανείς τα ρέστα απ' τους brexitάκηδες, οι οποίοι υπόσχονταν λαγούς, πετραχήλια, παρθένες και ρύζι.

0,054 δολάρια αγοράζει κανείς σήμερα με μία τουρκική λίρα. Πάλι νίκη για τον καλό γείτονα Ταγίπ που πρακτικά σαμποτάρει το δολάριο. Αρκεί να αναλογιστεί κανείς ότι το 2008 με την ίδια λίρα αγόραζε κανείς 0,84 δολάρια. Τώρα οι Τούρκοι δεν μπαίνουν καν στον κόπο για αγορά συναλλαγματος.

87% των συνταξιούχων θα δουν αυξήσεις στις συντάξεις τους από την αρχή του έτους, σύμφωνα με τον αρμόδιο υπουργό Κωστή Χατζηδάκη.

VERBA VOLANT

ΤΑΓΙΠ ΕΡΝΤΟΓΑΝ

«Δεν ξεχάσαμε και δεν θα ξεχάσουμε ποτέ τη Σφαγή της Τριπολιτσάς». Πάντα επίκαιρος ο φιλειρηνικός γείτονας, κύριος Ταγίπ. Πρόεδρε, μην ξεχνάς επίσης τη Ναυμαχία της Σαλαμίνας αλλά και το 3-0 του Θρύλου επί της Φενέρ, μέσα στην Πόλη.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

«Αν οι Τούρκοι θίξουν μια σπιθαμή της Ελλάδας, θα έχουν την ίδια τύχη με την Τριπολιτσά». Πολύ σκληρός ο πρώην ΠτΔ. Έχει δείξει βέβαια δείγματα γραφής για το πόσο ταμπούκάς είναι, από τότε που άκουγε τον γείτονα Ταγίπ να αμφισβητεί τη Συνθήκη της Λωζάννης μέσα στο Προεδρικό Μέγαρο.

ΧΑΡΗΣ ΤΖΩΡΤΖΑΚΗΣ

«Κυκλοφορεί η είδηση ότι "οι Ρώσοι εγκαταλείπουν τη Ρωσία για να αποφύγουν την επιστράτευση"». Οι Ρώσοι, που μέτρησαν 10 εκατομμύρια νεκρούς στρατιώτες στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, τρεις φορές περισσότερους από όσο ο υπόλοιπος κόσμος μαζί. Δημοσιογραφία για Πούλιτζερ που δεν διάβασε μια αράδα Ντοστογιέφσκι και ποτέ δεν άκουσε το Rossiya-Matshka "Μπτέρα Ρωσία" ή το Rodina-Mat "Μπτέρα Πατρίδα". Ημιμαθείς, φερέφωνα και σανοιώδες». Σοφά λόγια από τον ηθοποιό, τα οποία δυστυχώς διαφεύστηκαν από λιγόψυχους οι οποίοι κρύβονταν μέσα σε ψυγεία για να αποφύγουν την επιστράτευση. Σύντροφε, μην πτοείσαι. Δεν ήταν Ρώσοι, ηθοποιοί ήταν.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ

«Τερατογένεση η κυβέρνηση Μελόνι-Σαλβίνι-Μπερλουσκόνι στην Ιταλία - Αρννητική εξέλιξη και για την Ιταλία, που έχει ισχυρή δημοκρατική παράδοση, αλλά και για την Ευρωπαϊκή Ένωση και για την Ελλάδα». Ο ισχυρός άνδρας του ελληνικού real estate, μιλάει έξω απ' τα δόντια για τους τρελούς πολιτικούς συνδυασμούς. Η Μελόνι, από την άλλη, θα μπορούσε να τον χαρακτηρίσει ακάριστο, διότι ο ΣΥΡΙΖΑ (συμπεριλαμβανομένου και του «όχι» στο δημοψήφισμα) ήταν το μόνο ελληνικό κόμμα που στήριζε διαχρονικά η Ιταλία πολιτικούς, με αλλεπάλληλες αναρτήσεις της στα σόσιαλ μίντια.

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελές

Σύμβουλος Έκδοσης Σταυρούλα Παναγιωτάκη Διευθύντρια Σύνταξης Αγγελική Μπιρμπιλή

Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης Λουίζα Ναθαναήλ

Art Director Φώτης Πελιβανίδης

Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης

Αρχισυνταξία Δανάη Καμζόλα (Podcast & City Guide) Ελένη Μπεζιριάνογλου

Τεχνικός διευθυντής Βάιος Συντισιμάς

Υπεύθυνος Ύλης Τάκης Σκριβάνος Επιμέλεια Ύλης Δήμητρα Γκρους, Κωνσταντίνος Τσιάνγκας

Συντακτική ομάδα: Κ. Αθανασιάδης, Ν. Αμαντίτης, Μ. Βελέντζας, Σ. Βλέςσας, Κ. Βνάτσιου, Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργελέ, Μ. Γκανά, Ι. Γκομούζα, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Π. Δημητριάδης, Θ. Ευθυμίου, Τ. Ζαράβλα, Μ. Ζουμπουλάκη, Κ. Καϊμάκης, Σ. Καραμαντή, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Α. Κερώση, Γ. Κοροβέσης, Β. Κορωνάιος, Σπ. Λαμπρόπουλος, Μ. Μανωλοπούλου, Δ. Μαστρογιαννίτη, Β. Ματζάρογλου, Τζ. Μελιτά, Ευ. Μουζακίτη, Γ. Μπελεσιώτης, Γ. Νένες, Γ. Χ. Παπαδόπουλος, Δ. Παπαδόπουλος, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Γ. Παυριανός, Μ. Προβατάς, Τζ. Ρουσάκη, Τ. Σκραπαλιώρη, Ζ. Σφυρή, Α. Τριανταφυλλίδη, Σ. Τριανταφύλλου, Zarastro, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Ε. Χελιώτη, Γ. Ψύχας

Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα info@athensvoice.gr avguide@athensvoice.gr

Ατελιέ Sotos Anagnos LOOKmag Κωνσταντίνος Βλαχοπούλου

Εικονογραφήσεις art@athensvoice.gr Φωτό: Θανάσης Καρατζάς, Γιώργος Ζαρκώνης, Τάσος Βρεττός, Εκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάτσος, Χρήστος Κισατζεκιάν, Δημήτρης Κλεάνθης, Μαρία Μαρκεζή, Πέτρος Νικόλτσος

Creative Marketing Director Βασιλική Κώτσου

Advertising Manager Πέπη Κράλιοβιτς

Direct Market Advertising Managers Μιχάλης Δρακάκης, Εύα Βαλαμβάνου, Νώντας Νταμπάνης

Υποδοχή Διαφήμισης Νίκη Σκαμάγκα Συντονισμός Διαφήμισης Μαίρη Κούρτη marketing@athensvoice.gr Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη Digital Advertising Coordinator Μίνα Γιαννάκη

Διεύθυνση Λογιστηρίου Έφη Μούρτζη Λογιστήριο Ουρανία Μιχαήλ, Βασίλης Νάκος, Μαίρη Λυκούση

Διαχωρισμοί - Εκτύπωση «Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»

Athens Voice S.A. Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369 fax: 210 3632.317 Διαφημιστικό: 210 3617.530, fax: 210 3617.310 Athens Voice Radio 102.5: 210 3648.213 Αγγελίες: 210 3617.369 Λογιστήριο: 210 3617.170

www.athensvoice.gr

Αν δεν βρίσκετε την Α.Β. στα σημεία διανομής, επικοινωνήστε: 210 3617.360, 210 3617.369 Κωδικός εντύπου: 7021 ISSN 1790-6164

ATHENS

Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν. Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική, η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο, χωρίς την προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.

ONASSIS STEGI

ONASSIS.ORG

BLOCK PARTY

04.10.22 NEΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

EVKITIKI ZYGIA • HATEMOST • EXPE
COLLEEN 'COSMO' MURPHY • EROL ALKAN
PLANNINGTOROCK • LEON OF ATHENS
CEGO MENZ • MI55T • BLACK ATHENA
ENTROPIA RECORDS • TERANGA BEAT
• BOBOS KIDS SESSION •

PRODUCTION
PARTNER

PLISSKEN

ΠΑΡΕΑ ΜΕ

ΣΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΤΕΓΗΣ

ΑΠΟ ΤΙΣ 18:30

ΜΕΤΑΦΑΣΙΣΜΟΣ

Το ανώτερο στάδιο της σύγχρονης παράνοιας

Του ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Οι Γάλλοι εφεύραν έναν νέο όρο για να περιγράψουν τι ακριβώς συμβαίνει στην Ιταλία. Προσπαθώντας να ακολουθήσουν τα ίχνη του σύγχρονου τεχνολογικού γλωσσασριού, οι Γαλάτες αναλυτές κατέληξαν στον όρο «μεταφασισμός», ο οποίος υιοθετήθηκε αμέσως από τα ΜΜΕ αυτής της χώρας. Εξειδικεύοντας μάλιστα ο Cilles Gressani, διευθυντής της πολιτικής επιθεώρησης «Le Grand Continent», γράφει στη «Le Monde» της 27ης Σεπτεμβρίου πως η πραγματική ιδεολογική ταυτότητα του μορφώματος που εκφράζει η Τζόρτζια Μελόνη, επικεφαλής του συνασπισμού που κέρδισε τις εκλογές της Κυριακής που μας πέρασε, είναι ο «Techno-Souverainisme». Πρόκειται για γλωσσική τερατογένεση αυτός ο νεολογισμός, ο οποίος στα ελληνικά θα αποδιδόταν ως «τεχνο-δεσποτισμός».

Μεγάλωσε στη νεοφασιστική αγκαλιά του κόμματος MSI, του νεομουσολινικού μορφώματος των τελευταίων δεκαετιών. Πρόκειται για ένα σύγχρονο προϊόν μιας παραγωγικής διαδικασίας όπου τα συστατικά βάσης είναι ο μεσογειακός λαϊκισμός, η νοσταλγία για τον Μουσολίνι, η αποδοχή των γεωπολιτικών θεσφάτων, όπως η αναγκαιότητα της Ατλαντικής Συμμαχίας, με την ευρωπαϊκή μάλιστα διάσταση της, και βεβαίως, έως ένα σημείο, η ευρωπαϊκή ταυτότητα, δηλαδή η αποδοχή της ευρωπαϊκής (κοινής) αναγκαιότητας του ευρώ. Αυτά είναι τα καλά νέα. Τα δύσκολα αρχίζουν από τη στιγμή που η Μελόνη και το κόμμα της «Αδελφοί της Ιταλίας» εκφράζουν το σύνολο του νεοσυντηρητικού ιδεολογικού μείγματος που δημοσιοποίησε σε όλο του το μεγαλείο ο Όρμπαν στην Ουγγαρία και η πολωνική Ακροδεξιά. Την επιθετικότητα αυτού του μείγματος εξέφρασε ο Ντόναλντ Τράμπ και τα ιδεολογικά του απόβλητα που έστησαν τις θεωρίες συνωμοσίας. Αυτές οι συνιστώσες με τα καθιερωμένα και ακραία επιπρόσθετα της σκανδιναβικής Ακροδεξιάς εκφράστηκαν σε όλο τους το μεγαλείο κατά τις πρόσφατες εκλογές στην Σουηδία. Θυμίζουμε πως το δεύτερο σε ισχύ κόμμα της χώρας-μοντέλο δημοκρατίας και διαταξικής συνεργασίας είναι αυτό της Ακροδεξιάς.

Η Τζόρτζια Μελόνη είναι οπαδός του νεοεθνικισμού, της ξενόφοβης ρητορικής και της ρατσιστικής προσέγγισης του μεταναστευτικού. Θεωρεί ότι πρέπει να επιχορηγηθεί η επιστροφή της γυναίκας-συζύγου στο σπίτι για να αναθρέψει τα παιδιά της ώστε να λυθεί το δημογραφικό πρόβλημα της Ιταλίας. Τάσσεται κατά των αμβλύσεων. Αντιλαμβάνεται το δικαίωμα στην ελεύθερη έκφραση και τα άλλα βασικά πολιτικά δικαιώματα ως παρακμιακή κατάληξη του κινήματος των δικαιωματιστών. Με λίγα λόγια, η νέα ηγέτης του Δεξιού Συνασπισμού στην Ιταλία καλείται να κυβερνήσει με τον επίσης ακροδεξιό Ματέο Σαλβίνι της Λέγκας του Βορρά και τον βετεράνο πολιτικό Σίλβιο Μπερλουσκόνι, ο οποίος ευθύνεται συνολικά για τον εκμαυλισμό του ιταλικού πολιτικού σκηνικού των τελευταίων δεκαετιών. Είναι ο μπερλουσκονισμός, αυτό το μείγμα λαϊκισμού και εκπόρνευσης του πολιτικού προσωπικού, που αργά αλλά σταθερά

εκκόλαψε το αυγό του φιδιού. Αυτά ως προς το 50% των ευθυνών, διότι την άλλη μισή ευθύνη για την ιταλική πολιτική κατηφόρα την επωμίζεται η παθολογική ανικανότητα της ιταλικής Κεντροαριστεράς να αρθρώσει έναν αποτελεσματικό πολιτικό λόγο σε συνδυασμό με μια αξιόπιστη οικονομική πρόταση. Αποτέλεσμα αυτής της παθογένειας ήταν η συστηματική αποσύνθεση της μεσοαίας τάξης, η οποία συνέτεινε αναπόφευκτα στην αποσταθεροποίηση του πολιτικού κέντρου. Οι συνέπειες ήταν από καιρό ορατές. Η παρένθεση Ντράγκι δεν ήταν ούτε κατά διάνοια αρκετή για να διασώσει ένα αποδομημένο σύστημα αναφοράς. Οι πάντες επί της ουσίας, media, πολιτικές δυνάμεις, κοινωνικά δίκτυα, θεσμοί, υπόκοσμος, επιχειρηματικότητα, εργάστηκαν για την ανάδειξη της Μελόνη ως «χρήσιμης ξανθιάς». Υπέπεσαν σε μεγάλο λάθος όσοι υποτίμησαν την επικινδυνότητά της. Η νέα αυτή γυναίκα δεν ήταν μία «Μπάρμπι» της πολιτικής. Ήταν και αναδείχθηκε σε μείζονα πρωταγωνίστρια του πολιτικού θεάματος.

ΟΙ ΠΑΝΤΕΣ, MEDIA, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ, ΘΕΣΜΟΙ, ΥΠΟΚΟΣΜΟΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΜΕΛΟΝΙ ΩΣ «ΧΡΗΣΙΜΗΣ ΞΑΝΘΙΑΣ»

Πέρασαν εκατό χρόνια από τη μεγάλη πορεία που έφερε τον Μουσολίνι στη Ρώμη και στην κεντρική εξουσία. Χιλιάδες οπαδοί του ξεκίνησαν από τα νότια και ανέβηκαν στην πρωτεύουσα. Φάνταζε σαν ένας ιδιόμορφος καρνάβαλος με κάποιους μελανοχίτωνες που περιστοίχισαν έναν στρογγυλοπρόσωπο φανφαρόνο. Τελικά μόνον φανφαρόνος δεν ήταν εκείνος που επέβαλε τον φασισμό στην Ιταλία. Κάπως έτσι ανέβηκε στην κορυφή ο Μπενίτο Μουσολίνι.

Εκατό χρόνια μετά, ένα ιδεολογικό δισέγγονο του που ανατράφηκε στο Διαδίκτυο έρχεται να διεκδικήσει μία θέση στο ιταλικό φασιστικό πόντιουμ. Η Τζόρτζια Μελόνη θέλει να συνεχίσει στον δρόμο που χάραξε ο ιδεολογικός προπάππος της λαμβάνοντας υπ' όψιν τις σύγχρονες συνθήκες. Όπως επισημαίνουν οι Ευρωπαίοι αναλυτές, η Ιταλία ήταν πάντα ένα ιδιότυπο πολιτικό εργαστήριο όπου άνθρωποι, ομάδες και θεσμοί πειραματιζόνταν νωρίτερα από οπουδήποτε αλλού ιδέες, κινήματα, θεωρίες ακόμη και φαντασιώσεις.

Η ανάδειξη της αρχηγού του κόμματος «Fratelli d'Italia» ως εντολοδόχου πρωθυπουργού της τρίτης ευρωπαϊκής οικονομίας και ιδρυτικού μέλους της ευρωπαϊκής προοπτικής προϋδεάζει προφανώς για τα μελλούμενα σε αυτήν τη βάνανση πορεία μετάλλαξης της ευρωπαϊκής ιδέας. Σίγουρα, η νέα πολιτική πραγματικότητα στη Ρώμη θα επηρεάσει, καταλυτικά ενδεχομένως, τις πολιτικές εξελίξεις στη γειτονική Γαλλία (όπως συνήθως), τη Γερμανία, αλλά και όχι μόνον. Οι πολιτικοί συσχετισμοί δυνάμεων στην Ευρώπη είναι σε κατάσταση ενισχυμένης ρευστότητας. Η μεσαία τάξη, η ραχοκοκαλιά των ευρωπαϊκών κοινωνιών, έχει διαβρωθεί, και οι συμπεριφορές της θυμίζουν, τηρουμένων των αναλογιών, την ανατριχιαστική συμπεριφορά των αντίστοιχων κοινωνικών στρωμάτων κατά τη μεσοπολεμική περίοδο.

Όπως σπεύδουν να επισημάνουν οι Ευρωπαίοι σχολιαστές, η υπόθεση Μελόνη δεν αντιστοιχεί σε μία επανάληψη της Ιστορίας υπό τη μορφή φάρσας ή τραγωδίας, όπως συνήθως λέγεται. Το ζήτημα είναι ότι οι ιστορικές επαναλήψεις αποδεικνύουν με έναν κυνικότατο τρόπο πως οι άνθρωποι δεν μαθαίνουν από τα λάθη τους. Αυτή είναι η πραγματική τραγωδία. Παρατηρούμε ότι σε ένα χρονικό διάστημα μόλις εννέα μηνών, ένας πόλεμος, στην Ουκρανία, τρεις εκλογικές αναμετρήσεις, στη Γαλλία, τη Σουηδία και την Ιταλία, μία ενεργειακή κρίση και μία επαπειλούμενη παγκόσμια οικονομική ύφεση προκαλούν φόβο και τρόμο ως προς το ενδεχόμενο σαρωτικών δομικών ανακατατάξεων στο παγκόσμιο σύστημα ασφαλείας. Δηλαδή, συνολικά στο μεταπολεμικό παγκόσμιο οικοδόμημα. Ουκρανία, Ταιβάν, Θιβέτ (Ινδία - Κίνα), τουρκικός μεγαλοϊδεατισμός, αποσάρθρωση των δομών στην Κεντρική Ασία, κατάρρευση εξειδικευμένων αγορών, μονομαχία μεταξύ ασιατικού και αμερικανικού ιμπεριαλισμού στον Ινδικό και τον Ειρηνικό, μάχη για την επικράτηση και κυριαρχία στην Αρκτική, σαρωτική κλιματική αποσταθεροποίηση, όλα αυτά και ακόμη περισσότερα απειλούν να καταργήσουν ένα σίγουρα ανεπαρκές αλλά παρ' όλα αυτά υπαρκτό σύστημα αξιών και συμπεριφορών που καθοδήγησε τα μεταπολεμικά πατήματα μας. Την τελευταία φορά που κάτι το αντίστοιχο παρατηρήθηκε σε παγκόσμια κλίμακα είχε ως αποτέλεσμα να οδηγηθεί η ανθρωπότητα σε δυσβάσταχτες καταστροφές. **Α**

Αναζητούν οι Ευρωπαίοι τις λύσεις στα άκρα και στον εθνικισμό;

Της ΣΟΦΙΑΣ ΚΑΛΑΜΑΝΤΗ

Οι πρόσφατες εκλογικές αναμετρήσεις στο ευρωπαϊκό έδαφος έχουν προκαλέσει έντονη ανησυχία και αντιδράσεις. Ορισμένοι αναλυτές μιλούν για σημαντικές αλλαγές στις ισορροπίες δυνάμεων, υπογραμμίζοντας πως το έως τώρα status quo των πολιτικών δρώντων εμφανίζει ενδείξεις ανατροπής πανευρωπαϊκά. Πιο πρόσφατη περίπτωση αποτελούν οι εκλογές στην Ιταλία, όμως το πιο αναπάντεχο αποτέλεσμα, που συνέβαλε με τη σειρά του στη δόμηση ενός μοτίβο στις ευρωπαϊκές εκλογικές арένες, είναι εκείνο των εκλογών στη Σουηδία.

Στις εκλογές της 11ης Σεπτεμβρίου ο σουηδικός λαός έδωσε λίγο πάνω από το 20% των ψήφων του στους «Σουηδούς Δημοκράτες». Το κατεχοκίν ακροδεξιό κόμμα της χώρας είχε σε όλη την προεκλογική αναμέτρηση στο επίκεντρο της ατζέντας του την αντιμεταναστευτική ρητορική, την απόρριψη της πολυπολιτισμικότητας ως μοχλού προόδου και ευημερίας, και τη μεταστροφή των πολιτικών προτεραιοτήτων στα πρότυπα της Ουγγαρίας και της Πολωνίας. Το κόμμα ήρθε δεύτερο στις εκλογές, και προς το παρόν παραμένει παραγκωνισμένο από την εξουσία, ωστόσο το γεγονός ότι ξεπέρασε με διαφορά όλα τα «παράδοσιακά» κεντροδεξιά και δεξιά κόμματα, δεν μπορεί παρά να θεωρηθεί από τα στελέχη του μεγάλη νίκη.

Στις σκανδιναβικές χώρες η παρουσία ακροδεξιών μορφωμάτων δεν είναι κάτι νέο. Δανία, Φινλανδία και Νορβηγία έχουν δει ήδη κόμματα αντίστοιχου ιδεολογικού προσανατολισμού εντός των κοινοβουλίων τους, επιβεβαιώνοντας μια εσωτερικευμένη πολιτική τάση, η οποία, καθότι δεν εκφραζόταν σε ευρεία κλίμακα, φυτοζωούσε με λίγες έδρες και την υποστήριξη σχετικά μικρών φανατικών ομάδων ύστερα από κάθε εκλογική αναμέτρηση. Η περίπτωση της Σουηδίας όμως, η οποία έχει εδώ και χρόνια καταστήσει τον εαυτό της προπύργιο της Σοσιαλδημοκρατίας, του κράτους πρόνοιας, της ανοχής στη διαφορετικότητα, της πολυπολιτισμικότητας και των πράσινων πολιτικών, είναι αναπόφευκτα ξεχωριστή. Η χώρα που έρχεται πάντοτε πρώτη στις έρευνες της Ε.Ε. για τις μεταύλιστικές της ανησυχίες και πολιτικές, φαίνεται και αυτή με τη σειρά της να βιώνει έναν αξιακό κλονισμό. Μπορεί οι «Σουηδοί Δημοκράτες» να είδαν τα πρώτα σημάδια εκλογικής ανόδου λίγο μετά την έναρξη της οικονομικής κρίσης το 2008, ωστόσο καίριο ρόλο έπαιξαν τα πρόσφατα διαδοχικά περιστατικά εγκληματικότητας σε κοινότητες μεταναστών, τα οποία προκάλεσαν ανησυχία στους Σουηδούς εκλογείς, με την ανησυχία να μετουσιώνεται σε αίτημα η μεταναστευτική κρατική πολιτική να επανεξεταστεί συνολικά. Τι συμβαίνει όταν η χώρα που έχει υπάρξει η πιο σίγουρη για το σοσιαλιστικό πολυπολιτισμικό της αφήγημα δείχνει πως θέλει να κάνει ένα βήμα πίσω, και με μία ίσως παρορμητική εκλογική συ-

μπεριφορά, να αναθεωρεί θέσεις ταυτισμένες με το κοινωνικο-πολιτικό της είναι; Όλες οι μεγάλες ευρωπαϊκές δυνάμεις που είχαν πρόσφατα εκλογές επίσης ανέδειξαν παρόμοιες ροπές προς τα άκρα. Από τη Γαλλία, τη Γερμανία και την Αυστρία μέχρι την Ιταλία σήμερα, η πρόδηλη υποστήριξη στην Ακροδεξιά με αντισυστημικά ή εθνικιστικά στοιχεία αποτελεί σημείο των καιρών. Οι αλληπάλληλες κρίσεις ξυπνούν αντανάκλαστικά που σε περιόδους ευημερίας μένουν σε λανθάνουσα κατάσταση, και η αλήθεια είναι ότι η ευρωπαϊκή ήπειρος έχει βιώσει το προηγούμενο διάστημα σφοδρές μεταβολές σε όλα τα πεδία. Την έξοδο από τη μεγάλη οικονομική κρίση ήρθε να ακολουθήσει η πανδημία του κορωνοϊού, η οποία, αν και συνεχίζει να υφίσταται, επικαλύφθηκε από τη γεωπολιτική αναταραχή της ρωσικής εισβολής και του πολέμου στην Ουκρανία. Ο ευρωπαϊκός κόσμος ζει τα τελευταία χρόνια σε καθεστώς γενικευμένης αβεβαιότητας και ανατροπών, επομένως το να αποδοθούν οι πολιτικές του επιλογές σε αμιγώς οικονομικούς παράγοντες ή σε μία ασυχολόγητη ροπή προς τον εξτρεμισμό δεν απηχεί την πλήρη εικόνα.

Η υπαναχώρηση των εκλογέων σε φαινομενικά εύκολες λύσεις και απαντήσεις, όπως αυτές συχνά παρουσιάζονται από τις ακραίες δυνάμεις μαζί με την υπόσχεση απόσχισης από το παγκοσμιοποιημένο πολυπολιτισμικό περιβάλλον, φανερώνει την επιθυμία στροφής στον εθνικισμό, την απαίτηση να δώσουμε προτεραιότητα «στα του οίκου μας», προτού να είναι πολύ αργά. Η δημοσιογράφος και ιστορικός Αν Άπλμπαουμ έχει γράψει πως το μείζον πρόβλημα με την άνοδο του εθνικισμού στην Ευρώπη τα τελευταία χρόνια είναι ότι συμβαίνει με την επικράτηση της στρεβλής εκδοχής του. Δεν γινόμαστε δηλαδή μάρτυρες της ανόδου ενός πατριωτικού εθνικισμού, με κεντρικό άξονα θετικά αισθήματα, την αγάπη για την πατρίδα, τη

δόμηση κοινών στόχων και ισχυρών πολιτικών θεσμών που θα υπηρετούν τις κλασικές φιλελεύθερες αξίες. Αντιθέτως, βιώνουμε την ενίσχυση ενός εθνικισμού «παλιάς κοπής», όπως η ίδια τον αποκαλεί, εμποτισμένο από τη μισαλλοδοξία, τον νατιβισμό και τον σοβινισμό. Η υπόρρητη ψυχολογική ανάγκη εύρεσης ενός «εχθρού», στον οποίο θα μπορούν να αποδοθούν μονομιάς όλα τα κρίματα και οι δυσκολίες, αποτελούσε ανέκαθεν δημαγωγικό εργαλείο των ακραίων στοιχείων. Ο πατριωτικός εθνικισμός, το αίσθημα συνειδητής αγάπης για την πατρίδα, στηριγμένο σε πραγματιστικά στοιχεία, όπως είναι ο τόπος και η Ιστορία, και όχι στην τυφλή τυπολατρία, συνιστά σύνθετη πολιτική άσκηση, η οποία για να ευοδωθεί απαιτεί χρόνο και προσπάθεια, και άρα δεν ανταποκρίνεται στις λαϊκίστικες επιταγές των άκρων.

Η Γηραιά Ήπειρος βιώνει μία δύσκολη περίοδο και αρκετές από τις έως τώρα σταθερές μοιάζουν να καταρρέουν, σκιαγραφώντας ένα αναδυόμενο πολιτικό τοπίο το οποίο εδράζεται στην ανάγκη να βρεθούν νέες βεβαιότητες προς αντικατάσταση των παλαιών. Στην αυτοβιογραφία του «Ο κόσμος του χθες», ο Στέφαν Τσβάιχ αποτυπώνει γλαφυρά τη μετάβαση της Ευρώπης από το μεγαλείο της Μπελ Επόκ στη δίνη των δύο παγκοσμίων πολέμων που ακολούθησαν. Αναδεικνύει πως οι περισσότεροι νέοι της εποχής έμεναν προσηλωμένοι σε έναν γενικευμένο ιδεαλισμό με μία αφελή αίσθηση αισιοδοξίας, σαν η πρόοδος να αποτελεί φυσικό επακόλουθο της ιστορικής συνέχειας, χωρίς να αντιλαμβάνονται τι πραγματικά λάμβανε χώρα γύρω τους. Σήμερα, οι εύκολες απαντήσεις σε σύνθετα προβλήματα μοιάζουν πιο ελκυστικές από ποτέ, όμως τα ακόμη νωπά διδάγματα της Ιστορίας απαιτούν σύνεση και ωριμότητα στις πολιτικές επιλογές, προς αποφυγήν των επικίνδυνων εκτροπών, που ποτέ δεν θα πρέπει να θεωρηθούν αδύνατες. **A**

06/10

ΝΑΞΟΣ

Κτήμα Κάμπονες

ΜΟΥΣΙΚΗ ΒΡΑΔΙΑ

Ανδριάνα Μπάμπαλη, φωνή

Στάθης Δρογώσης, πιάνο - φωνή

Άρης Ζέρβας, τσέλο

ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

Χριστίνα Καλλιγιάννη

NAXIAN

Experiences

Μια βραδιά κάτω από την ελιά

Τετάρτη, 31 Αυγούστου

8 μ.μ. – Μια εφιαλτική μέρα. Λίγο μετά τις 10 το πρωί ξεκίνησαν αλληπάλληλες θύελλες σκόνης που κράτησαν μέχρι το απόγευμα. Η θερμοκρασία ξεπέρασε τους 40 βαθμούς δημιουργώντας μια ατμόσφαιρα αποπνικτική. Ο συνδυασμός σκόνης, αέρα, ήλιου, ζέστης και μάσκας ήταν ιδιαίτερα δυσάρεστος. Βρήκα καταφύγιο στα παγκάκια του Center Camp – στη μεγάλη κυκλική τέντα στο κέντρο της πόλης, κάνοντας ασκήσεις υπομονής, μετρώντας τα λεπτά, γνωρίζοντας ότι, κάποια στιγμή, όλο αυτό θα περάσει. Κάποια στιγμή κοίταξα μπροστά μου και ένιωσα ότι το έδαφος έχει κλίση, ότι όλο το Center Camp είναι μια ανηφόρα. Κακό τριπάκι, χωρίς καν μανιτάρια. Επιστρέφοντας στη σκηνή, συνειδητοποιούμε ότι η σκόνη έχει εισχωρήσει μέσα απ' το διπλό φίλτρο εξαερισμού, στο εσωτερικό της σκηνής. Το «υπνοδωμάτιο» (δύο υπνόσακοι πάνω σε λεπτά στρώματα) είναι καλυμμένο απ' τη σκόνη. Το «χολ» (το εξωτερικό δωματάκι στο οποίο έχουμε τα πράγματά μας) έχει περισσότερη σκόνη απ' ό,τι η ίδια η έρημος. Μετά από μιάμιση ώρα ολοκληρώνουμε τη διαδικασία ξεσκονίσματος και καθαρισμού που μοιάζει να έχει αντίστοιχο νόημα με το να προσπαθείς να αδειάσεις τον Ατλαντικό Ωκεανό με κουβαδάκι. Για μία ακόμη φορά, ενώ έχω κάθε πρόθεση να ζήσω τη νυχτερινή ζωή της πόλης, μέχρι να ολοκληρώσω τη βραδινή ρουτίνα καθαρισμού και προετοιμασίας κοιμάμαι όρθιος.

Πέμπτη, 1 Σεπτεμβρίου

6 π.μ. – Μια πανέμορφη ανατολή του ήλιου. «Σκανάρω» το σώμα μου και κάνω μία καταγραφή των πόνων: το τράβηγμα στον μηρό από το στήσιμο της σκηνής το πρώτο βράδυ είναι χειρότερα· ο πόνος στη μέση λόγω του ύπνου είναι καλύτερα· μια παρανυχίδα που κόντεψε να κάνει γάγγραινα στο δάχτυλο έχει σχεδόν περάσει· όσο για τα υπόλοιπα, όπως θα 'λεγε και ο Τραμπ, αιμορραγώ «από κάθε κοιλότητα του σώματος». Ωστό-

σο, αυτοί είναι οι πόνοι της ερήμου, του εδώ κόσμου. Οι πόνοι και οι παθήσεις του έξω κόσμου, της πόλης, τα ψυχοσωματικά εκζέματα και τα πιασίματα, εξαφανίστηκαν απ' την πρώτη βραδιά. Σκέφτομαι ότι όλη αυτή η προσπάθεια επιβίωσης απαιτεί πειθαρχία και πνευματική συγκέντρωση που, εκτός του ότι σε βγάζει από τη «ζώνη της άνεσής σου», εν τέλει λειτουργεί ως μια άσκηση· ως μια συλλογιστική, υπερβατική εμπειρία. Όταν βρίσκεσαι αντιμέτωπος με βασικές λειτουργίες του σώματος και της φύσης, τότε η αντίληψη που έχεις για τα πράγματα, για το τι είναι και δεν είναι σημαντικό, οι προτεραιότητές σου γενικά αναδιατάσσονται. Όταν η δύσκολη στιγμή περάσει, δεν νιώθεις απλώς ανακούφιση· νιώθεις ακόμη πιο δυνατός. Αν έχεις συνείδηση της σημαντικότητάς σου, αυτό το βλέπεις με αποστασιοποίηση· αν όχι, τότε νιώθεις άρρωστος. Ίσως γι' αυτό πολλοί άνθρωποι είναι εθισμένοι στον κίνδυνο και στις ακραίες εμπειρίες: η επιβίωση είναι μεθιστική εμπειρία. Κοιτάζω μέσα στη σκηνή, και βλέπω παντού σκουπίδια. Απ' τη μία πλευρά τα βρώμικα νερά. Απ' την άλλη, μαύρες σακούλες με αλουμίνιο, κονσέρβες, πλαστικά για ανακύκλωση. Είναι ενδιαφέρουσα και επιμορφωτική εμπειρία το να ζεις αγκαλιά με τα σκουπίδια και τα σωματικά υγρά σου για 10 μέρες. Ουσιαστικά καταλήγεις να διαχειρίζεσαι κάθε πτυχή ενός μικρού νοικοκυριού – μιας μικρής πόλης. Οικιακή οικονομία. Απ' την παραγωγή στην κατανάλωση. Η μεγαλύτερη εφεύρεση του σύγχρονου κόσμου δεν είναι ούτε το ίντερνετ, ούτε το αεροπλάνο, αλλά η αποχέτευση.

5 μ.μ. – Παρά τις ωραίες στιγμές και τις αναπάντεχες εμπειρίες –τον πρωινό καφέ, κάθε μέρα σε διαφορετικό camp, το αυτοσχέδιο αλλά συναρπαστικό μάθημα ψυχολογίας που μας παρέδωσε η Π. στο Center Camp, τις γνωριμίες– εξακολουθώ να νιώθω μωδιασμένος και να αναζητώ τα αποδεικτικά στοιχεία της μεταμόρφωσης που ήλπιζα ότι θα νιώσω. Η πρώτη φορά στο Burning Man άλλαξε τη ζωή μου· μου επέτρεψε να συμφιλιωθώ με τον εαυτό μου και με το παρελθόν· μου χάρισε μια δεύτερη εφηβεία. Προσπαθώ να θυμηθώ πότε ένιωσα την ανάταση αυτή την προηγούμενη φορά. Ήταν τη Δευτέρα ή την Πέμπτη;

Ήταν στιγμιαία και ξαφνική ή αργή και σταδιακή; Προλαβαίνω ακόμα να τη ζήσω και αυτή τη φορά; Μήπως απλώς έχω κλείσει για τα καλά τα –τότε– ανοιχτά θέματα και δεν έχει νόημα να προσπαθώ να ξαναζήσω μια διαδικασία θεραπείας; Μήπως πρέπει να εντοπίσω τα ανοιχτά θέματα του σήμερα; Ξέρω σίγουρα ότι όσο προσπαθείς να πιέσεις τον εαυτό σου να νιώσει κάτι, τόσο λιγότερο πιθανό είναι να το νιώσεις.

Όπως έχει πει και ο Στίβεν Ράσπα, μια θρυλική φιγούρα, από τους παλαιότερους «σοφούς της φυλής» στο Burning Man, όταν βρίσκεσαι σε ένα περιβάλλον απόλυτης ελευθερίας – στο οποίο μπορείς να κάνεις και να πεις οτιδήποτε, να ντυθείς ή να γδυθείς με τον οποιονδήποτε τρόπο, να εκφράσεις και να εισπράξεις την αγάπη του οποιουδήποτε, να είσαι οτιδήποτε και οποιoσδήποτε θέλεις, όταν δεις ότι οι άλλοι σε αποδέχονται, σε τιμούν και σε αγαπάνε ασχέτως του ποιος και τι είσαι, ακριβώς γι' αυτό που είσαι, όταν δηλαδή ξεπεράσεις τα απωθημένα που κουβαλάς στον έξω κόσμο – τότε καταλήγεις να αντιμετωπίζεις ένα πολύ απλό και ταυτόχρονα συντριπτικό ερώτημα: ποιος, λοιπόν, είσαι πραγματικά; Ίσως ακόμη πιο σημαντικό: ποιος θέλεις να γίνεις; Σκέφτομαι ότι εδώ που είμαι είναι μια εξαιρετική ευκαιρία να εξασκήσω και να βελτιώσω την τέχνη της συζήτησης και του να χτίζεις πιο ισχυρές σχέσεις· την τέχνη της βαθύτερης και πιο ουσιαστικής επικοινωνίας. Άλλωστε αυτό ψάχνουμε όλοι, ακόμη κι αν δεν το συνειδητοποιούμε· ακόμη κι αν τα κάνουμε όλα λάθος και καταλήγουμε να έχουμε τις πιο απογοητευτικές, επιφανειακές και μελαγχολικές επαφές με τους άλλους.

Παρασκευή, 2 Σεπτεμβρίου

7 π.μ. – Όπως κάθε πρωί, φυλλομετρώ τον (200 σελίδων) κατάλογο με τις δραστηριότητες του δεκαπμέρου και σημειώνω ώρες και τοποθεσίες αυτών που με ενδιαφέρουν. Σήμερα έχω αποφασίσει να κινηθώ με συγκεκριμένο σχέδιο. Νομίζω ότι έχει αρχίσει να με επηρεάζει η «ασθένεια» του FOMO, ο φόβος του ότι χάνεις κάτι που οι άλλοι ζούνε (*Fear Of Missing Out*). Το FOMO ένα απ' τα πιο κλασικά και καθολικά συμπτώματα του Burning Man,

Μέρος 2ο ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΗΝ ΕΡΗΜΟ

ΕΝΝΙΑ
ΜΕΡΕΣ
ΣΤΟ

BURNING

Του ΡΩΜΑΝΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ

όταν νομίζεις ότι χιλιάδες άλλοι άνθρωποι διασκεδάζουν ενώ εσύ παλεύεις με τη σκόνη, τη ζέστη και την κούραση. Στις 10, και αφού καταφέρω να βρω κάνα κατακάθι καφέ κάπου, θα πάω στη μια άκρη της πόλης για «εργαστήριο διαλογισμού». Στις 12, θα πάω στην άλλη άκρη της πόλης για να περάσω από τον «ναό της θεραπείας» (*healing dome*) για εργαστήριο μασάζ, μετά από το Barbie Spa για «περιποίηση», ενώ στη 1 μ.μ. θα παρακολουθήσω ομιλία για τον ρόλο της φιλοσοφίας στο μέλλον του Burning Man στο Center Camp. Στις 2 μ.μ. θα ξαναγυρίσω στη γειτονιά μας για μία ομιλία που προμηνύεται πολύ ενδιαφέρουσα: οι αλγόριθμοι και τα όνειρα για το μέλλον. Στο ενδιάμεσο έχω σημειώσει τρία άλλα camps, με ζωντανή τζαζ, διαλογισμό και γιόγκα.

11 π.μ. – Είναι μόλις έντεκα και το πρόγραμμά μου έχει ήδη έρθει πάνω κάτω. Λίγο πριν πάω στο εργαστήριο διαλογισμού και ενώ απολάμβανα τον καλύτερο καφέ που έχω πιει μέχρι σήμερα, πιάνω κουβέντα με τη Χ. και τον Τ. Με το που αρχίζουμε να μιλάμε, καλούμαι να πάρω μια γρήγορη απόφαση: είτε θα τους εγκαταλείψω για να πάω στο εργαστήριο, είτε θα ξεχάσω τον διαλογισμό και θα μείνω στη συζήτηση. Μετά τις χτεσινές σκέψεις για την τέχνη της επικοινωνίας και την ανάγκη του να χτίζω πιο ουσιαστικές σχέσεις, αποφασίζω να μείνω με τα παιδιά. Η Χ. κάνει διδακτορικό στη μικροβιολογία. Ο Τ. έχει δύο μεταπτυχιακά και ασχολείται με τη βιωσιμότητα και τους ΜΚΟ στον αναπτυσσόμενο κόσμο. Και οι δύο ενδιαφέρονται για την πολιτική επικοινωνία και ψυχολογία και την εμπλοκή των ανθρώπων με τα κοινά – για το πώς να πείσεις τους ανθρώπους να γίνουν ενεργοί πολίτες. Κι εκεί συμβαίνει κάτι πολύ σπάνιο: αρχίζουμε να μιλάμε για τη δουλειά και την έρευνά μου. Στο Burning Man σχεδόν κανείς και ποτέ δεν θα σε ρωτήσει «τι δουλειά κάνεις» και σίγουρα δεν θα ξεκινήσει έτσι η συζήτηση. Το κοινωνικό και επαγγελματικό σου στάτους εκτός της playa δεν ενδιαφέρει κανέναν. Στο Burning Man είσαι ένας burner σαν όλους τους άλλους και η πρώτη ερώτηση είναι συνήθως: Πόσες φορές έχεις έρθει; Μήπως είσαι «παρθένος» (δηλ. είναι η πρώτη σου φορά); Μετά από 45 λεπτά εντατικής συζήτησης, και ενώ έχουμε α-

νταλλάξει στοιχεία, ανεβαίνω στο ποδήλατο και κατευθύνομαι στην άλλη άκρη της πόλης. Οι αποστάσεις είναι τεράστιες και για πέντε μόλις λεπτά χάνω την έναρξη του εργαστηρίου μασάζ, ενώ η μόνη «περιποίηση» που προσφέρουν στο Barbie Spa είναι το να σου βάψουν το πρόσωπο με χρώματα.

1 μ.μ. – Φτάνω στο Center Camp αλλά, αντί να παρακολουθήσω την ομιλία για τη φιλοσοφία, βλέπω ότι ο τύπος που είχε φέρει χτες τη σκακιέρα του και έπαιζε με τους περαστικούς είναι μόνος του και ψάχνει για συμπαίκτη. Μέσα σε 20 λεπτά με έχει συντρίψει (και μάλιστα δύο φορές, γιατί παίζουμε «γρήγορο σκάκι» που σημαίνει ότι έχεις σύνολο 5 λεπτά για όλο το παιχνίδι). Μέχρι να τελειώσουμε έχει μαζευτεί τριγύρω μας ουρά ανθρώπων που περιμένουν να παίξουν μαζί του. Συνεχίζω να τον παρακολουθώ για ώρα και παρατηρώ με πόση ευγένεια και καλοσύνη συμπεριφέρεται στους πάντες – ακόμη και σ' αυτούς που αργούν ή κάνουν λάθη ή δεν αντιλαμβάνονται κοινούς κώδικες συμπεριφοράς. Κάποια στιγμή πλησιάζει ένα κοριτσάκι και ο Α. κάθεται να της μάθει σκάκι. Θαυμάζω την υπομονή του και τον ωραίο τρόπο που εξηγεί το παιχνίδι. Τον ρωτάω αν είναι δάσκαλος. Μου λέει ότι όχι, είναι ξυλουργός.

3.15 μ.μ. – Η ομιλία για τους αλγόριθμους και το μέλλον που ήταν να ξεκινήσει στις 2 μ.μ., τελικά ξεκινάει στις 2.45 μ.μ. και, μετά από ξαφνική και αδικαιολόγητη αλλαγή προγράμματος, τελικά δεν είναι καν για τους αλγόριθμους, αλλά για την περιβαλλοντική δουλειά που κάνει ο οργανισμός του Burning Man σε ένα μεγάλο κτήμα που έχει εδώ κοντά. Όσο περιμένουμε να στήσουν την αυτοσχέδια σκηνή και τα μικρόφωνα πιάνω τη κουβέντα με τον διπλανό μου – έναν γεροδεμένο μεσήλικα γεμάτο τατουάζ αλλά με αέρα κοσμοπολίτη. Όταν τον ρωτάω γιατί ήρθε εδώ –ενωνώντας σε αυτή την ομιλία– εκείνος παρερμηνεύει την ερώτησή μου, νομίζει ότι τον ρωτάω γιατί ήρθε στο Burning Man, και αρχίζει ένα παραλήρημα new age πνευματικότητας, μπλέκοντας μέσα ψυχές, πνεύματα, μετενσάρκωση, κάρμα και τσάκρα, ενώ παράλληλα μαθαίνω ότι (α) δουλεύει στη Σίλικον Βάλεϊ, (β)

είναι μάλλον ζάμπλουτος και του αρέσει να βγάζει εύκολα πολύ χρήμα, (γ) του αρέσει η καλοπέραση και (δ) όταν έρχεται στο Burning Man τα βρίσκει όλα έτοιμα. Όπως λέει και ο ίδιος, «καλά τα πάρτι και οι γυναίκες και το να περνάς χρόνο με ανθρώπους που φροντίζουν τον εαυτό τους, αλλά το πιο σημαντικό είναι το να βρίσκεις την εξισορρόπηση και να καθαρίζεις το κάρμα σου». Επί αρκετή ώρα προσπαθώ να καταλάβω αν με δουλεύει κι αν ξαφνικά θα σκάσει στα γέλια (εγώ σφίγγομαι για να κρατηθώ μ' αυτά που ακούω), ειδικά όταν καταλαβαίνω ότι στο αίμα του μάλλον τρέχει ακόμα το αλκοόλ και διάφορα άλλα πράγματα, αλλά τελικά συμπεραίνω ότι μάλλον τα λέει σοβαρά και ίσως σε μια γωνιά του μυαλού του να τα πιστεύει κιόλας. Αλλωστε αυτό το μείγμα new age πνευματικότητας, κυνικού ατομισμού και φιληδονίας αντιπροσωπεύει έναν απ' τους πιο κλασικούς τύπους ανθρώπων που δημιούργησαν και που συνεχίζουν να έρχονται στο Burning Man. Παρά τις φιλότιμες προσπάθειες που κάνω για να διατηρήσω τη συζήτηση κουνώντας το κεφάλι μου καταφατικά στα σωστά σημεία, μετά από λίγο παίρνει την καρέκλα του και πάει να κάτσει δίπλα σε μία όμορφη κοπέλα. Fair enough.

8 μ.μ. – Όλο το απόγευμα επιτίθενται στην έρημο αλλεπάλληλες θύελλες σκόνης. Κάποια στιγμή βλέπουμε στον ορίζοντα ένα τεράστιο μαύρο σύννεφο να πλησιάζει σαν τυφώνας. Αναρωτιόμαστε αν θα το αποφύγουμε. Τελικά το σύννεφο, που φαινόταν και από το διάστημα, καταφτάνει και καλύπτει τα πάντα, ενώ οι άνεμοι φτάνουν τα 60 χλμ. την ώρα. Η σκηνή είναι πάλι μέσα στη σκόνη. Η υπομονή μου δοκιμάζεται. Ένα κομμάτι μου θέλει απλώς να τελειώσει όλο αυτό, να φύγουμε. Καθαρίζουμε τα βασικά και πέφτουμε εξαντλημένοι να κοιμηθούμε.

11.30 μ.μ. – Οι άνεμοι είναι πλέον θυελλώδεις, η ορατότητα έξω απ' τη σκηνή είναι μηδαμινή, ενώ η σκόνη αρχίζει να μπαίνει με τόση δύναμη μέσα στο εσωτερικό της (κλειστής) σκηνής ώστε να στροβιλίζει στον αέρα και να το «στρώνει» πάνω μας. Είναι η αρχή μιας πολύ δύσκολης και μακριάς νύχτας. Ο μεγάλος φόβος είναι είτε μήπως ξηλωθεί η σκηνή, είτε μήπως κάποιο

MAN

Emptyrean Temple by
Laurence Renzo Verbeck

αυτοκίνητο ή ποδήλατο δεν δει τα φώτα και τα φανάρια και πέσει πάνω μας. Τη σκόνη την αναπνέουμε, την καταπίνουμε, τη νιώθουμε στο δέρμα μας. Έχω πλέον εξοικιωθεί όχι μόνο με τη μυρωδιά της αλλά και με τη γεύση της. Διστάζω να κοιμηθώ γιατί κάπου μέσα στο εξαντλημένο μυαλό μου νιώθω ταυτόχρονα ότι πνίγομαι και ότι θάβομαι ζωντανός. Η λάμπα δίπλα μου αργοσβήνει αφού εξαντλείται η μπαταρία. Το ενδεχόμενο να βγω έξω για να πάρω μπαταρίες αποκλείεται, ενώ συνειδητοποιώ ότι μέσα δεν έχω ούτε νερό, ούτε φαγητό. Επεξεργάζομαι συναισθήματα ακραίου θυμού που γνωρίζω ταυτόχρονα ότι είναι απολύτως λογικά και απολύτως παράλογα, αφού δεν μου φταίει κανένας άλλος. Επιτέλους κάποια στιγμή αργά το βράδυ με παίρνει ο ύπνος φορώντας τη μάσκα του κορωνοϊού.

Σάββατο, 3 Σεπτεμβρίου

7 π.μ. – Έξω επικρατεί, ίσως για πρώτη φορά απ’ την ώρα που φτάσαμε, ησυχία. Το αέριο ντάπα-ντούπα της μουσικής έχει σταματήσει. Μέσα μου νιώθω μια περίεργη ηρεμία – εκπλήσσομαι απ’ τις ιδίες μου τις αντοχές. Έχοντας παλέψει με τη σκόνη για μία βδομάδα, περνάω επιτέλους αυτό το τόσο δύσκολο νοπτό όριο· την αγκαλιάζω και την αποδέχομαι ως αναπόσπαστο κομμάτι μου. Είμαι ένα με τη σκόνη, με τη βρώμα.

Μία τέτοια εμπειρία επιβίωσης στο φυσικό περιβάλλον σπάει, κατά κάποιο τρόπο, το εγώ σου. Το οικοσύστημα αδιαφορεί πλήρως για τις ανάγκες, τις επιθυμίες και τους φόβους σου. Κινείται ανεξάρτητα από εσένα και δεν υπακούει στις προσευχές και τις επιταγές σου. Είσαι υποκείμενο της ερήμου, της φύσης. Και η φύση γελάει με τις προσδοκίες σου, τα όνειρά σου και τα σχέδιά σου, γιατί έχει τα δικά της.

Το ίδιο ισχύει και για την κοινότητα των ανθρώπων εδώ. Μπορεί να λαμβάνεις δώρα και αγάπη αλλά αυτά δεν τα λαμβάνεις επειδή είσαι εσύ, το συγκεκριμένο άτομο με την προσωπικότητα και τα χαρακτηριστικά σου· τα λαμβάνεις ασχέτως αυτών των πραγμάτων, επειδή είσαι ένα ακόμα ανώνυμο μέλος της κοινότητας. Κι αυτό είναι το μεγάλο παράδοξο: ο τόπος της υπέρτατης ελευθερίας και του υπέρτατου ατομισμού, όπου μπορείς να είσαι όποιος και ό,τι θέλεις, είναι ταυτόχρονα ο τόπος του απόλυτου κολεκτιβισμού, όπου η προσωπική σου ταυτότητα, οι ιδιαίτερές σου ιδιότητες ως άνθρωπος, δεν αφορούν κανέναν· είσαι απλώς μία μονάδα στο σύνολο.

10 π.μ. – Παίρνω το ποδήλατο και κάνω βόλτα στην πόλη. Επικρατεί ακόμα νεκρική σιγή. Τα περισσότερα camps μοιάζουν ερειπωμένα. Κάποιοι τα μαζεύουν και φεύγουν κιόλας χωρίς να περιμένουν τις αποψινές και τις αυριανές τελετουργίες. Φτάνω στο *One Human Family*, ένα camp στο κέντρο της πόλης. Εκεί μα-

θαίνω από παλαιμάχους burners ότι, παρόλο που στο παρελθόν αντιμετώπισαν βροχές και καταιγίδες, αυτή εδώ η χρονιά θεωρείται μια απ’ τις πιο δύσκολες στην ιστορία της κοινότητας. Όση ώρα καθόμαστε εκεί οι άνθρωποι του camp μας προσφέρουν γλυκό καφέ με γάλα, αναψυκτικά και κρέπες με ζαμπόν-τυρί. Εκείνη τη στιγμή παραείμαι μουδιασμένος απ’ την κούραση για να πω κάτι πέραν του «ευχαριστώ». Τώρα που το επεξεργάζομαι διακρύβω με την απλή γενναιοδωρία των ανθρώπων αυτών.

11.30 π.μ. – Φτάνω στον Ναό. Κάθε τετραγωνικό εκατοστό της τεράστιας αυτής δομής είναι καλυμμένο με φωτογραφίες, σημειώματα, μνημεία. Κατευθύνομαι στη γωνιά μας για να δω αν το χαρτί μας για τον Moses, τη Μαρία και τον Gabe είναι ακόμα εκεί. Η μία πλευρά έχει ξεκολλήσει και το χαρτί έχει σκονιστεί, αλλά, ναι, στέκεται ακόμα. Βγάζω ένα αυτοκόλλητο και το ξαναστερεώνω. Τριγυρίζω και διαβάζω τα μηνύματα συγγενών και φίλων στους ανθρώπους που έφυγαν. Τόσοι νέοι άνθρωποι... Αυτό που τελικά σπάει τις αντιστάσεις μου δεν είναι κάποιος φόρος τιμής σε νεκρό, αλλά ένα μεγάλο κολάζ φωτογραφιών ενός ζευγαριού με τον τίτλο «*Ενας χωρισμός είναι και αυτός ένας θάνατος*», με το ένα μέλος του (πρώην) ζευγαριού να ευχαριστεί το άλλο για τα όσα έζησαν επί 15 χρόνια, να του ζητάει συγγνώμη για τα λάθη που έκανε, να του εύχεται κάθε ευτυχία στο μέλλον του. Αύριο το βράδυ θα παραδοθεί και αυτό στις φλόγες, μαζί με όλα τα υπόλοιπα, μαζί με τις μνήμες του ενός εκ των δύο που βρίσκεται εκεί. Μετά από λίγα λεπτά ξεκινάει μια μανιασμένη θύελλα. Λες και ο συσσωρευμένος πόνος αυτών που βρίσκονται μέσα στον Ναό έχει απελευθερώσει κάποιο πνεύμα της Αποκάλυψης, ο ουρανός αρχικά σκοτεινιάζει, να που γίνεται πορτοκαλί, μετά τα πάντα γίνονται μπεζ, γκρι. Τα σημειώματα και οι φωτογραφίες πασχίζουν να κρατηθούν στις καρφίτσες τους. Οι κρεμασμένες στους ξύλινους τοίχους κορνίζες αρχίζουν να τρέμουν. Κάποια χαρτιά ξηλώνονται και πετάνε απ’ τον ένα χώρο στον άλλο. Το σύννεφο μπαίνει μέσα στον Ναό. Την πρώτη μισή ώρα στέκομαι όρθιος, ακίνητος, με την πλάτη στα ανοίγματα αφού τόσο η μάσκα των ματιών όσο και αυτή της μύτης μπάζουν σκόνη. Μετά κάθομαι στο χώμα μαζί με άλλους και περιμένω να περάσει.

1.30 μ.μ. – Η θύελλα συνεχίζει ασταμάτητη, το νερό μου τελειώνει, και συνειδητοποιώ ότι πρέπει πάση θυσία να γυρίσω στη σκηνή –μία απόσταση χιλιομέτρων–, ακόμη κι αν χρειαστεί να πάω περπατώντας βήμα-βήμα. Η επόμενη ώρα είναι μία απ’ τις πιο έντονες, τρομακτικές, σουρεαλιστικές και ταυτόχρονα πανέμορφες εμπειρίες που έχω ζήσει στη ζωή μου. Το μόνο πράγμα με το οποίο μπορώ να συγκρίνω το να βρίσκεσαι στη μέση μιας θύελλας σκόνης είναι το να βουτάς στον βυθό της θάλασσας (κάτι που, την επομένη μέρα, μου το επιβεβαιώνει κι ένας επαγγελμα-

τίας δύτης): το φως διαθλάται· ο ήχος θαμπώνει· τα πάντα είναι σαν να αιωρούνται γύρω σου σε αργή κίνηση. Το μυαλό μου μπαίνει σε λειτουργία επιβίωσης. Την περισσότερη ώρα η ορατότητα είναι μηδενική, που σημαίνει ότι δεν βλέπεις πέρα από το χέρι σου ή το ποδήλατό σου, ενώ ξαφνικά από παντού εμφανίζονται πεζοί, ποδήλατα, οχήματα. Κάθε φορά που για λίγα δευτερόλεπτα κοπάζει η θύελλα, τρέχω από κολόνα σε κολόνα ακολουθώντας το μονοπάτι που οδηγεί στον Man και από εκεί στην πόλη. Ο αέρας είναι τόσο δυνατός που το να προχωρήσεις μπροστά απαιτεί το να σπρώξεις το σώμα και το ποδήλατό σου προς τα εμπρός. Κάθε λίγο αναδύονται δίπλα μου, από πάνω μου, τεράστιες προτομές και αγάλματα σωμάτων, εντόμων, φιδιών, υπερφυσικά έργα τέχνης, που αμέσως σβήνουν και χάνονται μέσα στο σύννεφο σκόνης με τέτοια ταχύτητα που σε κάνει να αναρωτιέσαι αν όντως τα είδες ή αν τα φαντάστηκες.

Μετά από μία ώρα και, αφού έχω καταφέρει να περάσω απ’ τη σκηνή για να πάρω προμήθειες, προσπαθώ να φτάσω στο Center Camp – τη μεγάλη στρογγυλή τέντα στο κέντρο της πόλης που τη χωρίζει ένας κυκλικός δρόμος από τα γύρω κτίσματα. Με την ορατότητα να παραμένει μηδενική, διαπιστώνω ότι έχω πάρει λάθος στροφή. Ρωτάω τους περαστικούς που είμαστε και λαμβάνω τρεις εντελώς διαφορετικές απαντήσεις με αντιφατικές οδηγίες. Όλοι λένε ότι είμαστε κοντά στο Center Camp αλλά σύντομα συνειδητοποιώ ότι έχω χαθεί και αποπροσανατολιστεί πλήρως και μάλλον κινούμαι πάλι προς τα έξω, προς τον Ναό. Ένας καλός άνθρωπος αφήνει την οικογένεια και τα παιδιά του, τους λέει να τον περιμένουν, και έρχεται μαζί μου να μου δείξει τον δρόμο.

Ακουμπάω τα κάγκελα στα οποία παρκάρουμε τα ποδήλατα και είναι σαν να πιάνω στεριά μετά απ’ το χειρότερο ταξίδι σε φουρτουνιασμένο πέλαγος. Πλησιάζω το πλήθος και βλέπω ένα θέαμα που θα το συναντήσεις μόνο σ’ αυτό εδώ το παράλληλο σύμπαν. Με το σύννεφο να τυλίγει τα πάντα, στο (ανοιχτό) κέντρο της τέντας η Φιλαρμονική του Burning Man παίζει ακάθεκτη συμφωνίες του Μπετόβεν και το σάουντρακ του *Star Wars*, με τους μουσικούς να πασχίζουν να συγκρατήσουν τις παρτιτούρες απ’ τη μανία του αέρα. Στο αριστερό παγκάκι ένα ζευγάρι κοιμάται αγκαλιασμένο. Η λευκή σκόνη τούς έχει καλύψει απ’ την κορυφή μέχρι τα νύχια μετατρέποντας την αγκαλιά τους σε εύρημα ανασκαφής στην Πομπηία· προσπαθώ να καταλάβω αν αναπνέουν ακόμα· οι περαστικοί κοντοστεκονται και τους βγάζουν φωτογραφία. Στο δεξί παγκάκι μια (ηλικιωμένη) κυρία έχει απλώσει έναν μεγάλο κουβά με τουβλάκια Lego και παίζει με τη (μεσήλικη) κόρη της. Ζούμε τον σουρεαλισμό.

Κυριακή, 4 Σεπτεμβρίου

10 π.μ. - Ελάχιστα camps παραμένουν ανοιχτά· τα περισσό-

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΗΝ ΕΡΗΜΟ
ENNIA ΜΕΡΕΣ ΣΤΟ
BURNING
MAN

τερα ήδη αποσυναρμολογούνται. Κατευθύνομαι στο Lovin Oven, ένα απ’ τα αγαπημένα μας camps. Μια πολυεθνική παρέα κάθε χρόνο κουβαλάει όλα τα απαραίτητα, στήνει μία τέντα-υπερπαραγωγή με καναπέδες, μαξιλάρες, τέντες, DJ, ηχεία και τραμπολίνο, και κάθε πρωί ζυμώνει, ψήνει και μοιράζει φέτες απ’ το πιο νόστιμο φρέσκο ψωμί που έχει φάει κανείς ποτέ. Ένα ψωμί ιταλικής συνταγής, σαν τηγανητό, με ελιές και φρέτα, ή με αγκινάρες, με πέστο ή καραμελωμένο κρεμμύδι. Το ότι πρόκειται να βγουν οι λαμαρίνες με το ζεστό ψωμί το καταλαβαίνεις απ’ τον όγκο των παρκκαρισμένων ποδηλάτων και την ουρά των λιμασμένων Burners που περιμένουν να λάβουν τον άρτο τον επιούσιο.

Εκεί που κάθομαι και γράφω τις σημειώσεις μου περιμένοντας το ψωμί προσγειώνεται δίπλα μου και με χαιρετάει μια μπάλα χαράς ο Μπ. Τον ρωτάω «πώς ήταν η εβδομάδα σου;». Πάει να μου απαντήσει αλλά βάζει τα κλάματα. Του λέω «θέλεις αγκαλιά;» και κουνάει καταφατικά το κεφάλι του. Μου δίνει την πιο σφιχτή, την πιο αυθόρμητη αγκαλιά που έχει δώσει ποτέ άνθρωπος. Μαθαίνω μετά ότι τα δάκρυά του δεν ήταν στεναχωρίας αλλά ευτυχίας. Με ρωτάει «τι έμαθες για τον εαυτό σου αυτή την εβδομάδα;». Σκέφτομαι ότι από αλλού τα περιμένουμε τα μαθήματα και τη φώτιση και από αλλού μας έρχονται. Του μιλάω για τα όσα έμαθα για την ανθρώπινη επικοινωνία, για την υπομονή που χρειάζεται αυτή, και για την εσωτερική γαλήνη που έρχεται μετά την επιβίωση. Όταν τον ρωτάω, «εσύ τι έμαθες για τον εαυτό σου;» ξαναβάζει τα κλάματα. Μου λέει «ότι είμαι τέλειος». Όχι με την αλαζονική έννοια, βιάζεται να προσθέσει, αλλά με την έννοια ότι «έχω ό,τι χρειάζομαι» είμαι μια χαρά όπως είμαι». Σε ένα χρόνο ο Μπ. θα φύγει απ’το Κάνσας Σίτι και θα κυνηγήσει το όνειρό του: θα μετακομίσει στη Βαλένθια για να δημιουργήσει και να πουλήσει την τέχνη του.

Το Burning Man δεν είναι ούτε οι ανόητοι (και ταυτόχρονα πανέξυπνοι) influencers του Instagram και του TikTok που εκμεταλλεύονται την παρουσία τους εκεί (παράνομα) για να προωθήσουν προϊόντα ή την εικόνα τους, ούτε τα κουτσομπολιά για τους celebrities με τους οποίους δεν ασχολείται κανείς, ούτε τα περίεργα κοστούμια και οι πόζες, ούτε τα 24ωρα πάρτι. Ενδεχομένως το Burning Man δεν είναι καν τα μεγάλα έργα τέχνης. Όλα αυτά είναι, σε ένα βαθμό, η επιφάνεια με την οποία ασχολούνται όσοι δεν έχουν βρεθεί ποτέ εκεί. Όταν τα ξεπεράσεις όλα αυτά, η ουσία, αυτό που μένει, είναι η ανθρώπινη επαφή, χωρίς τα εμπόδια των κοινωνικών συμβάσεων και προσδοκιών, των ταμπού και των τοτέμ, της τεχνολογίας, των σόσιαλ μίντια, του στάτους.

7 μ.μ. – Χτες το βράδυ δεν πήγα στο κάψιμο του Man. Αυτού του είδους η γιορτή με τις δυνατές μουσικές, τα βεγγαλικά και τα ουρλιαχτά δεν με αφορά, και άλλωστε δεν νιώθω κάποια ιδι-

αίτερη συναισθηματική σύνδεση με το ανδρείκελο. Η δική μου αγαπημένη στιγμή είναι αυτή εδώ: το κάψιμο του Ναού. Φτάνουμε νωρίς και πιάνουμε θέση μπροστά-μπροστά. Μας χωρίζει μια μεγάλη απόσταση ασφαλείας, καθώς και τρεις σειρές από πυροσβέστες και εθελοντές-φρουρούς. Εκτός από πραγματικό επίτευγμα της αρχιτεκτονικής και της πυροτεχνίας (η φωτιά είναι τόσο δυνατή που σχεδόν δημιουργεί το δικό της καιρικό σύστημα, ενώ τα πάντα καίγονται με μία τελετουργική ακολουθία ώστε οι στύλοι και τα δοκάρια του ναού να καταρρεύσουν με συγκεκριμένη σειρά), η καύση του Ναού είναι μια συναισθηματικά έντονη εμπειρία για όσους βρίσκονται εδώ και ειδικά για όσους έχουν τοποθετήσει αντικείμενα ή στάχτες αγαπημένων τους. Δεν είναι σπάνιο φαινόμενο, στο αποκορύφωμα της πυρκαγιάς, να προσπαθήσει κάποιος, υπό την επήρεια του πένθους ή των ναρκωτικών, να πέσει μέσα σε αυτήν.

Στα δεξιά μου κάθεται ο Τζ., ένα παιδί ασύλληπτης εξωτερικής ομορφιάς και εσωτερικής γαλήνης. Πιάνουμε κουβέντα. Ο Τζ. ήταν πεζοναύτης και έχει υπηρετήσει δύο φορές στο Αφγανιστάν. Μου λέει ότι οι συνθήκες σ’ αυτή εδώ την έρημο είναι εξίσου δύσκολες με αυτές στις ερήμους του Αφγανιστάν. Για μία ώρα μαθαίνω την ιστορία της ζωής του και ανταλλάσσουμε εμπειρίες και ανέκδοτα από ταξίδια, μέχρι που συνειδητοποιούμε ότι είμαστε οι μόνοι που μιλάμε ακόμα. Οι πάντες και τα πάντα έχουν σωπάσει. Είναι ακριβώς 8 μ.μ. Δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι και όλα τα φωτισμένα άρματα και φορτηγά έργα τέχνης στο Burning Man έχουν περικυκλώσει τον Ναό δημιουργώντας ένα φωτεινό δαχτυλίδι. Οι ιερείς της φυλής Παγιούτε, στη γη των οποιών βρισκόμαστε, και οι διοργανωτές του Burning Man, αφού ολοκλήρωσαν τις προσευχές τους απομακρύνονται. Οι φρουροί ευθυγραμμίζονται. Στην αρχή εμφανίζεται μία μικρή φλόγα στη γωνία που γρήγορα επεκτείνεται. Μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα μια τεράστια πυρκαγιά έχει αγκαλιάσει όλη την ξύλινη δομή του Ναού και φωτίζει το πρόσωπό μας. Το μόνο πράγμα που ακούγεται είναι το ξύλο που καίγεται και το ρούφηγμα της μύτης των ανθρώπων τριγύρω. Ο Ναός και όλες οι μνήμες μας γίνονται στάχτες που με τον αέρα φεύγουν προς τα πάνω και γίνονται αστρόσκοπν. Είναι μια πράξη τελικής κάθαρσης, αποδοχής και απελευθέρωσης αυτών που έφυγαν κι αυτών που μένουν. Let go.

Δευτέρα, 5 Σεπτεμβρίου

5.45 π.μ. – Ημέρα αναχώρησης. Η έρημος μάς χαρίζει μια τελευταία πανέμορφη ανατολή. Μέσα σε τρεις ώρες έχουμε πακετάρει τα πάντα, ξεμοντάρει τη σκηνή και φορτώσει το αυτοκίνητο. Επειδή είμαστε ακριβώς δίπλα στην έξοδο, εδώ και δύο μέρες βλέπουμε μία συνεχή ροή αυτοκινήτων να τσουλάνε προς τα έξω.

9.15 π.μ. – Όπως μπαίνουμε στο αυτοκίνητο και ετοιμαζόμαστε να περάσουμε την Πύλη δεν νιώθω ούτε ανακούφιση που θα ξαναγυρίσω στις ανέσεις της σύγχρονης ζωής, ούτε προσμονή, ούτε νοσταλγία, αλλά μελαγχολία. Φεύγω με βαριά καρδιά. Παρά την εξάντληση και τον καθημερινό αγώνα επιβίωσης –παρά το ότι, όπως είπε και ένας φίλος φίλης, «*κάθε μέρα η έρημος προσπάθησε να μας σκοτώσει*»– δεν μου έχει λείψει τίποτα από τον έξω κόσμο. Ίσως δεν έχει προλάβει να μου λείψει. Σίγουρα δεν μου έχει λείψει ούτε η δουλειά, ούτε το σκρολάρισμα στα σόσι-αλ, ούτε η καταθλιπτική επικαιρότητα, ούτε η αίσθηση του ότι ο κόσμος πάει απ’ το κακό στο χειρότερο, ούτε το βάρος, η ενοχή και οι αμφιβολίες για το αν κάνω τις σωστές επιλογές στη ζωή μου. Σίγουρα δεν μου έχει λείψει η απόσταση των ανθρώπων εκεί έξω, και τα εμπόδια και οι τρικλοποδιές στην επικοινωνία που βάζουμε εμείς οι ίδιοι ίσως για να προστατέψουμε τον εαυτό μας από τον φόβο της απόρριψης ή της ταπείνωσης. Όλη αυτή η ανασφάλεια και η ψύχωση με την εικόνα που έχουν οι άλλοι για εμάς μου φαίνεται τόσο κρίμα. Σπαταλημένη ζωή. Γιατί να είναι τόσο δύσκολο να προσφέρουμε τον καλύτερο εαυτό μας στους άλλους; Γιατί να πρέπει να κουβαληθούμε στην άλλη άκρη του κόσμου, στη μέση της εχθρικής ερήμου, σε ένα καθεστώς ακραίας απομόνωσης, για να μπορούσαμε να ξεφύγουμε απ’ τον θόρυβο, τους περισπασμούς, την ντροπή, τις ενοχές, το άγχος, τον φόβο;

Στην επτάωρη αναμονή της Εξόδου, όπου οι 15 λωρίδες γίνονται μία, εκεί που ο χωματόδρομος της ερήμου βρίσκεται τον 447, εκεί που ψηνόμαστε στους 41 βαθμούς, βγαίνω απ’ το αυτοκίνητο και βγάζω μια φωτογραφία φορώντας μόνο το εσώρουχό μου. Γελάω γιατί σκέφτομαι την ενδεχόμενη αντίδραση ανθρώπων που έχουν μάθει να κρίνουν με βάση επιφανειακά κριτήρια. Σκέφτομαι την απόσταση, την αντίθεση, ανάμεσα στον πραγματικό εαυτό μου, σ’ αυτό που νιώθω εγώ ότι απλώς είμαι, μετά από μια εβδομάδα επιβίωσης, χωρίς καθρέφτες, είδωλα και αναπαραστάσεις –χωρίς τα συνεχή, αέναα καλλιστεία του LinkedIn, του Grindr και της επαγγελματικής ιεραρχίας– και στην εικόνα που είναι κοινωνικά αποδεκτό να προβάλλει ένας άντρας άνω των 45, μέτριας εμφάνισης, με θέση καθηγητή πανεπιστημίου και ημιδημόσιο λόγο. Αυτή η απόσταση ανάμεσα στον ολοκληρωμένο, πραγματικό εαυτό μας και στους μηχανισμούς δημιουργίας και διαστρέβλωσης της εικόνας μας είναι μία απ’ τις μεγάλες πηγές των δεινών και της δυστυχίας μας, και κάθε πράξη που προσπαθεί να την καλύψει, να τη γεφυρώσει, είναι μια πράξη αντίστασης και επανάστασης. Το να ζήσεις, έστω και για ελάχιστες μέρες, την πιο ελεύθερη εκδοχή του εαυτού σου αξίζει κάθε ταλαιπωρία και κάθε κόστος. **A**

«Με βάζεις διακόσα γραμμάρια κα- σέρι, σε παρακαλώ;»

«Συγγνώμη που δεν απάντησα στο μήνυμά σου αλλά οδηγούσα εκείνη την ώρα».

«Θα πάρω ένα ταξί και σε 10 λεπτάκια θα είμαι εκεί».

«Έναν φραπέ, παρακαλώ».

«Να μην μπορώ να βρω ένα cafe bar σε αυτή την πόλη!»

«Πάμε για μπάνιο στα βράχια της Πειραιϊκής. Είναι καταπληκτικά».

«Βρήκα ένα πολύ ωραίο, ήσυχο διαμέρισμα τριάρι στα Εξάρχεια. Χαριλάου Τρικούπη, απέναντι από το ΠΑΣΟΚ».

«Βρήκα ένα πολύ ωραίο, ήσυχο διαμέρισμα τριάρι στα Εξάρχεια. Μόνο 400 ευρώ.»

«Α, κοίτα, το απορριμματοφόρο της ανακύκλωσης».

«Βρήκα ένα καταπληκτικό vegan εστιατόριο στα Βλάχικα της Βάρης».

«Να, εδώ, χαλαρά, στο Σύνταγμα».

«Τι ωραίο αυτό το νεοκλασικό τώρα που το καθάρισαν».

«Τι ωραία μυρωδιά έχει το φρεσκοκομμένο γρασίδι».

«Ανάπληση; Ναι, βέβαια, φυσικά και είμαι υπέρ».

«Θα πεταχτώ στην Ειφορία για 5 λεπτάκια».

«Σώπα, ρε, που θα σουβλίσουμε στον ακάλυπτο».

«Βρήκα να παρκάρω Κολωνάκι σε δύο λεπτά. Γι' αυτό μ' αρέσει αυτή η πόλη».

«Το βραδάκι μάς αρέσει να βολτάρουμε στην πλατεία Βάθη. Έχει μια γλυκιά ηρεμία».

«Δεν έχει καμία πορεία αυτή την εβδομάδα».

«Μα τι αριστούργημα αυτή η γέφυρα του Καλατράβα».

«Α, τι όμορφο καφάο».

«Δεν το πιστεύω! Κέρδισα στη φορολοταρία».

«Λατρεύω τους ποδηλάτες σε αυτή την πόλη. Δίνουν έναν χαρακτήρα φιλικότητας και ελευθερίας».

«Ποτέ δεν χρησιμοποιώ hands-free, όταν οδηγώ».

«Έχω ανέβει στην Ακρόπολη».

«Το αγαπημένο μου νησί είναι η Σαλαμίνα».

«Το γήπεδο στην Αλεξάνδρας είναι στολίδι της πόλης. Δεν πρέπει να το γκρεμίσουν».

«Μοναστηράκι Σαββατιάτικα; Θα μας φάει η ερημιά».

«Είναι ηθοποιοί σε μία μικρή, πειραματική, εναλλακτική σκηνή που δίνουν παραστάσεις σε νησίδες. Είναι πολύ ευχαριστημένη».

«Μαραθώνιο; Καλέ, πού τον θυμήθηκαν;»

«Λατρεύω τα περιστέρια που έρχονται κάθε μέρα στο μπαλκόνι μου και με ξυπνούν με τα χαριτωμένα γουργουρητά τους».

«Εγώ, να αγοράσω βρακιά από τη λαϊκή; ΠΟΤΕ.»

«Πήγαμε στο ΕΜΣΤ στη Συγγρού αλλά είχε τόσο

πολύ κόσμο που δεν μπορέσαμε να μπούμε».

«Πήγαμε στο Δελφινάριο. Μόνο εμείς, ο Σεφερλής κι ο Αντένα ήμασταν».

«Ευτυχώς που καθιερώθηκαν τα χάρτινα καλαμάκια και μπορούμε να απολαύσουμε τον καφέ μας, ρε παιδί μου».

«Κάποιος στο μετρό σήμερα φορούσε μία καταπληκτική κολόνια».

«Λατρεύω τους ευγενικούς, ενημερωμένους και στοχαστικούς ταξιτζήδες αυτής της πόλης».

«Παρακαλώ, περιμένετε πριν από μένα, πάρτε εσείς αυτό το ταξί».

«Μα πώς σου μύρισε μπάφος; Εγώ δεν μυρίζω τίποτα».

«Μα τι ωραίο αυτό το γλυπτό αφιερωμένο στην Αρλέτα, στα Εξάρχεια».

«Δεν μπορώ τυλιχτό με απ' όλα το βράδυ, με φουσκώνει».

«Με βοήθησε πολύ η γιόγκα».

«Χωρίς kale, παρακαλώ.»

«Εγώ να κρατήσω tote bag. Δεν θά'μαστε καλά».

«Βρήκε δωμάτιο στην Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου. Είναι πολύ καθαρά και ήσυχα, λέει».

«Κυκλοφορώ με το πατίνι γιατί έχει τέλεια ασφατόστρωση όλο το κέντρο».

«Τρέχω να προλάβω, έχουμε συγκέντρωση στον διαχειριστή της πολυκατοικίας μας».

«Οι διπλανοί μας είναι ένα θαυμάσιο ζευγάρι».

«Είδα ένα καταπληκτικό πάρκο τσέπης. Μα πώς το σκέφτηκαν;»

«Δεν ξέρω / Δεν απαντώ».

«Θα ήθελα κάτι διακριτικό για να το φορέσω σε έναν γάμο, 4 το απόγευμα, καλοκαίρι».

«Η πιο ευγενική πωλήτρια που έχω συναντήσει!»

«Βρήκα έναν υδραυλικό που έρχεται αυθημερόν για το πρόβλημά σου».

«Την Κυριακή θα πάμε να φυτέψουμε δέντρα με μια εθελοντική δράση».

«Τι ωραίο αυτό το γκράφιτι».

«Ξέρω ποιος είναι ο Βασανίζομαι».

«Ξέρω ποιος είναι ο Πρίγκηπας της Δυτικής Όχθης».

«Σιγά μην το κάνω escape room».

«Με βολεύει πολύ το τραμ γιατί είναι γρήγορο».

«Διαλύθηκαν οι Πυξ-Λαξ».

«Διαλύθηκαν οι Scorpions».

«Τι λε-ρε-μαλάκα; Τατουάζ στη γάμπα; Χάλια θα είναι».

«ΜΙΑ ΧΑΡΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΝΕΥΡΑ ΜΟΥ».

«Έλα, μωρέ, που κάνει ζέστη, σιγά».

«Μακάρι να χιονίσει και φέτος».

«Με συγχωρείτε».

70 ΠΡΑΓΜΑΤΑ
ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΚΟΥΣ ΠΟΤΕ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

**Η πόλη μιλάει και μιλάει πολύ.
Κάποια πράγματα όμως δεν θα τα ακούσεις ποτέ στην Αθήνα.**

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ (panikoval500@gmail.com)

Coffee *Darling*

Όλα όσα πρέπει να ξέρεις για τις τάσεις, τις γεύσεις και τις νέες συνήθειες των σοβαρών coffee lovers

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΜΠΟΣΟΥ

Είναι πολλά περισσότερα από ένα απλό ρόφημα. Είναι μια ιεροτελεστία, η «δική» σου στιγμή, αυτή που θα κάνεις pause από κάθε τι άλλο και θα χαλαρώσεις. Θα πιεις τον καφέ σου το πρωί για να ξεκινήσεις την ημέρα σου, θα συνεισώσεις με έναν καφέ στον δρόμο για να κάνεις πιο ευχάριστη τη βόλτα, θα ακολουθήσουν οι καφέδες της δουλειάς, ο καφές με τους φίλους και την κουβέντα, άντε και ένας ακόμη έπειτα από ένα απολαυστικό δείπνο. Ο καφές σου δίνει χρόνο, όχι βέβαια με την κυριολεκτική έννοια του χρόνου. Χρόνο, όπως λέμε μια ευκαιρία να βρεθείς με τον εαυτό σου και να βάλεις στη σωστή σειρά τις σκέψεις σου. Αυτό είναι ο καφές για κάθε σοβαρό aficionado του είδους, που τον έχει αναγάγει από μια απλή καθημερινή συνήθεια σε αναπόσπαστο κομμάτι του 24ώρου του. Πώς πίνει όμως τον καφέ του, τι pairings επιλέγει, σε ποια coffee shops συχνάζει; Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Καφέ 2022, συγκεντρώσαμε τι παίζει από τάσεις αυτή τη στιγμή στην Αθήνα, διευθύνσεις και ενδιαφέροντα στοιχεία!

Micro Roastery σε κάθε γειτονιά

Ο κόκκος για τον coffee lover έχει ταυτότητα. Θέλει να γνωρίζει την προέλευσή του, τη μέθοδο επεξεργασίας του, την ποικιλία του, άρα το καβούρδισμα που διαμορφώνει το γευστικό προφίλ στο φλιτζάνι δεν νοείται να αφεθεί στην τύχη. Έτσι όλο και περισσότερα coffee shops εξοπλίζονται με το δικό τους καβουρδιστήρι, ψήνουν και αλέθουν τον καφέ επιτόπου, με roasters-αφανείς ήρωες που έχουν αναγάγει τη διαδικασία σε τέχνη, έχοντας σαν βάση τις προτιμήσεις του κοινού που εξυπηρετούν. Ένα χρυσαφί καβούρδισμα συνήθως βγάζει ελαφρύ άρωμα, από ένα μεσαίο προκύπτει πιο έντονη γεύση και ένα δυνατό προσθέτει πιο όξινο αποτέλεσμα.

Οι coffee lovers δεν βάζουν ζάχαρη ή κανέλα

Είναι γνωστό πως οι σοβαροί λάτρεις του καφέ δεν βάζουν ζάχαρη ή καρυκεύματα στον καφέ τους, ούτε καν μαύρη ή στέβια. Εννοείται πως με τίποτα δεν βάζουν αγαύη ή ζαχαρίνη, καθώς και τα δύο αλλοιώνουν τα καλά χαρμάνια και πολλές φορές καλύπτουν τη γεύση της ανώτερης ποιότητας καφέ. Ένας βραβευμένος μπαρίστα μια μέρα μου είχε πει πως ο καφές είναι πικρός μόνο αν δεν έχει παρασκευαστεί σωστά. Και νομίζω

πως έχει δίκιο.

Brew bar στην κουζίνα με barista τον εαυτό σου

Καφετιέρες, μύλοι, αξεσουάρ, αεροτσίνο (gadget για το αφρόγαλα), clever drippers (gadget για τον καφέ φίλτρου), ειδικά πανάκια και ποδιές... Πραγματικά είναι πιο εύκολο από ποτέ το να εξοπλίσει κανείς τον πάγκο της κουζίνας του με τον κατάλληλο οικιακό εξοπλισμό ώστε να φτιάχνει μόνος του τον καφέ του. Πώς θα μάθει να τον παρασκευάζει σωστά; Τα σεμινάρια καφέ για home baristas αλλά και τα events με γευσιγνωσίες και cuppings είναι τάση περισσότερο από ποτέ. Τέτοια διοργανώνει συχνά το κέντρο γευσιγνωσίας καφέ, Create Athens (Κουσιανόφσκυ 99-11, Ψυχικό) αλλά και το WSPC (Γλαύκου 11, Παλαιό Φάληρο).

Ο καφές αγαπάει το hand crafted

Οι κούπες, τα φλιτζάνια του εσπρέσο, του flat white ή του καπουτσίνο —έχουν διαφορές— και τα πιατάκια στα καλά coffee shops είναι από premium κεραμικά από καλά pottery studios, φιλοτεχνημένα και ζωγραφισμένα στο χέρι. Στολίζουν τους πάγκους των coffee shops προκειμένου να αντικαταστήσουν τα μαζικά βιομηχανοποιημένα σερβίτσια, να σου χαρίσουν μια ακόμη όμορφη στιγμή, να συμβαδίσουν με την τάση της εποχής, που θέλει το ποιοτικό προϊόν να πηγαίνει χέρι-χέρι με το hand crafted. Σε ορισμένες περιπτώσεις σου δίνουν πληροφορίες προκειμένου να τα αποκτήσεις κι εσύ ή ακόμα λανσάρουν και τη δικιά τους σειρά με σκεύη που μπορείς να αγοράσεις επιτόπου, όπως στο Lot51 (Παπαδιαμαντοπούλου 24B).

Καφές με οικολογική συνείδηση

Τα speciality coffee shops που συχνάζει ο coffee aficionado στήριζαν πάντα τον βιολογικό καφέ, αυτόν δηλαδή που καλλιεργείται χωρίς την προσθήκη χημικών ουσιών όπως αυτοί της συμβατικής καλλιέργειας. Την «ηθική» τους αυτή στρατηγική συμπλήρωναν τα ποτήρια και τα καλαμάκια από χαρτί και ανακυκλωμένα υλικά αρκετό καιρό πριν βγουν οι σχετικές νομοθετικές πρωτοβουλίες για την μείωση του πλαστικού. Σήμερα προωθούν μάλιστα και την χρήση των επαναχρησιμοποιούμενων ποτηριών και των παγουριών για τον καφέ φίλτρου ενώ για τους οπαδούς της συγκεκριμένης παρασκευής καφέ κερδίζουν όλο και περισσότερο έδαφος τα coffee bags —τα είδαμε στο Les Papallones (Εθνικής Αντιστάσεως 156, Καισαριανή): βιοδιασπώμενα φακελάκια (όπως του τσαγιού) που με ζεστό νερό και χωρίς άλλο εξοπλισμό μπορείς να φτιάξεις άμεσα coffee to go. Στην ίδια λογική, και οι κάψουλες για τις οικιακές καφετιέρες τείνουν να γίνουν νέας γενιάς, από ανανεώσιμα υλικά φυτικής προέλευσης.

Coffee loves vegans

Ορισμένοι υποστηρίζουν ότι ο καπουτσίνο θα βγει βελούδινος μόνο με τη βοήθεια του ζωικού γάλατος. Τι γίνεται όμως με αυτούς που θέλουν ένα πλούσιο ρόφημα αλλά είτε είναι vegan είτε έχουν δυσανεξία στη λακτόζη; Η μεγάλη τάση που ήρθε στην Αθήνα από το εξωτερικό, προτείνει το γάλα από αρακά ή πατάτα (θα έχεις δει

το χάρτινο χαρακτηριστικό ριγέ κουτί της **Sprout**, της μοναδικής εταιρείας που τα λανσάρει στην Ελλάδα), καθώς η πρωτεΐνη τους είναι που δίνει τη δυνατότητα να δημιουργείται ευκολότερα αφρόγαλα, όπως συμβαίνει και με το γάλα βρώμης ή σόγιας. Από όσο μάθαμε, το γάλα αμυγδάλου, τονίζει τις πικρές νότες του καφέ, το γάλα καρύδας προσθέτει μια πυκνότερη υφή, τον κάνει μια ιδέα πιο γλυκό και του δίνει ένα εξωτικό στοιχείο που ταιριάζει μάλλον στις κρύες παρασκευές, ενώ το γάλα φουντουκιού λέγεται ότι είναι πιο εύγευστο στα ζεστά ροφήματα κι ανάλογα με τη μάρκα έχει περισσότερο ή λιγότερο έντονη γεύση.

Το σωστό Fika θέλει καφέ με babka από τον baker

Το σουηδικό “fika” με τους όλο και αυξανόμενους οπαδούς σε όλο τον κόσμο αποδίδεται ως «μια cozy στιγμή στη μέρα για να αδειάσει κάποιος το μυαλό του». Πόσο καλύτερο μπορεί να γίνει όλο αυτό πίνοντας μαζί και έναν καφέ, συνήθως με τη συνοδεία ενός μικρού σνακ... Τα τυποποιημένα, συσκευασμένα μπισκοτάκια όμως και τα κατεψυγμένα κρουασάν ανήκουν στο παρελθόν. Τα καλύτερα ενημερωμένα coffee shops προσφέρουν χειροποίητα, μοσχοβολιστά φουρνιστά από το χέρι εξειδικευμένου baker και ξεχωρίζουν. Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν τα υπέροχα κρουασάν του **Fika** (Βούρβαρη 6, Ακρόπολη), τα λαχταριστά cinnamon rolls του **Morning Bar** (Οδυσσέα Ανδρούτσου 36, Κουκάκι) και οι χορταστικές babka του **Roosters** (Θέτιδος 1, Βριλήσσια).

Καφές σε γυάλινο μπουκάλι ή κουτάκι αναψυκτικού

Μπορεί ο freddo να κυριαρχεί όχι πια μόνο το καλοκαίρι αλλά και όλο τον χρόνο όμως σήμερα υπάρχει και ο cold brew ο οποίος αποκτά όλο και περισσότερους οπαδούς που θέλουν να δοκιμάσουν έναν κρύο καφέ διαφορετικό από τα συνηθισμένα. Θα τον βρεις εμφιαλωμένο σε γυάλινες φιάλες στο **Kudu** (25ης Μαρτίου 22, Ψυχικό) ή σε funky αλουμινένια κουτάκια που θυμίζουν αναψυκτικό όπως προτιμούν οι **Handpickers** (Αναξαγόρα 45, Ταύρος).

Οι συνδρομητές του καφέ

Η υπηρεσία συνδρομής speciality καφέ διαδίδεται όλο και περισσότερο. Εύκολα επιλέγεις εκείνον με τα γευστικά χαρακτηριστικά που προτιμάς, στην ποσότητα που χρειάζεσαι, για να έρθει τη μέρα που σε ενδιαφέρει και φτάνει στην πόρτα σου αλεσμένος και οικονομικός κι έτσι να μην ξεμένεις ποτέ στο σπίτι από καφέ, ειδικά αν ο χρόνος σου είναι περιορισμένος. Στη σελίδα του **Samba Coffee Roasters** (Σόλωνος 36) για παράδειγμα θα δεις αναλυτικά τι περιλαμβάνει μια συνδρομή καθώς και διάφορες προσφορές. **A**

Coffee
Darling

Μια ΚΟΥΠΑ καφέ την ημέρα. Και δυο, και τρεις...

Ο καφές κάνει καλό!

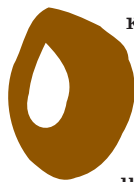
Έχεις συνδέσει τον καφέ με το πρωινό ξύπνημα, όμως ο καφές είναι πολλά περισσότερα από ένα πρωινό «διεγερτικό». Είναι μια εξαιρετική πηγή αντιοξειδωτικών που προστατεύουν τα κύτταρα από τη γήρανση και τυχόν εκφυλισμούς εμποδίζοντας την εμφάνιση διαφόρων μορφών καρκίνου, καρδιακών νοσημάτων και πρόωρης γήρανσης. Εκείνοι που πίνουν καφέ καθημερινά έχουν 40% μικρότερες πιθανότητες να αναπτύξουν καρκίνο του ήπατος, 11% λιγότερα ποσοστά καρδιακών επεισοδίων και 42% μικρότερα ποσοστά εμφάνισης διαβήτη τύπου II. Επίσης οι πιθανότητες να παρουσιάσουν αυτοάνοσα νοσήματα είναι μειωμένες. Ο καφές ενισχύει τη λειτουργία του ήπατος, αντίθετα με εκείνους που πίνουν αλκοόλ, μειώνοντας τα ποσοστά εμφάνισης κύρωσης του ήπατος κατά 22% και τα ποσοστά θανάτων από κύρωση κατά 66%. Συμπτώματα της ασθένειας του Πάρκινσον και του Αλτσχάιμερ εμφανίζονται μειωμένα σε εκείνους που καταναλώνουν καφέ.

...και μειώνει το στρες

Και μόνο το άρωμα του καφέ μπορεί να μειώσει το στρες σύμφωνα με έρευνα που διεξήγαγε το Εθνικό Πανεπιστήμιο της Σεούλ. Οι ερευνητές εξέτασαν τον εγκέφαλο ποντικών που βίωναν έντονο στρες λόγω έλλειψης ύπνου και βρήκαν πως εκείνα που «εκτέθηκαν» στα αρώματα του καφέ παρουσίασαν αλλαγές στις πρωτεΐνες του στρες που βρίσκονται στον εγκέφαλο... (να προτείνω βαθιές ανάσες και πάνω από την καφετιέρα για καλύτερα αποτελέσματα).

Ο καθένας μεταβολίζει διαφορετικά τον καφέ

Η καφεΐνη αποβάλλεται από τον οργανισμό με διαφορετικούς ρυθμούς. Οι γυναίκες επεξεργάζονται τον καφέ πολύ πιο γρήγορα απ' ό,τι οι άντρες, οι καπνιστές δυο φορές ταχύτερα από τους μη καπνιστές και οι γυναίκες που λαμβάνουν αντισυλληπτικά χάπια τον μεταβολίζουν περίπου στο 1/3 του χρόνου που χρειάζεται ο οργανισμός εκείνων που δεν παίρνουν το χάπι.

Ο καφές είναι σταθερά το αγαπημένο ρόφημα του πλανήτη, όμως δεν είναι μόνο αυτό. Διαμορφώνει την pop κουλτούρα και την ίδια ώρα χρησιμοποιεί στοιχεία της προκειμένου να εξελιχθεί. Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Καφέ συγκεντρώσαμε μερικά από τα πιο ιδιαίτερα coffee trends που έχουμε δει τα τελευταία χρόνια στα social media. Εσύ ποια από αυτά θα δοκίμαζες;

Dalgona Είναι ένα από τα trends που πήρε «φωτιά» στα social media ειδικά κατά το διάστημα της πανδημίας με τους χρήστες να το λατρεύουν γιατί είναι εύκολο στην προετοιμασία του –τα υλικά του συνήθως υπάρχουν στις κουζίνες όλων– και έπειτα... είναι αρκετά φωτογενές. Ο γνωστός πλέον στους περισσότερους dalgona coffee αποτελείται από ίσες δόσεις στιγμιαίου καφέ, ζάχαρης και νερού – όμως οι εξπέρ λένε πως όσο περισσότερη ζάχαρη τόσο πιο πλούσιο και το «καπέλο» του.

Bumblebee Coffee Ή αλλιώς espresso με πορτοκαλάδα! Ξεκίνησε όταν μια χρήστης του TikTok έβαλε παγάκια στον καφέ της και στη συνέχεια αντί για γάλα, όπως θα περίμενε κανείς, προσέθεσε λίγο χυμό πορτοκάλι με τους ακόλουθούς της να ενθουσιάζονται και να σπεύδουν να το δοκιμάσουν, ποστάροντας στη συνέχεια τις εντυπώσεις τους.

Proffee Είναι η πιο πρόσφατη τάση στα coffee trends που κυκλοφορούν στα social media και πρόκειται για έναν πρωτεϊνικό καφέ (protein coffee), που συνδυάζει δηλαδή καφέ (εσπρέσο κατά προτίμηση, διαφορετικά φίλτρου), στον οποίο προστίθεται ρόφημα ή σκόνη πρωτεΐνης. Κάποιοι επίσης προσθέτουν έξτρα δόση espresso, ή και σιρόπι καραμέλα και το θεωρούν ισχυρό boost ενέργειας.

Glitter Capuccino Ο συγκεκριμένος capuccino πρωτοεμφανίστηκε σε ένα καφέ στο Μουμπάι της Ινδίας και περιέχει edwidiμη χρυσόσκονη που αναμειγνύεται με τον καφέ (σύμφωνα με όσους το έχουν δοκιμάσει δεν αλλοιώνει την γεύση του) πριν από την παρασκευή και στο τέλος προστίθεται επιπλέον glitter στο αφρόγαλα, για ακόμα πιο εντυπωσιακό αποτέλεσμα.

Sparkling Espresso Ο συνδυασμός tonic ή ανθρακούχου με καφέ πρωταγωνιστεί συχνά σε πολλούς διαγωνισμούς barista διεθνώς. Σε κάποια περίοδο στα espresso bars οι επαγγελματίες το πήγαν ένα βήμα παραπάνω σερβίροντας κρύο espresso, με ανθρακούχο νερό και lime ή φύλλα μέντας. Μια παραλλαγή του που είναι πολύ δημοφιλής στην Πορτογαλία, λέγεται Mazagran και συνδυάζει ακριβώς αυτό, ανθρακούχο νερό με δυνατό καφέ και λεμόνι ενώ στην Ελλάδα μπορείς να βρεις εύκολα το αφρώδες αμερικάνο με προσθήκη σόδας.

Καφές σε χωνάκι Ή αλλιώς #coffeeinacone! Όλα ξεκίνησαν από ένα καφέ στο Γιοχάνεσμπουργκ που είχε την ιδέα να βάλει τον καφέ σε χωνάκι παγωτού με επικάλυψη σοκολάτας στο εσωτερικό του. Δεν σπάει, δεν «διαρρέει» και στο τέλος διαλύεται απολαυστικά στο στόμα. Σίγουρα όμως ο καταναλωτής έχει μόλις λίγα λεπτά στη διάθεσή του για να το πιεί – και να το φάει.

Avolatte Που αλλού θα μπορούσες να πιεις τον καφέ σου εκτός από ποτήρι, φλιτζάνι ή χωνάκι; Μέσα σε μία φλούδα ενός αβοκάντο, σύμφωνα με την δημιουργική ομάδα των barista ενός καφέ της Αυστραλίας οι οποίοι το δοκίμασαν, το έκαναν viral και, όπως λένε, η γεύση του καφέ δεν αλλάζει από το φρούτο.

Brocolatte Ο καφές μπρόκολου είναι από τα πιο αμφιλεγόμενα trends του καφέ. Ουσιαστικά φτιάχνεται από ένα μείγμα σκόνης μπρόκολου με εσπρέσο και αφρόγαλα. Οι θιασώτες του υποστηρίζουν πως έτσι αντιμετωπίζουν δύο προκλήσεις της σύγχρονης κοινωνίας: τη σπατάλη τροφίμων και την κακή διατροφή, καταπολεμώντας τα υπερβολικά φυτικά απόβλητα και αξιοποιώντας τα σε σκόνη για ροφήματα, ποτά, σούπες, ψημένα προϊόντα πλούσια σε βιταμίνες και ιχνοστοιχεία.

8 trends στον καφέ

που... πέρασαν και δεν ακούμπησαν

Παράξενα, ιδιαίτερα trends που αφορούν τον καφέ
αλλά δεν έπεισαν τους coffee lovers

Ποιος είπε ότι ο καλός καφές πρωταγωνιστεί μόνο στο κέντρο της Αθήνας;

Εχουμε χάσει τον λογαριασμό με τα specialty coffee shops που ανακαλύπτουμε κατά καιρούς στα στενά της καρδιάς της πόλης. Κάποια είναι κρυμμένα, λιλιπούτεια όπως το Ubuntu στο Θησείο, κάποια αποκτούν τώρα το φανατικό κοινό τους όπως το ολοκαίνουργιο WKND που προσγειώθηκε μόλις στο Παγκράτι, όλα τους προσφέρουν όμως φοβερής ποιότητας καφέ μέσα από τα επιδέξια χέρια των μπαρίστι τους. Ωστόσο δεν γίνεται καλή δουλειά μόνο στο κέντρο της Αθήνας αλλά και έξω από αυτό, στις νέες πιάτσες που δημιουργούνται, καθώς η κουλτούρα του specialty εξαπλώνεται. Η Καισαριανή είναι ένα πρόσφατο παράδειγμα, που μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα έχει πείσει τους coffee lovers μέσα από το Les Papallones και το Na Hamogelas, να την εντάξουν στον αθηναϊκό χάρτη του καφέ. Το πρώτο έχει την υπογραφή της ομάδας του Create (του πολυχώρου γευσισγνωσίας καφέ στο Ψυχικό) και πίσω από την μπάρα βρίσκουμε την Ειρήνη Δασκαλοπούλου, που είναι η πρώτη γυναίκα Ελληνίδα που κέρδισε πρωτάθλημα του Barista, το 2019. Στο δεύτερο συναντάς τον Στέλιο Κελεμπακούρη (τον γνωρίσαμε ως head barista στο Taf της Εμμανουήλ Μπενάκη) που με το χαμόγελο σερβίρει καθημερινά τον καφέ της εταιρείας Mr Bean Coffee Brewers, ένα ισορροπημένο χαρμάνι με νότες σοκολάτας και καραμέλας.

Το **Περιστέρι** όμως είναι μία από τις πιο ισχυρές και ανερχόμενες πιάτσες του καφέ αυτή τη στιγμή. Όλα ξεκίνησαν πριν μερικά χρόνια όταν έκανε την αρχή το **Mind the Cup Micro Roastery**, για πολλούς το πρώτο specialty καφέ που άνοιξε στην περιοχή ενώ πριν από μερικά χρόνια το Buzzfeed το συμπεριέλαβε στην λίστα με τα 25 καλύτερα coffee shop που μπορεί να επισκεφτεί κανείς στην Ευρώπη! Σήμερα στο Περιστέρι ήρθε να προστεθεί το **Omsom Coffee Roasters**, ένα φωτεινό, σκανδιναβικό τύπου καφέ, με ένα γυάλινο κλουβί όπου βρίσκεται το καβουρδιστήρι και το Roosters. Η παρέα που έχει το τελευταίο άνοιξαν κι ένα ίδιο στα Βριλήσσια και παραδίδουν στους κατοίκους των βορείων προαστίων καθημερινά μαθήματα για το πώς να πίνουν εξαιρετικό καφέ, που τα καλοκαίρια τον εμφιαλώνει κιόλας. Αυτό για το οποίο είναι διάσημο είναι και τα pairings: cinnamon rolls, brioche, buns, κέικς που ψήνονται in house.

Στα **βόρεια προάστια** όμως θα βρεις καλό καφέ και στο Χαλάνδρι, και συγκεκριμένα στο **Blind Spot** που πριν από λίγες μέρες απέκτησε αδερφάκι στο Παγκράτι, με καφέ που έχει την υπογρα-

φή της ελληνικής εταιρείας Area 51 και πολύ δυνατό brunch να τον συνοδεύει. Έξτρα tip: στο Blind Spot του Παγκρατίου και στον επάνω όροφο θα βρεις και υπηρεσίες barber shop, καφές κάτω, κούρεμα επάνω!

Επίσης στην **Κηφισιά**, πέρσι έκανε την εμφάνισή του το **Café Femenino** με καφέδες από γυναίκες παραγωγούς που καλλιεργούν υψηλής ποιότητας καφέ Arabica σε αυξημένα υψόμετρα και γυναικείους συνεταιρισμούς από εννέα διαφορετικές χώρες (Κολομβία, Περού, Βολιβία, Ινδονησία, Βραζιλία, Νικαράγουα, Γουατεμάλα, Άγιο Δομίνικο, Ρουάντα).

Το **Seven Steps**, στο **Ίλιον** (το όνομά του προέκυψε από τα στάδια που χρειάζονται από τη στιγμή που ο κόκκος καφέ θα γίνει espresso στο φλιτζάνι μας), είναι το μέρος που συχνάζουν οι λάτρεις του speciality των δυτικών προαστίων. Στο roastery-coffee shop αυτό, ο Μιχάλης Κατσιαβός, διακεκριμένος barista έχει πολλά να σου πει για την ιστορία του καφέ και σίγουρα αξίζει να τραβηχτείς ως εκεί ακόμα κι αν δεν είσαι κάτοικος της περιοχής.

Κι αν ψάχνεις specialty στη μεριά της **Καλλιθέας**; Την περιοχή εξυπηρετεί το **Marmelada Concept** στη γειτονιά του Χαροκόπειου, με ένα σοκολατένιο, ήπιο και ισορροπημένο καφέ της εταιρείας Caffeastas.

Καθώς η πρωτεύουσα μετατρέπεται σε μία από τις πιο ενημερωμένες μητροπόλεις του καφέ διεθνώς, όλο και περισσότερες επαρχιακές πόλεις κινούνται στην ίδια κατεύθυνση και αρχίζουν να ψάχνονται με τον καλής ποιότητας καφέ. Ενδεικτικά θα αναφέρουμε τρία τρανταχτά παραδείγματα όπως τους **«Las Ramblas Breakfast and Coffee Brewers»** στη **Λάρισα** που φέρνουν και καβουρδίζουν καφέ μέσα από προσωπικές σχέσεις που αναπτύσσουν με τους παραγωγούς από τις χώρες προέλευσης. Στο **Κόφι Microroastery** στα **Γιάννενα** προμηθεύονται τους καλύτερους καφέδες στον κόσμο, με τρόπο που να λαμβάνει υπόψη τον περιβαλλοντικό και κοινωνικό αντίκτυπο στις κοινότητες, που τον παράγουν ενώ λαμβάνουν υπόψη τις γευστικές προτιμήσεις των πελατών τους για το καβουρδισμό που κάνουν. Στην άλλη άκρη της Ελλάδας, και συγκεκριμένα στα **Χανιά**, τον specialty καφέ έφεραν οι **Kross Coffee Roasters**, οι οποίοι προμηθεύονται υψηλής ποιότητας πράσινους κόκκους από φάρμες που βρίσκονται σχεδόν σε όλες τις καφεδοπαραγωγούς χώρες και έχουν αποκτήσει φανατικό κοινό.

**Le Piantagioni
Del Caffè**

**SPECIALTY COFFEE
MAKES MY
LIFE YUMMY!**

ANASTASJA

**IS A MEMBER
OF THE
SPECIALTY
PEOPLE CLUB,
AND YOU?**

**FIND OUT
MORE HERE!**

if you're here, **it means you're one of us:** you're passionate, discerning, bold!
if you've chosen us, you'll fit right in here: you're one of the **SPECIALTY PEOPLE!**

TZENTPAKOMAE
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Αθήνα: Ιωάννης 4 • Τ.Κ. 121 33 Περιστέρι Τηλ: 210.34.14.414, 415, 416 Fax: 210.34.14.420
Θεσσαλονίκη: 10^η χλμ. Ε.Ο. Θεσσαλονίκης - Κοτερίνης Τ.Κ. 574 00 Σίνδος Τηλ: 2310.70.90.20 Fax: 2316.00.87.89
Χίμαρ: Πινειού 4 • Τ.Κ. 713 03 Ηράκλειο Τηλ./Fax: 2810.25.66.95
Web: www.gentracom.gr Email: info@gentracom.gr

Le Piantagioni del Caffè' Greece
lepiantagionidelcaffegre

Ιστορίες του καφέ

Της ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΣΚΑΜΑΓΚΑ

Δεν ήταν πάντα ρόφημα

Αρχικά, η φυλή Ορόμο της Αιθιοπίας τον καφέ... τον έτρωγε. Οι αλεσμένοι κόκκοι αναμειγνύονταν με ζωικό λίπος μέχρι να ομογενοποιηθούν σε μια «πρωτόγονη» μπάρα ενέργειας. Η ιστορία μιλάει για έναν γιδοβοσκό, τον Kaldī, ο οποίος ανακάλυψε πρώτος τις διεγερτικές ιδιότητες του καφέ όταν παρατήρησε πως όταν έτρωγαν οι κατσίκες του τους καρπούς του καφεόδεντρου αποκτούσαν ζωντάνια, ήταν πιο δραστήριες, είχαν περισσότερη ενέργεια. Ο Kaldī το είπε στον ηγούμενο ενός τοπικού μοναστηριού ο οποίος προχώρησε στην παρασκευή ενός ροφήματος από αυτούς τους παράξενους καρπούς, που έμοιαζαν με μούρα, για να υποστηρίξει κατόπιν έκκληκτος κι εκείνος πως τον βοηθούσε να μένει ξύπνιος και σε εγρήγορση για την απογευματινή προσευχή. Γρήγορα όλοι οι μοναχοί του μοναστηριού έπιναν «καφέ»... ο δικός τους λόγος προτίμησης εξαπλώθηκε ταχύτατα μέχρι την Αραβική χερσόνησο. Αργότερα, γύρω στα 1000 μ.Χ. άραβες έμποροι έφεραν καρπούς καφέ στην πατρίδα τους από την Αφρική. Αρχισαν να τους βράζουν για να φτιάξουν αυτό που ονόμαζαν «qahwa» που σήμαινε «αυτός που εμποδίζει τον ύπνο»...

Και τον καφέ με κλύσμα!

Στα 1930 ο Γερμανός γιατρός Max Gerson λάνσασε το κλύσμα με καφέ για την αποτοξίνωση του ήπατος, την ενεργοποίηση του μεταβολισμού και τη θεραπεία του καρκίνου. Κάποτε, ο (τότε) πρίγκιπας (σήμερα Βασιλιάς) Κάρολος της Βρετανίας «εκθείασε» τις προληπτικές ιδιότητες του κλύσματος καφέ και το Amazon δεν προλάβαινε να πουλάει DIY kits.

Καφές vs πρωινό σεξ ή αλκοόλ

Το 53% των συμμετεχόντων σε έρευνα στην Αμερική υποστήριξε πως το πρωί η πρώτη τους σκέψη είναι ο καφές και όχι το πρωινό σεξ και σχεδόν ένα 80% λέει πως προτιμάει έναν απογευματινό καφέ από ένα κοκτέιλ.

Μια καντάτα για τον καφέ

Τη λατρεία του στον καφέ, αλλά και την εξάρτησή του από αυτόν «τραγουδίασε» μέχρι και ο Γιόχαν Σεμπάστιαν Μπαχ σε μια καντάτα που συνέθεσε, στην πραγματικότητα μια σατιρική όπερα, με τον τίτλο «Kaffeekantatewas». Το λιμνέτο της καντάτας, η οποία πρωτοπαρουσιάστηκε στη Λειψία κάπου ανάμεσα στα 1732-1735 έγραψε ο Christian Friedrich Henrici και σε ελεύθερη απόδοση έλεγε: *Πατέρα, μην είσαι αυστηρός μαζί μου. Αν δεν πω τις τρεις μου κούπες καφέ την ημέρα, βιώνω ένα κυριολεκτικό μαρτύριο, ζαρώνω σαν ένα κομμάτι ψητής γίδας.*

Οι δυο μακροβιότερες γάτες στον κόσμο έπιναν καφέ κάθε μέρα

Η Crème Puff έχει συμπεριληφθεί στο βιβλίο των ρεκόρ Γκίνες ως η μακροβιότερη γάτα στον κόσμο. Πέθανε το 2005 ετών 38. Ο ιδιοκτήτης της, ονόματι Jake Perry, της έφτιαχνε κάθε μέρα ένα πλούσιο πρωινό: αυγά, μπέικον, μπρόκολο και καφέ. Το εκπληκτικό στην υπόθεση είναι πως και η προηγούμενη γάτα του Perry, ο Grandpa Rex Allen, ακολουθούσε το ίδιο ακριβώς διατολόγιο. Αυτός πέθανε 34 χρόνων.

Για καφέ στη... Wall Street

Το Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης «πρωτολειτούργησε» αρχικά σε ένα καφενείο της οδού Wall (Wall Street). Ήταν το καφενείο Tontine, που άνοιξε το 1794 στη γωνία των οδών Wall και Water. Πήρε το όνομά του από έναν ναπολιτάνο τραπεζίτη, τον Lorenzo di Tonti και ήταν το meeting point ασφαλιστών, μεσιτών, εμπόρων, πολιτικών. Το καφέ Tontine ήταν το «κέντρο» του εμπορίου μέχρι το 1817, όταν οι εργασίες μεταφέρθηκαν σε ένα κτίριο της οδού Wall, στον αριθμό 40.

Βραζιλία, η μεγαλύτερη παραγωγός χώρα του καφέ

Βρίσκεται στην κορυφή της παραγωγής καφέ παγκοσμίως τα τελευταία 150 χρόνια. Ενώ το Βιετνάμ και η Κολομβία κατέχουν τη δεύτερη και τρίτη θέση αντίστοιχα. Η Βραζιλία είναι επίσης η μοναδική χώρα που καλλιεργεί τις ποικιλίες Arabica και Robusta. Ως ο Νο1 εξαγωγέας καφέ στον κόσμο, η οικονομία της Βραζιλίας βασίζεται σε μεγάλο μέρος στη «σοδειά» του.

Αρμαγεδδών...

Έρευνα βρετανών και νιγηριανών ερευνητών υποστήριξε πως έως το 2080, το 70 τοις εκατό της παγκόσμιας προσφοράς κόκκων καφέ θα έχει χαθεί. Κατά την ίδια περίοδο, το «καλύτερο» σενάριο των ερευνητών λέει πως το ποσοστό γης κατάλληλης για την καλλιέργεια καφέ θα έχει συρρικνωθεί κατά 38% – το χειρότερο κάνει λόγο για ποσοστό 100%. Αν σκεφτείς την αποψίλωση των δασών, ένα υπαρκτό πρόβλημα που χειρότερεύει, αυτά τα νούμερα θα τα έλεγες μάλλον συντηρητικά. **A**

πάμε δια καφέ;

Είναι η πρώτη κίνηση το πρωί, για κάποιους αθεράπευτα ερωτευμένους και το βράδυ. Τον καφέ μας τον πίνουμε σε μια μοναδική στιγμή με/για τον εαυτό μας, στη δουλειά, με τους φίλους, στον δρόμο, στα υπέροχα καφέ της Αθήνας που έχουν πάντα και κάτι ακόμα, νέο κι ενδιαφέρον να πουν. Τα βρίσκουμε παντού γύρω μας, στο κέντρο της πόλης αλλά και στις γειτονιές που έγιναν τα νέα στέκια μας. Ακολουθήστε!

Επιμέλεια: Νατάσσα Καρυστινού

Φωτό καταστημάτων: Θανάσης Καρατζάς, Άλκης Μωραϊτης, Βαγγέλης Τάτσης

EIGHTEEN SCREEN COFFEE ROASTERY

**Ο καφές που θα σου φτιάξει
την ημέρα!**

Όταν το 2009 ξεκίνησε να ανοίξει στην Ελλάδα το coffee specialty, το Eighteen Screen Coffee Roastery δημιουργήθηκε με όραμα να ξεχωρίσει ως ένα από τα καλύτερα coffee roaster παγκοσμίως. Το πρότζεκτ βασίζεται στις διεθνείς προδιαγραφές του Specialty Coffee Association αναφορικά με τη συγκομιδή, την επεξεργασία και το καβούρδισμα, προσφέροντας την καλύτερη ποιότητα καφέ και ποικιλίες από όλον τον κόσμο. Και αυτό θα το καταλάβεις με το που περάσεις το κατώφλι του Eighteen Screen και η έντονη μυρωδιά

του φρεσκοκαβουρδισμένου καφέ θα σου φτιάξει τη διάθεση.

Το πάθος του πιστοποιημένου barista Γιάννη Γκιουρτζιάν για τον καφέ, η τεχνογνωσία και η εμπειρία της ομάδας έκαναν γρήγορα το Eighteen Screen σημείο αναφοράς και στέκι για τους λάτρεις του εκλεκτού καφέ. Θα βρεις καφέ μοναδικής προέλευσης και single estate, single origin καθώς και microlots από μικροκαλλιεργητές ανά τον κόσμο, ενώ μπορείς, επίσης, να απολαύσεις brunch και νόστιμα σνακ τα οποία παρασκευάζονται με ολόφρεσκα υλικά.

📍 Τζαβέλλα 88-90, Πειραιάς, 2104120631, www.eighteenscreen.gr
 📱 Eighteen Screen Coffee Roastery 📷 @eighteenscreencoffeeroasters

ΑΦΙΕΡΩΜΑ COFFEE LOVERS

LOT51 Υπέροχος καφές και εξαιρετικές all day προτάσεις

Πέρασαν τρία χρόνια από την ημέρα που μας συστήθηκε το LOT51 και συνεχίζει να κάνει με συνέπεια αυτό για το οποίο το αγαπήσαμε: καμία έκπτωση στην ποιότητα, φροντίζοντας να μας προσφέρει πάντα τα καλύτερα.

Φημισμένο για τον υπέροχο καφέ του, με το «51» στο όνομά του να οφείλεται στη συνεργασία του με την ελληνική εταιρεία Area 51, η οποία ειδικεύεται στους single origin καφέδες, φιλοξενεί μοναδικές προελεύσεις από Ινδία, Αιθιοπία, Κένυα, Βραζιλία κ.λπ. οι οποίες εναλλάσσονται, ενώ προχώρησε και σε μια φοβερή καινοτομία. Δημιούργησε τον ready to drink καφέ Cold Brew, που παρασκευάζεται από τους καλύτερους και πιο εκλεπτυσμένους κόκκους καφέ Arabica παγκοσμίως, τον οποίο απολαμβάνουμε σε κουτάκι από αλουμίνιο.

Το πανέμορφο LOT51, που έδωσε ξεχωριστό στιλ στην πλατεία Βραζιλίας (δύο λεπτά από το σταθμό του μετρό Μέγαρο Μουσικής) και που μας ανοίγει την ψυχή με τα φωτεινά του χρώματα, τη λιτή αλλά κομψή του διακόσμηση και την υπέροχη αυλή του, εκτός από τον καφέ διαθέτει άλλα δύο δυνατά σημεία: Την κουζίνα του, η οποία σερβίρει πεντανόστιμο brunch καθημερινά 10.00 με 17.45, αλλά και pizza, burgers, pizzeti, healthy προτάσεις και φοβερά γλυκά, καθώς και τη «μαγική» δεύτερη μπάρα του (η πρώτη είναι αποκλειστικά αφιερωμένη στον καφέ), με signature και κλασικά κοκτέιλ, ελληνικά κρασιά και εκλεκτές ετικέτες ποτών. Όλα αυτά με funky, soul, hip hop και ηλεκτρονικές μουσικές που επιλέγουν καθημερινά κάποιοι από τους καλύτερους djs της πόλης. Καθημερινά 07.30 με 02.00.

📍 Παπαδιαμαντοπούλου 24B, Ιλίσια, 211155024, www.lot51.gr
 📱 lot51Athens 📷 @lot.51

BRISTOT

Ό,τι κάνεις, κάνε το με πάθος

Αυτό ακριβώς: "Do it with passion". Ό,τι κάνεις, κάνε το με πάθος. Είναι η φιλοσοφία του φημισμένου ιταλικού brand Bristot, με ιστορία που ξεπερνά τον έναν αιώνα, έχοντας διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του ιταλικού καφέ από τις αρχές του 20ού αιώνα.

Συνώνυμη με την υψηλή ποιότητα, η Bristot είναι από τις κορυφαίες εταιρείες παραγωγής espresso στη γειτονική μας χώρα, αλλά και σε όλο τον κόσμο. Με έδρα στο Belluno, στα βουνά των Δολομιτών, η Bristot έχει παρουσία σε 65 χώρες σε όλο τον κόσμο ενώ βρίσκεται και σε κάθε γωνιά της Ελλάδας εδώ και 13 χρόνια.

Οι άνθρωποι της Bristot από το 1919 ταξιδεύουν με το ίδιο πάθος και την ίδια αγάπη σε όλο τον κόσμο, αναζητώντας τα καλύτερα υλικά. Θέλουν το τέλειο και αυτή είναι η κινητήρια δύναμή τους. Σαν τον έρωτα, με τη διαφορά ότι αυτός της Bristot για τον καφέ δεν ξεθυμαίνει ποτέ. Και να ξέρετε ότι κάθε καφές Bristot, τον οποίο μπορείτε να απολαύσετε είτε στα συνεργαζόμενα καφέ είτε στη λιανική, εγγυάται την καλύτερη ποιότητα, απαιτώντας και τηρώντας τα υψηλότερα διεθνή πρότυπα.

Ακαδημία Bristot

Στο σύγχρονο ανταγωνιστικό περιβάλλον η εκπαίδευση αποτελεί επένδυση για την επιτυχία. Η διασφάλιση της ποιότητας και η διάδοση της κουλτούρας του καφέ είναι συνυφασμένη με την εκατονταετή ιστορία της Bristot από την ίδρυσή της μέχρι σήμερα. Η Ακαδημία Bristot αποτελείται από ένα εθνικό και διεθνές δίκτυο κέντρων εκπαίδευσης που προσφέρουν σε συνεργάτες και το προσωπικό τους συνεχή πιστοποιημένη εκπαίδευση και πρακτική εξάσκηση. Το σύστημα εκπαίδευσης της Ακαδημίας Bristot ακολουθεί τα πρότυπα του SCA (Specialty Coffee Association) και σε παγκόσμια βάση λειτουργεί ένα από τα διεθνώς πιστοποιημένα SCA Premier Training Campus. Η Ελληνική Ακαδημία Bristot τιμήθηκε με το Gold Award ως Top Barista Training Company το 2019.

Extra tip: Για όσους επιθυμούν να δοκιμάσουν τα προϊόντα Bristot για οικιακή χρήση, με τη (δωρεάν) εγγραφή στο www.bristot.gr δίνεται 15% έκπτωση σε όλες σας τις παραγγελίες! Επίσης, χρησιμοποιώντας τον κωδικό AthensVoice στο check-out υπάρχει επιπλέον 10% έκπτωση σε όλες τις παραγγελίες.

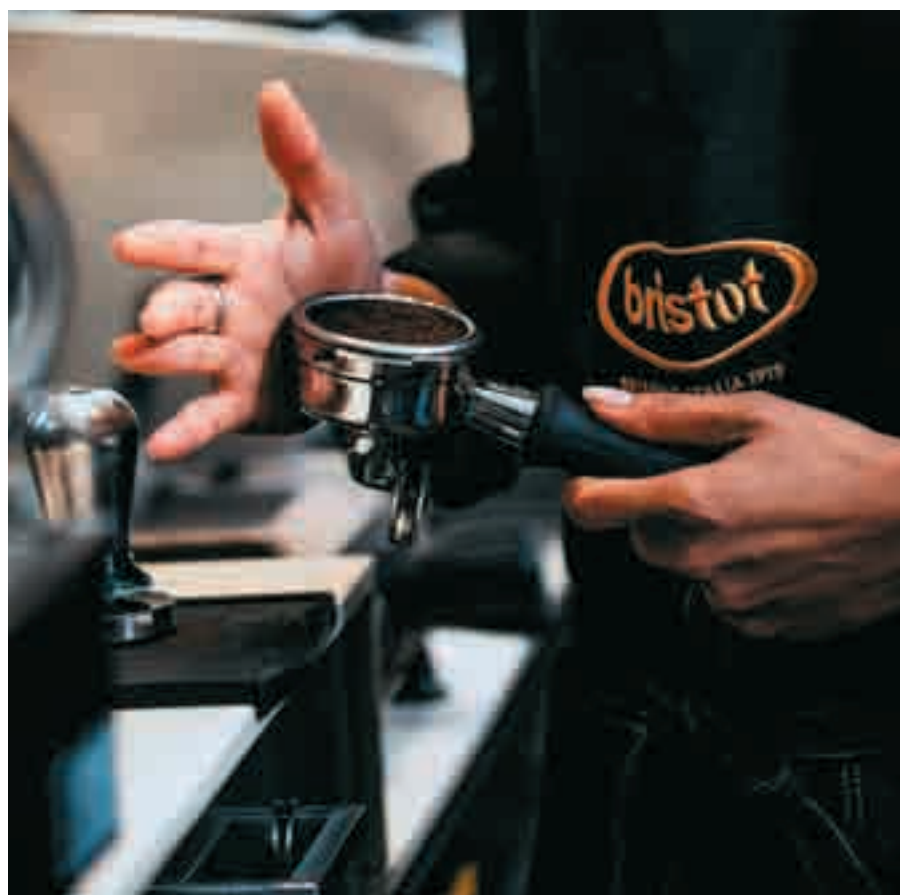
ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ:

www.caffebristot.gr

(με όλες τις πληροφορίες για το brand)

www.bristot.gr (αγορά λιανικής)

[BristotGreece](https://www.facebook.com/BristotGreece) [@bristot_greece](https://www.instagram.com/bristot_greece)

«Όλα τα retail προϊόντα Bristot στο www.bristot.gr με 15% έκπτωση και extra 10% με κωδικό AthensVoice»

MEDEZ CAFÉ & BAR

*To all day στέκι
στο κέντρο του Παγκρατίου*

Από τα αγαπημένα στέκια του Παγκρατίου, στο πιο κεντρικό σημείο της γειτονιάς, αλλά χωρίς τους περιττούς θορύβους που όλοι κοιτάμε να αποφύγουμε. Πολύ όμορφα διακοσμημένο, με ατμοσφαιρική μπάρα στο εσωτερικό αλλά και εξωτερικό πάσο δίπλα στη μεγάλη τζαμαρία, το Medez Café & Bar είναι από τους χώρους που σου βγάζουν «με το καλημέρα» μια οικειότητα. Είναι το χαμόγελο των ανθρώπων του, τα vintage στοιχεία στη διακόσμηση, οι ωραίες μουσικές που επιλέγουν οι djs κι ο κατάλογός του που είναι προσεγμένος μέχρι την τελευταία λεπτομέρεια.

Μιας και μιλήσαμε για «καλημέρα», εδώ θα απολαύσετε εκλεκτό φρεσκοκα-
βουρδισμένο εσπρέσο Taf και γενναίο-

δωρο καπουτσίνο από τον Πάνο (εξαιρετικός barista) ο οποίος με όλη του την τέχνη, μας προσφέρει το τέλειο αποτέλεσμα. Στο Medez, που στη διάρκεια της ημέρας θα δείτε τους ανθρώπους της γειτονιάς, νεαρά ζευγάρια με τα παιδιά τους, φοιτητές, θα βρείτε ακόμη και φοβερό brunch. Τελευταία προσθήκη του, τα λαχταριστά pancakes, όπως αυτό με σοκολάτα και φρέσκες φράουλες, το bueno και το επικό λεμόνι με αγριοκέρασα, ενώ όσο περνάει η ώρα αποκτάει όλο και πιο μπαρ χαρακτήρα. Είτε για ένα κρασί ή ένα κοκτέιλ το απόγευμα, μετά τη δουλειά, είτε για μια ολοκληρωμένη βραδινή έξοδο - πάντα σε value for money τιμές.

Extra tip: Να γίνετε φίλοι στα social για να μαθαίνετε εγκαίρως για τα διάφορα events που κάνει συχνά.

📍 Φρύνης 2, Παγκράτι, 2107513925, [f medezcafe](#) [@medezcafe](#)

ΑΦΙΕΡΩΜΑ COFFEE LOVERS

KOUK ART

*Η τέχνη του καφέ
και των γεύσεων
στο Κουκάκι*

Για κάποιους η εξασφάλιση βιωσιμότητας του πλανήτη είναι στάση ζωής, ακόμα και στον καφέ που πίνουν. Το Kouk Art, το όμορφο στέκι στην οδό Μισαραλιώτου, με σεβασμό και αγάπη στον πλανήτη μας επιλέγει να σερβίρει τον γευστικό και αρωματικό Pianeta Light Blue, ένα καφέ 100% Arabica που προωθεί τη βιωσιμότητα. Συγκεκριμένα, κατά τη διαδικασία παραγωγής του χρησιμοποιούνται βιολογικά λιπάσματα, εφαρμόζονται μέθοδοι λίπανσης που αυξάνουν την απόδοση των δέντρων του καφέ για να παραχθεί μια ποιοτική σοδειά και υιοθετούνται φυσικές πρακτικές, όπως η καλλιέργεια υπό τη σκιά άλλων δέντρων. Φυσικά, μπορείτε να επιλέξετε ανάμεσα σε όλα τα είδη καφέ (espresso stretto, freddo cappuccino, flatwhite και πολλά άλλα). Το κατάστημα διαθέτει και γάλα αμυγδαλού,

βρώμης, σόγιας, καρύδας, αλλά και γάλα χωρίς λακτόζη. Η «πολύχρωμη κουκουβάγια» στο Κουκάκι γνωρίζει τι σας αρέσει και φροντίζει να σας το σερβίρει ολόφρεσκο και πάντοτε με χαμόγελο. Στο κατάστημα μπορείτε επίσης να απολαύσετε μοσχοβολιστά χειροποίητα γλυκά, όπως χειροποίητα μπισκότα, μάφιν και pancakes, σφολιάτες, μπριός, σάντουιτς, τρομερά smoothies, protein shakes, δροσερούς χυμούς και σπιτικά αναψυκτικά. Εκτός από τα παραπάνω στο μενού υπάρχουν άκρως γευστικές brunch επιλογές - δοκιμάστε το Λαβός Ζυμωτό ψωμί Αρμενίας σπέςιαλ με αυγό. Θα ξετρελαθείτε! Στη λίστα με τα πιο λαχταριστά πιάτα αναμένεται να προστεθεί σύντομα και η Pinsa. Φυσικά, χάρη στην υπηρεσία delivery, μπορείτε να απολαύσετε τα πάντα στο σαλόνι ή το μπαλκόνι σας! Καθημερινά 07.00 με 08.00.

📍 Μισαραλιώτου 1, Κουκάκι, 210922029
[f Kouk Art taste n more](#) [@koukart_taste_n_more](#)

RAMON BRUNCH PROJECT

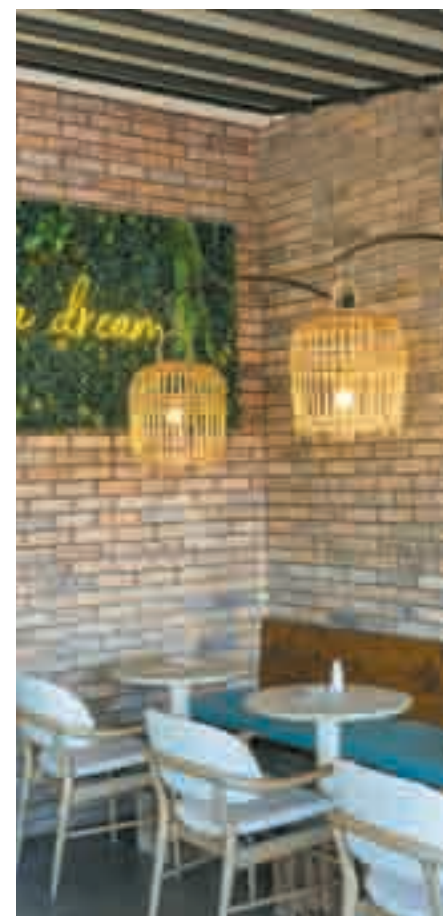
Ανεπιτήδευτο και κομψό, με τέλειο καφέ,
brunch και cocktails

Κομψό, μίνιμαλ, πολιτισμένο. Είναι οι πρώτες σκέψεις που σου έρχονται στο μυαλό, περνώντας την πόρτα του εξαιρετικής αισθητικής, απόλυτα φιλόξενου και ανεπιτήδευτου Ramon Brunch Project, στην Αγία Παρασκευή. Και τα καλά γίνονται ακόμα καλύτερα στη συνέχεια. Το Ramon δείχνει εξ αρχής τον χαρακτήρα του: Προσεγμένα όλα στην κάθε τους λεπτομέρεια. Σε όλα όσα μας προσφέρει στη διάρκεια της ημέρας, η οποία ξεκινάει με ένα εξαιρετικό χαρμάνι του illy, ένα υπέροχο blend από Γουατεμάλα και Κόστα Ρίκα. Ένας τέλειος καφές που συνδυάζεται με τον καλύτερο τρόπο με το φημισμένο brunch του Ramon Brunch Project.

Θα βρείτε αρκετές προτάσεις, εμείς θα σας μιλήσουμε για τα αξεπέραστα Cheddar pancakes, με σάλτσα cheddar, μπέικον και τηγανητά αυγά, για τα εξίσου νόστιμα Chocolate pancakes, με πραλίνα σοκολάτα, καραμέλα, μπανάνα, σοκολάτα και τρούφα, για τα φοβερά Scrubbed eggs (καπνιστός σολομός, κατσίκι Δομοκού, σχοινόψαρο σε ψωμί Βαυαρίας), αλλά και για το Ramon burger, που πραγματικά θα σας μείνει αξέχαστο, με μοσχαρίσιο μπιφτέκι 200 γραμμαρίων, τηγανητό αυγό, ντομάτα, μαρούλι, καραμελωμένο κρεμμύδι, cheddar, chilli sauce και μαγιονέζα.

Κι όσο περνάει η ώρα, πρωταγωνιστικό ρόλο παίρνουν τα cocktails, τα οποία έχουν τη σφραγίδα του Baba au rum. Δοκιμάστε το Baba's Tiki Punch, ένα εξωτικό tiki παντς με ρούμια από την Καραϊβική και γεύσεις από ανανά, πορτοκάλι, βερίκοκο, λάιμ, βανίλια και άλλα γλυκά μπαχάρια, το Ramon's Negroni, δημιουργικά πειραγμένο από την κλασική του συνταγή, με αρωματικό φρουτώδες λευκό κρασί με αρώματα λουλουδιών, αλλά και το θρυλικό Mai Tai, με παλαιωμένο εξωτικό ρούμι από την Τζαμάικα, πλούσιο γλυκό πικραμύγδαλο και εσπεριδοειδή.

Όλα αυτά σε απόλυτα ταιριαστούς με την ατμόσφαιρα ήχους lounge μουσικής. Να το επισκεφθείτε οπωσδήποτε.

Παπαρηγοπούλου 69, Αγ. Παρασκευή, 215 2158585

www.ramonbrunchproject.gr [ramonbrunchproject](https://www.facebook.com/ramonbrunchproject) [@ramonbrunchproject](https://www.instagram.com/ramonbrunchproject)

NORM COFFEEHOUSE

Εκλεκτός καφές
σε έναν υπέροχο χώρο

Ένα καφέ που στον ενάμιση χρόνο της λειτουργίας του έχει κλέψει τις καρδιές των ανθρώπων στα νότια προάστια, με τον υψηλής αισθητικής χώρο του, τα χαμόγελα και την ευγένεια των ανθρώπων του, για τα εξαιρετικής ποιότητας και προσεγμένα προϊόντα που μας προσφέρει, αρχής γενομένης από τον καφέ.

Στο Norm Coffeehouse ο καφές είναι μια αληθινή ιεροτελεστία που ξεκινάει από την αρχή: Από την πρώτη ύλη και τη συνεργασία με τη φημισμένη ελληνική εταιρεία Taresso, που χρησιμοποιεί το 5% των κορυφαίων κόκκων καφέ και βρίσκεται στην πρώτη θέση των προτιμήσεων του κόσμου, από την επιλογή κάθε μήνα μονοποικιλιακών χαρμανιών εξαιρετικής γεύσης, μέχρι την παρασκευή του καφέ

με προσήλωση στη λεπτομέρεια, όπως στους χρόνους και στο ζύγισμα, ώστε να προκύπτει το τέλειο αποτέλεσμα.

Μαζί με τον φοβερό του καφέ, το Norm Coffeehouse φροντίζει να μας προσφέρει και κάποια άλλα εξαιρετικής ποιότητας προϊόντα, όπως τα χειροποίητα σνακ που φτιάχνονται καθημερινά εδώ, σαν το πεντανόστιμο σάντουιτς με ψωμί από χαρούφι, γαλοπούλα φουαντρέ, ανθότυρο, γουακαμόλε και ντοματίνια, αλλά και το νεοϋορκέζικο bagel σολομού, με τυρί κρέμα, κάρπαρ και άνηθο. Θα βρείτε, επίσης, κρουασάν, healthy μπάρες, αλλά και τα αξεπέραστα cookies από την εταιρεία Milk & Cookies. Ανοίχτά κάθε μέρα εκτός Κυριακής 07.00-19.00, και delivery.

Λεωφ. Δημάρχου Αγγέλου Μεταξά 15 & Δούσμανη, Γλυφάδα, 2108949079

[NormCoffeehouse](#) [@normcoffeehouse](#)

ΑΦΙΕΡΩΜΑ COFFEE LOVERS

SWEET KOEL

Όταν ο καφές μετατρέπεται
σε γευστικό ταξίδι

Ο καφές είναι για τους περισσότερους μια καθημερινή συνήθεια. Αν έπρεπε να επιλέξουμε ένα κατάστημα στην Αθήνα που προσδίδει ποιότητα σε αυτή τη συνήθεια, αυτό σίγουρα θα ήταν το Sweet Koel. Οι λόγοι για αυτό είναι πολλοί.

Αρχικά, το Sweet Koel προσφέρει στους πελάτες του εξαιρετική ποιότητα καφέ. Το χαρμάνι που χρησιμοποιεί ως βάση προέρχεται από μια παλέτα σπουδαίων καφέδων της Αμερικής με πλούσιο άρωμα, έντονη γεύση ξηρών καρπών και σοκολάτας. Ακόμη, το τελευταίο εμπειρίκει πικάντικες νότες μπαχαρικών σε συνδυασμό με τα απλά ίχνη ώριμων φρούτων και cherry αμυγδάλου που αναδεικνύουν μοναδικά τον καφέ.

Ωστόσο, η ξεχωριστή εμπειρία που προσφέρει το Sweet Koel δε σταματά εκεί. Η φιλοσοφία των ανθρώπων του, πέρα

από το να παρέχουν μια μοναδικής ποιότητας και γεύσης καφέ, είναι να συνοδεύουν την απόλαυση αυτή με χειροποίητα σνακ, είτε γλυκά είτε αλμυρά. Στο μενού του Sweet Koel συναντά κανείς επιλογές για πρωινό, brunch, αλλά και προϊόντα που μπορείς να απολαύσεις οποιαδήποτε στιγμή της ημέρας. Η ποικιλία είναι πάρα πολύ μεγάλη και το κυριότερο: όλα είναι παρασκευασμένα μόνο με αγνές πρώτες ύλες μέσα στο εργαστήριο των δύο καταστημάτων!

Οι ιδιοκτήτες του Sweet Koel δημιούργησαν τα δύο τους καταστήματα στην Αργυρούπολη και στον Άγιο Στέφανο, επηρεασμένοι από τα ταξίδια τους στο εξωτερικό αλλά και λόγω της πολυετούς ενασχόλησής τους με τον καφέ. Αυτός είναι και ένας από τους λόγους που η εμπειρία στα Sweet Koel αντιστοιχεί σε ένα γευστικό ταξίδι που ξεχωρίζει από τα υπόλοιπα.

Αργυρούπολη, Λεωφ. Κύπρου 117, 2162021474 / Άγιος Στέφανος,

Λεωφ. Κρουνερίου 14-16, 211163803 [SWEET KOEL](#) [sweet.koel](#)

NUTCRACKER

**Επιλεγμένες ποικιλίες καφέ,
ξηροί καρποί και υγιεινά σνακ
σε ένα μέρος**

Αν η μυρωδιά του φρεσκοκομμένου καφέ, των ξηρών καρπών και των ιδιαίτερων αρωματικών χαρμανιών είναι η αγαπημένη σου, τότε το Nutcracker θα γίνει το στέκι σου. Ένα coffee shop που εδώ και τρία χρόνια προσφέρει στα βόρεια προάστια εκλεκτές ποικιλίες καφέ, premium ξηρούς καρπούς, χειροποίητες σοκολάτες, αποξηραμένα φρούτα και πραλίνες που γίνονται άνετα η πιο healthy σου συνήθεια. Εδώ θα βρεις δεκάδες επιλογές σε αλμυρά και γλυκά σνακ χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή συντηρητικών, αλλά και vegan προϊόντα που λατρεύουν όλοι.

Οι ξηροί καρποί αποτελούν μια υγιεινή, θρεπτική και νόστιμη διατροφική επιλογή και εδώ θα βρεις από λαχταριστά φιστίκια Αιγίνης μέχρι τα πολύ θρεπτικά Macademia, αλλά και συσκευασμένα αλείμματα ελληνικών ξηρών καρπών για να τα εντάξεις στο πρωινό σου. Τα αποξηραμένα φρούτα προσφέρουν πολλά θρεπτικά συστατικά και περισσότερη ενέργεια από τα φρέσκα φρούτα, ενισχύουν την καλή πέψη και είναι ιδανικά για υγιεινό τσιμπολόγημα μεταξύ των γευμάτων. Ανανάς, μάνγκο, παπάγια και μήλο με κανέλα και καστανή ζάχαρη είναι λίγες μόνο από τις απολαυστικές επιλογές που θα βρεις στο Nutcracker. Εδώ θα έχεις την ευκαιρία να δοκιμάσεις ακόμη χυμούς και smoothies με φρέσκα φρούτα και λαχανικά που θα σου χαρίσουν ενέργεια, λάμψη και καλύτερη διάθεση. Και για εμάς που αγαπάμε λίγο περισσότερο τη σοκολάτα, οι επιλογές σε χειροποίητες σοκολάτες, πραλίνες, σοκολατάκια και dragees είναι ο πιο γλυκός πειρασμός που θα αντιμετωπίσεις. Αυτό που θα σε κάνει να επιστρέφεις όμως ξανά και ξανά είναι τα εξαιρετικά χαρμάνια καφέ που προσφέρει είτε για να απολαύσεις στον φιλόξενο χώρο του είτε για να προμηθευτείς για το σπίτι. Μπορείς να επιλέξεις ανάμεσα σε επτά γεύσεις αρωματικού καφέ φίλτρου single origin από τη Γουατεμάλα, τη Βραζιλία και την Αιθιοπία, αλλά και το μοναδικό, σταθερό χαρμάνι του Nutcracker. Το Aurora House Blend είναι 100% Arabica καφές, γλυκόπιτος και ισορροπημένος με γεμάτο σώμα που συμπληρώνεται από αρώματα καραμέλας, σοκολάτας και ξηρών καρπών.

Πλέον μπορείς να απολαύσεις όλα τα αγαπημένα προϊόντα του Nutcracker και στο νέο κατάστημα στα Βριλήσσια, ενώ χάρη στη δυνατότητα franchise μπορεί το επόμενο να βρεθεί δίπλα σου! Αν ενδιαφέρεσαι, περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το franchise μπορείς να ζητήσεις στο nutcracker.greece@gmail.com.

☎ Λεωφόρος Κλεισθένους 187, Γέρακας, 210 6010111

Λ.Πεντέλης 39, Βριλήσσια, 210 6096000

📍 Nutcracker 📱 @nutcracker_coffeeshop

BISTRO CAFE

Εξαιρετικός καφές σε ένα
all day bar με χαρακτήρα

Στέκι στην Αιμιλίου Βεάκη στο Περιστερί ήδη από το 2009, το Bistro Cafe είναι ένας χώρος φτιαγμένος με μεράκι από τους ανθρώπους του, όπου θα συναντήσεις χαμόγελα, ευγένεια και μια αύρα αληθινής φιλοξενίας. Ανοιχτό καθημερινά από τις 9 το πρωί έως τα μεσάνυχτα (Παρασκευές και Σάββατα το ξενυχτάει λίγο παραπάνω), φημίζεται για τον καλοφτιαγμένο καφέ του. Θα βρεις δύο ποικιλίες, μία εισαγωγής από την Ιταλία και μία μονοποικιλιακή από την Κολομβία 100% Arabica, που καβουρδίζεται εδώ και γεμίζει τον χώρο με αρώματα (μπορείς να απολαύσεις αυτόν τον καφέ και με delivery μέσω e-Food). Προσεγγμένο σε όλα του, σεβρίζει

κρύα πιάτα και ετοιμάζει φανταστικό γλυκό ημέρας, χειροποίητα λεμοντσέλο και σιρόπια φρούτων, ενώ εξαιρετική είναι και η λίστα των signature κοκτέιλ, με το Bistro Cafe να έχει αρκετές συμμετοχές και σε πανελλήνιους διαγωνισμούς κοκτέιλ και ετικέτες ποτών που δεν έχουμε συναντήσει ξανά! Στον κατάλογο θα βρεις ακόμη κάποιες πολύ ενδιαφέρουσες προτάσεις από ελληνικές μικρές ζυθοποιίες, με τις μουσικές να είναι απόλυτα ταιριαστές με την ατμόσφαιρα, κάποιες φορές mainstream αλλά κυρίως από τις δεκαετίες '60 έως '90. Όλα αυτά σε μια πολύ όμορφη και ζεστή γωνία ή στη γεμάτη με λουλούδια αυλή του.

📍 Αιμιλίου Βεάκη 23, Περιστερί, 2105713777 📱 BistroEspressoBar

ΑΦΙΕΡΩΜΑ COFFEE LOVERS

RESTO 21

Άριστος καφές και εξαιρετικό
μενού στη σκιά της Ακρόπολης

Στην καρδιά της Αθήνας, κάτω από τη σκιά της Ακρόπολης βρίσκεται το καφέ Resto 21. Μέσα στα στενά του Ψυρρή μοιάζει σαν όαση. Η γαστρονομική ταυτότητα έχει αναπτυχθεί με το συνδυασμό της κουλτούρας του Καναδά και της Ελλάδας. Ο κυρίαρχος στόχος είναι η προαγωγή των αξιών της φιλοξενίας και ο σεβασμός προς τον καταναλωτή μέσα από τις γεύσεις των πιάτων. Το Resto 21 έχει το δικό του χαρμάνι καφέ, η συλλογή των κόκκων γίνεται από όλον τον κόσμο και καβουρδίζεται με τελειότητα στην Ελλάδα. Ο καφές συνοδεύεται άρτια με τα εκλεκτά αφράτα pancakes και το μενού brunch, αλλά οι άνθρωποι του Resto 21 δεν σταματούν εκεί, καλωσορίζουν ντόπιους και τουρίστες όλες τις ώρες της ημέρας μέσα από το fusion μενού. Με ευγενικό προσωπικό και ζεστή διάθεση, είναι ένα μέρος που πρέπει να προστεθεί στη λίστα σας.

📍 Αθηνάς 21, Μοναστηράκι, 2103233362
📱 Resto21 📱 @resto21.gr

THE BLIND SPOT

Το νέο καφέ-μπαρμπέρικο του Παγκρατίου

Σε έναν ψηλοτάβανο urban χώρο με σύγχρονη αισθητική θα απολαύσεις εκλεκτό καφέ, γευστικό brunch και aperitivo μέχρι αργά το βράδυ, έχοντας την επιλογή να κλείσεις ραντεβού για ένα κούρεμα στο μπαρμπέρικο που βρίσκεται στο πατάρι του χώρου. Όλα αυτά στο The Blind Spot, το νέο place to be στο Παγκράτι. Πρόκειται για μια ιδέα που ξεκίνησε από το The Blind Dandies, ένα new age μπαρμπέρικο στο Χαλάνδρι, που τρία χρόνια μετά τη λειτουργία του, η ομάδα που βρίσκεται πίσω από αυτό αποφάσισε να ανοίξει ακριβώς απέναντι έναν χώρο που θα προσφέρει specialty καφέ και light lunch. Η άφιξη του Blind Spot στην trendy περιοχή του Παγκρατίου τον Ιού-

λιο που μας πέρασε έφερε τη μυρωδιά των ξακουστών του cinnamon rolls στην οδό Ευφράνορος, που σου προτείνουμε ανεπιφύλακτα να δοκιμάσεις μαζί με τον εκλεκτή ποιότητας καφέ Area 51. Αγαπημένο μας επίσης το veggie bagel, ενώ στις δημοφιλείς επιλογές των επισκεπτών το avocado toast με ψωμί αργής ωρίμανσης, πουρέ αβοκάντο, πέστο βασιλικού, τηγανιτό αυγό, ψητό ντοματίνι και λάδι τρούφας. Όλα αυτά και πολλές ακόμα γεύσεις θα ανακαλύψεις στον φωτεινό χώρο του Blind Spot, που το βιομηχανικό στιλ μπλέκεται με την κομψότητα του ξύλου και τα φυτά εσωτερικού χώρου και δημιουργούν μια αίσθηση απόδρασης από την καθημερινότητα.

📍 Παγκράτι, Ευφράνορος 22, 2107015594 / Χαλάνδρι, Αγίας Παρασκευής 29, 2111187135
www.theblindspot.gr [theblindspot.gr](https://www.facebook.com/theblindspot.gr) [@theblindspot](https://www.instagram.com/theblindspot)

ΑΦΙΕΡΩΜΑ COFFEE LOVERS

ΟΥΜΠΟΥΝΤΟΥ

Το specialty coffeeshop που γνωρίζουν το μικρό μας όνομα αλλά και τον καφέ μας

Στην περιοχή του Θησείου θα συναντήσετε το Ουμπούντου, το πιο vibe-άτο specialty coffeeshop της πόλης, όπου θα απολαύσετε καφέ με «χαρακτήρα». Η μέρα ξεκινάει με τον καλύτερο καφέ και μια γλυκιά καλημέρα από τον Νίκο, τον Χρήστο και τη Δάφνη. Το χαρμάνι, της εταιρίας Mr Bean Coffee Roasters, αποτελείται από τρεις διαφορετικές ποικιλίες από τη Βραζιλία, με έντονο άρωμα, και γεύση ξηρών καρπών και σοκολάτας, καθώς και μια επιλογή μονοποικιλιακού καφέ με περισσότερη οξύτητα, που εναλλάσσεται κατά διαστήματα – είτε από Παπούα Νέα Γουινέα, Κόστα Ρίκα ή Αιθιοπία. Πέρα από το κλασικό γάλα, στον καφέ χρησιμοποιούν γάλα από φουντούκι, καρύδα και πρωτεΐνη αρακά. Και αν παρόλο το ζεστό, φωτεινό και πολύ οικείο περιβάλλον του Ουμπούντου, που είναι γεμάτο φυτά που θυμίζει άγρια ζούγκλα, προτιμάτε να πίνετε τον καφέ σας σπíti, θα βρείτε στα ράφια

του μαγαζιού κόκκους και κάψουλες προς πώληση. Ακόμη, αν είστε λάτρεις του καφέ σε κάθε μορφή του, δοκιμάστε το ανθρακούχο ποτό με εκχύλισμα καφεΐνης Club-Mate, με βάση το μάτε (το παραδοσιακό ρόφημα της Αργεντινής) αλλά και τη σοκολάτα με κόκκους καφέ και ζάχαρη από καρύδα. Το μαγαζί έχει πεντανόστιμα αλμυρά αλλά και γλυκά πιάτα, τα οποία παρασκευάζονται καθημερινά με ολόφρεσκα υλικά, ανάμεσά τους και πολλές vegan επιλογές. Πιο δημοφιλές πιάτο είναι το sandwich Meating, με ζουμερό κοτόπουλο, προσούτο, παρμεζάνα και πέστο βασιλικού. Ακόμη, διαθέτει δανειστική βιβλιοθήκη, γιατί τι πιο ωραίο από ένα καλό καφέ και ένα καλό βιβλίο; Τέλος, διοργανώνει συχνά συναρπαστικές εκδηλώσεις όπως μπαζάρ vintage (κυρίως) ρούχων, ποδηλατικούς αγώνες και κυριακάτικα πάρτι σε ρυθμούς reggae και hip hop. Ανοικτά καθημερινά 07.00 με 20.00.

📍 Νηλέως 58, Θησείο, 2103410566
[Ubuntu_ath](https://www.facebook.com/ubuntu_ath) [@ubuntu_ath](https://www.instagram.com/ubuntu_ath)

ABUELO

Ο καφές από το μέλλον!

Ένας μικρός χαμός γίνεται κάθε μέρα στο Abuelo, που δεν έχει κλείσει καλά καλά ένα χρόνο λειτουργίας κι έχει γίνει viral στα social media. Άλλοι φωτογραφίζονται κάτω από την επιγραφή με τη φιγούρα του συμπαθέστατου παππού (abuelo στα ισπανικά σημαίνει παππούς) κι άλλοι ανεβάζουν stories με τις συσκευασίες καφέ και παγωτού που όμοιες τους και τόσο βολικές δεν έχετε δει πουθενά. Για να καταλάβετε, τόσο ο (εξαιρετικός) καφές όσο και το παγωτό μπαίνουν σε σκληρά πλαστικά μπουκαλάκια, με άνοιγμα σαν του αναψυκτικού στον καφέ και σαν συσκευασίας για σουριού στο παγωτό, και τα πήρες κι έφυγες, που λένε, χωρίς ανησυχία μη θυθεί, μη λερωθείς κ.λπ.

Το Abuelo, που ανοίγει καθημερινά από τις 8 το πρωί, θα σας γλυκάνει με φρέσκο

παγωτό μηχανής σε δύο γεύσεις, κάθε μέρα βανίλια συν άλλη μία που εναλλάσσεται και μπορεί να είναι καρπούζι, λεμόνι, μέντι και μελομακάρονο τα Χριστούγεννα, ενώ και η κουζίνα του θα σας ξετρελάνει. Φοβερά Sando Caesar's, με brioche καρβελάκι σε φέτες, κοτόπουλο πανέ, μπέικον, παρμεζάνα, iceberg, ντομάτα, καλαμπόκι και σπιτική caesar - sauce, κλαμπ σάντουιτς με το Royal να είναι ο πρωταγωνιστής (κοτόπουλο, χοιρινό, αυγό, iceberg, ντομάτα, χειροποίητη μαγιονέζα και χειροποίητη BBQ σος σε λευκό ρουστίκ καρβελάκι σε φέτες), απίστευτες τηγανιτές πατάτες με σάλτσα ανθότυρου, φρέσκες σαλάτες, αλλά και vegetarian και vegan επιλογές. Να θυμάστε ότι τα πάντα στο Abuelo είναι ποιοτικά και χειροποίητα και να πάτε για να ζήσετε ένα από τα καλύτερα stories της ζωής σας!

📍 Κολοκοτρώνη 11, Σύνταγμα, 2103319161
 🌐 abuelo.athens 📱 @abuelo_athens

ΑΦΙΕΡΩΜΑ COFFEE LOVERS

NINE GRAMS

Τέλειος καφές από τους ειδικούς

Nine Grams, δηλαδή 9 γραμμάρια, όσο και η τέλεια αναλογία ενός καφέ espresso. Όλα στη λεπτομέρεια από τους ανθρώπους του Nine Grams, οι οποίοι είναι ειδικοί στον χώρο του καφέ και αναζητούν καθημερινά την τελειότητα, την οποία μας προσφέρουν στην κούπα.

Στα καταστήματα Nine Grams δεν θα βρείτε καφέ εμπορίου, γιατί ο καφές ψήνεται με γνώση, μεράκι και αγάπη στην ίδια την εταιρεία. Στη συνέχεια η υπέροχη αυτή πρώτη ύλη περνάει στα χέρια των άρτια εκπαιδευμένων baristas, για να μας προσφέρουν την απόλυτη εμπειρία καφέ.

Σε ένα καλαίσθητο, μίνιμαλ αισθητικής και φιλόξενο περιβάλλον, στα Nine

Grams θα συναντήσετε χαμόγελα και ευγενικούς ανθρώπους, είτε για να απολαύσετε τον καφέ σας εκεί είτε για να τον πάρετε take away, ενώ υπάρχει και η επιλογή του delivery. Θα τα βρείτε σε Αχαρνές, Νέα Φιλαδέλφεια, Νέα Ιωνία, Μεταμόρφωση, Αγίους Αναργύρους, Άγιο Ελευθέριο, Λαμπρινή και Περιστερί, ενώ αναμένονται ακόμα περισσότερα καταστήματα και προς τα νότια προάστια (μπορείτε να δείτε πληροφορίες για το franchise στην ιστοσελίδα της εταιρείας).

Extra tip: Η εταιρεία διαθέτει ήδη 8 καταστήματα franchise που μπορείτε να τα βρείτε εδώ: <https://ninegrams.gr/locations/>

www.ninegrams.gr 📱 @ninegrams.gr

MARMELADA

Το στέκι που πάντα ήθελες να έχεις

Ενα πρώιμο φθινοπωρινό αεράκι κάνει τα φύλλα των δένδρων στην ηλιόλουστη αυλή να κουνιούνται. Τα ολόλευκα τραπέζια γεμάτα φίλους, που γελούν δυνατά ή συζητούν ανέμελα πάνω από καυτές κούπες καφέ. Καθόλου τυχαία. Η γλυκιά σαν το όνομά της Marmelada σεβίρει έναν από τους καλύτερους καφέδες σε ολόκληρη την περιοχή – για να μην πω στην Αθήνα. Είναι ένα specialty, αφρικάνικο blend από τους Cafeistas, δυνατό, ισορροπημένο, μοναδικά αρωματικό. Και το καλύτερο; Ταιριάζει άψογα με το brunch που οδηγεί ως εδώ τις πεινασμένες παρέες. Croque Madame με χειροποίητη μπεσαμέλ και γραβιέρα Ροδόπης, καγιανάς με πίτα χαρουπιού, pancakes που σε κάνουν να ξερογλείφεις. Μετά τις 16.00 θα συναντήσεις άλλα νόστιμα... Όπως το

έξτρα δημοφιλές burger με φιλέτο κοτόπουλο, τα μπιφτέκια γαλοπούλας με σαλάτα κινόα ή εκείνη τη συγκλονιστική pizza με ζύμη που φτιάχνεται εδώ και πρωταγωνιστεί σχεδόν σε κάθε τραπέζι. Η φιλοσοφία στο μενού θέλει ελαφριά, υγιεινά και νόστιμα πιάτα με πρώτες ύλες ελληνικά προϊόντα από όλη την Ελλάδα. Αυτή την ελληνικότητα η Marmelada την επεκτείνει ακόμα και στην κάβα της σεβίροντας ποτά αποκλειστικά από ελληνικές ποτοποιίες. Μια καλή ευκαιρία να τα δοκιμάσεις όλα αυτά είναι τα απογεύματα της Παρασκευής, όταν όλα τα cocktails έχουν €7. Αλλά αν αυτό που θες είναι ένα χαλαρό και πολύ κεφάλτο παρτάκι, έλα στο τέλος της εβδομάδας. Κάθε Κυριακή, από τις 17.30 και μετά, η Marmelada έχει πάρτι με μουσικάρες και πολλές νοστιμιές... Ραντεβού εκεί!

📍 Παναγή Τσαλδάρη 129-131, Καλλιθέα, 2110132560
 📱 Marmelada Concept 📷 @marmeladconcept

ΑΦΙΕΡΩΜΑ COFFEE LOVERS

WKND

Απόλαυσε τα όλα χωρίς τύψεις!

Λουκουμάδες σιροπιασμένοι, ζουμπουρλούδικοι, κρουασάν αέρινα και τραγανά και καφές αντιστός, βελούδινο που ζεσταίνει το είναι σου. Το Wknd (weekend) στο Παγκράτι αναμφισβήτητα μας κάνει να νιώθουμε πως κάθε μέρα είναι Σαββατοκύριακο. Το χαρμάνι που θα δοκιμάσεις στο φλιτζάνι σου εδώ είναι εξαιρετικό, αποτελείται από ένα μείγμα λατινοαμερικάνικων ποικιλιών με γεμάτο και στρογγυλό σώμα, νότες από ξηρούς καρπούς και σοκολάτα. Αν είσαι όμως της λιχουδιάς, και συγκεκριμένα με λατρεία στους λουκουμάδες όπως τους έφτιαχνε η γιαγιά σου στο χω-

ριό, στο Wknd θα δοκιμάσεις όλους τους πιθανούς συνδυασμούς, με μέλι, με λευκή σοκολάτα και oreo, με μαύρη σοκολάτα και βύσσινο, ακόμα και με καραμέλα toffee. Διαφορετικά δοκίμασε τα διάσημά του cronuts, κρουασάν που θυμίζει ντόνατς με επικάλυψη ζάχαρης και γέμιση με οτιδήποτε λατράς. Αν πάλι προτιμάς κάτι αλμυρό για ένα κανονικό brunch με τα όλα του, θα δεις στον κατάλογο διάφορες επιλογές όπως scrambled αυγά, avocado τοστ, σάντουιτς Blt, καγιανά, τορτίγια με χούμους και άλλα. Το μότο του μαγαζιού: Απόλαυσε τα όλα δίχως τύψεις, σαν να είναι cheatday!

📍 Αρύντα 13, Παγκράτι, 2107227271
 📱 Wknd 📷 @wkndflavor

RABOKA CAFÉ BAR BISTROT

Το κεφάτο στέκι της Δάφνης

Η μέρα σε αυτή τη γειτονιά της Δάφνης ξεκινάει με τη μυρωδιά του φρέσκου καφέ. Από τις 8 το πρωί το Raboka απλώνει τραπέζια στην όμορφη αυλή του, σερβίροντας στους θαμώνες του καλοφτιαγμένο, μοσχομυριστό καφέ. Στα φλιτζάνια του θα βρεις το υπέροχο χαρμάνι Siena της εταιρείας Dimello, ένα μυρωδάτο blend από άριστες ποικιλίες Arabica & Robusta, που μάλιστα μπορείς να συνοδεύσεις με ένα σωρό λιχουδιές (κρουασάν, ντόνατς, muffins, βάφλες, πληθωρικά σάντουιτς και διάφορα σνακ). Στα τέλη του Οκτώβρη το Raboka θα ανοίξει και την κουζίνα του και τότε, από τις 17.00 και μετά, θα μπορείς να κάνεις μια στάση εδώ για φρέσκες σαλάτες, πλούσιες μακαρονάδες, πίτσες και γενναιόδωρες ποικιλίες κρεατικών. Και όχι μόνο... Ως αγα-

πημένο στέκι της γειτονιάς το Raboka φυλάει μια έκπληξη σχεδόν για κάθε μέρα της εβδομάδας: Τρίτη και Τετάρτη θα γίνονται παρουσιάσεις βιβλίων, εκθέσεις ζωγραφικής και καλλιτεχνικές συζητήσεις και αναζητήσεις, Πέμπτη stand up comedy και караόκε με αφιέρωμα στα 80s, Παρασκευή και Σάββατο live με έντονη μουσική και παλιά λαϊκά τραγούδια, ενώ την Κυριακή το πρόγραμμα είναι αφιερωμένο στους λάτρεις του αθλητισμού. Όλες αυτές οι μικρές εκπλήξεις ξεκινούν από τις 13 Οκτωβρίου, οπότε μείνετε συντονισμένοι!

Extra tip: από την 1 Οκτωβρίου το Raboka προσφέρει έκπτωση 20% σε όλους τους καφέδες και τα ροφήματα, από τις 08.00 έως τις 10.00 και από τις 15.00 έως τις 17.00 (εκτός Σαββατοκύριακου).

📍 Ακροπόλεως 2 & Μπακνανά, Δάφνη, 2109027020

📱 Raboka – Café Bar Bistrot 📷 @raboka_cafe_bar_bistrot

ΑΦΙΕΡΩΜΑ COFFEE LOVERS

**TASTE
ATHENS
VOICE**

follow @tastevoice on *Instagram*

tag your pics with
#tastevoice to be featured

Taste lovers, join us!

MINI HABITS

Το καινούργιο spot της Νέας Σμύρνης για φανταστικό καφέ

Εχει μόλις λίγες μέρες που άνοιξε. Μια μικρή, κουκλίστικη γωνιά που κάνει τα πρωινά της Νέας Σμύρνης να μοσκοβολούν. Το Mini Habits, βλέπεις, έχει ένα εκλεκτό χαρμάνι καφέ που δεν θα βρεις πουθενά αλλού. Ένα κατάδικο του premium blend από 100% κόκκους καφέ Arabica υψηλής ποιότητας που αναδύει έναν ελάχιστο καπνιστό τόνο με νότες λουλουδιών, έχει ελαφριά οξύτητα, γλυκιά γεύση και υπέροχη επίγευση. Αυτών τον συγκλονιστικό καφέ τον παίρνεις take away ή delivery, αλλά όχι μόνο του... Όσο μικρό είναι το Mini Habits, τόσα πράγματα προσφέρει! Θα βρεις από σάντουιτς που ξεφεύγουν από τα συνηθισμένα και quality street food (όπως για παράδειγμα sando, πληθω-

ρικά burgers και αφράτα bao buns), λαχταριστό brunch και άλλες λιχουδιές, ακόμη και μια γωνιά αφιερωμένη στις γλυκές αμαρτίες... Το Mini Habits συνεργάζεται με το εξαιρετικό ζαχαροπλαστείο Φίλινγκς και τον pastry chef Αλέξανδρο Κονιάρη. Έτσι, στη βιτρίνα του εκτός από όλα τα άλλα, θα ανακαλύψεις βουτυρένια brioche, κρουασάν που σου σπάνε τη μύτη και πολλά (πολλά!) ακόμα γλυκά, με την υπογραφή του Φίλινγκς. Όλα τα πιάτα και οι καφέδες του Mini Habits εκτός από take away, έρχονται και στο σπίτι ή στο γραφείο μέσω efood και wolf. Από τις 08.00 το πρωί μέχρι αργά το βράδυ, το Mini Habits ήρθε για να γεμίσει τις μέρες μας με μικρές νόστιμες συνήθειες...

25ης Μαρτίου 25, Νέα Σμύρνη

@minihabits.gr

ΑΦΙΕΡΩΜΑ COFFEE LOVERS

BLACK BART COFFEE ROASTERY

Το μεράκι δύο coffee lovers στο φλιτζάνι σου

Πριν έξι χρόνια δύο «coffee lovers» ξεκίνησαν ένα πειρατικό microroastery στην Αθήνα. Παρότι η Χριστίνα και ο Θάνος έκαναν σπουδές σε άλλους χώρους, το μεσημέρι ενός καλοκαιριού έκαναν την ανατροπή και αποφάσισαν να ασχοληθούν με αυτό που αγαπούσαν πιο πολύ. «Η καθημερινότητά μας είναι πλέον εξαιρετικά δημιουργική: καβουρδίζουμε, συσκευάζουμε και προμηθεύουμε τους αγαπημένους μας καφέδες, οπότε χαιρόμαστε να λέμε ότι κάναμε το χόμπι μας δουλειά!» αναφέρει η Χριστίνα Κωνσταντίνου, συνιδιοκτήτρια του Black Bart Coffee Roastery στα Άνω Πατήσια.

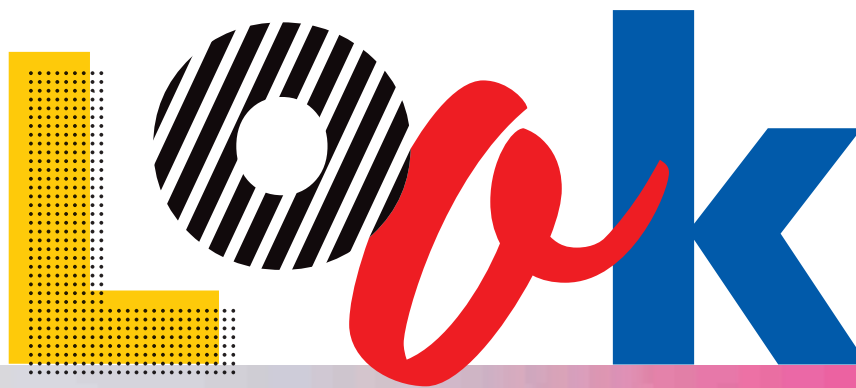
Όντας αφοσιωμένοι στο να ψήνουν τα τέλεια roast profiles, στο κατάστημά τους διαθέτουν 5 single-origin και 2 blends, καθώς και διάφορους limited-edition speciality καφέδες οι οποίοι ανανεώνονται ανά τακτά διαστήματα. Και παράλ-

ληλα βρίσκονται πάντα σε μια διαδικασία έρευνας και εξέλιξης, ώστε να βελτιώνονται συνεχώς, λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη τη γνώμη των πιστών –coffee lovers– πελατών τους.

Η Χριστίνα και ο Θάνος κατόρθωσαν μέσα σε λίγα μόνο χρόνια «να μπουν σε χιλιάδες φλιτζάνια» και να γίνουν ο αγαπημένος καθημερινός καφές πολλών home barista. Χαρακτηριστικό είναι ότι το blend τους «Seven seas» βρίσκεται σήμερα στην πρώτη θέση της βαθμολογικής κατάταξης του «Skroutz.gr» ανάμεσα σε 1.028 καφέδες. Εκτός των άλλων, το Black Bart Coffee Roastery διαθέτει ένα οργανωμένο e-shop, μέσα από το οποίο μπορεί κανείς να προμηθευτεί, εκτός από τους επιλεγμένους καφέδες τους, εξοπλισμό barista εξαιρετικής ποιότητας και, συγχρόνως, να λάβει την απαραίτητη καθοδήγηση για την παραγωγή του τέλει «home brew».

2130001100 Black Bart Coffee @blackbartcoffee

Επιμέλεια:
TANIA ΔΕΛΗ

Ανακάλυψε νέα μονοπάτια με τα **adidas NMD_U3**

Η Κλέλια Ανδριολάτου, το νέο It girl της Αθήνας, φοράει τα adidas NMD_V3 και μας καλεί να ανακαλύψουμε μαζί της νέα μονοπάτια, να εξερευνήσουμε νέα στενά και να κάνουμε κτήμα μας τους δρόμους της πόλης. Η δημιουργία του συγκεκριμένου παπουτσιού, άλλωστε, έχει σηματοδοτήσει τον κόσμο των

sneakers και για αυτό, έξι χρόνια μετά το λανσάρισμά του, ήρθε η στιγμή να αναβαθμιστεί. Το NMD_V3 θεωρείται ένα future icon φτιαγμένο για τους «σύγχρονους εξερευνητές της πόλης» που πάντοτε ακολουθούν τα trends του σήμερα και του αύριο, ενώ ταυτόχρονα σέβονται το παρελθόν. Ας ξεκινήσουμε την αστική μας περιπέτεια!

Διαθέσιμο στο adidas.gr στα καταστήματα adidas και σε επιλεγμένα sneakerstores.

Χάρτινος σελιδοδείκτης με χειροποίητη φούντα από τη Νηματοουργία **Μέντης-Αντωνόπουλος** (ΝΗ.Μ.Α.) με θέματα από την επετειακή έκθεση του Μουσείου Μπενάκη «ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ Λάμψη • Καταστροφή • Ξεριζωμός • Δημιουργία».

Χειροποίητη βεντάλια του Χρήστου Χρησιτίδη και του **Μιχάλη Μαϊδάση** (Christma58) από φυσικά υλικά που αναπαράγει λεπτομέρεια από κεραμικό πιάτο με ελληνικές σημαίες, κορόνα και την επιγραφή «1921 ΕΝ-ΘΥΜΙΟΝ ΚΙΟΥΤΑΧΕΙΑΣ». Αγοράστηκε στην Κιουτάχεια από τον ήλαρχο **Γεώργιο Στανωτά** και ανήκει στη συλλογή **Ντίνο Κόγια**.

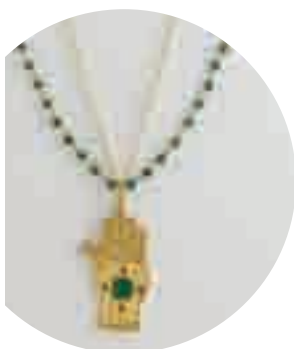

Χειροποίητο κεραμικό μπολ ζωγραφισμένο στο χέρι από την **Έλενα Λάμπρου** με σχέδια εμπνευσμένα από τα χαρακτηριστικά μοτίβα και χρώματα που κοσμούν κεραμικά της Κιουτάχειας (τέλη 19ου – αρχές 20ου αιώνα).

Φωτογραφική εκτύπωση της γνωστής Ελληνίδας φωτογράφου **Έλλης Σουγιουλτζόγλου-Σεραιδάρη (Nelly's)** που απεικονίζει τον αθλητή Δημήτρη Καραμπάτη στην Ακρόπολη (αρχές 1925).

Αναπαγωγή σε ξύλο του έργου «Θύελλα», ζωγραφισμένο στο χέρι από την **Κυριακή Χριστακοπούλου**. Το πρωτότυπο ανήκε στη **Συλλογή Θανάση και Μαρίνας Μαρτίνου**. Πρόκειται για χειροποίητη μοναδική δημιουργία, οπότε δεν αποκλείονται διαφορές.

Επίχρυσο περιδέραιο με ημιπολύτιμους λίθους με αντίγραφο χρυσού αφιερώματος σε σχήμα χειριού, πιθανώς από εικόνα της Παναγίας ή από το κάλυμμα μιας λειψανοθήκης (17ος αιώνας). Στην τεχνική της επεξεργασίας διακρίνεται η παράδοση των εργαστηρίων της Σαφράμπολης του Πόντου (17ος – 18ος αιώνας).

Ασημένιο κρεμαστό κουτί, εμπνευσμένο από χρυσό γυναικείο ρολόι τσέπης από τη Γενεύη (1896). Το πρωτότυπο, δωρεά της **Βασιλείας Γουναρίδου**, ανήκε στη γιαγιά της Φλώρα Φιλιππίδου, γεννηθείσα στην Καισάρεια Καππαδοκίας.

Μεταλλικό πλεκτό βραχιόλι από την αποκλειστική συλλογή που σχεδίασε η **Σοφία Βάμιαλη** αντλώντας έμπνευση από ασημένια βραδινά τσαντάκια από τη Σμύρνη (Εστιά Νέας Σμύρνης). Η συλλογή δημιουργήθηκε με την ίδια παραδοσιακή τεχνική πλέξης που χρησιμοποιείται από τον 3ο αιώνα π.Χ. μέχρι και σήμερα. Τα διακοσμητικά στοιχεία που κοσμούν τα αντικείμενα, όπως ρόμβοι και κρόσια, αποτελούν γνώριμα σχέδια και μοτίβα της εποχής.

Εσάρπα από μαλλί και μετάξι με μοτίβο που αναπαράγει λεπτομέρεια από κουρτίνα κεντημένη στο εργαστήριο «Μυστράς», που προσέφερε εργασία σε προσφυγοπούλες από τη Μικρά Ασία. Το πρωτότυπο ανήκει στην ιδιωτική συλλογή της **Μαρίας Δοξιάδη**.

Χάρτινες βεντάλιες με μοτίβο εμπνευσμένο από περίτεχνα χαλιά από τον Καύκασο και την Περσία.

Ασημένιο κουτί που αναπαράγει σε μινιατούρα ασημένιο αρτοφόριο με αφιερωματική επιγραφή και σφραγίδα με «τουρά» από την Αδριανούπολη (1667). Το πρωτότυπο αφιερώθηκε στην εκκλησία της Θεοτόκου, στη Μητρόπολη της Αδριανούπολης.

Χειροποίητο κεραμικό δοχείο-μινιατούρα της **Τίνας Καραγεώργη**, ζωγραφισμένο στο χέρι με σχέδια εμπνευσμένα από τα χαρακτηριστικά μοτίβα και χρώματα που κοσμούν κεραμικά της Κιουτάχειας.

Το πωλητήριο του Μουσείου Μπενάκη αντλεί έμπνευση από την έκθεση «Μικρά Ασία»

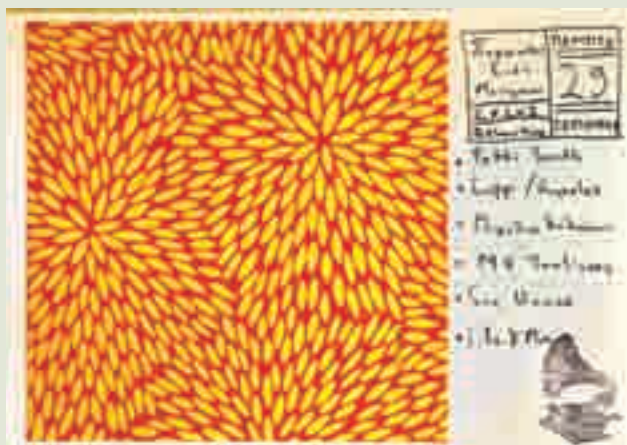
Της ΤΑΝΙΑΣ ΔΕΛΗ

Με αφορμή τη συμπλήρωση ενός αιώνα από τη Μικρασιατική Καταστροφή, το Πωλητήριο του Μουσείου Μπενάκη αντλεί έμπνευση από την έκθεση «ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ: Λάμψη • Καταστροφή • Ξεριζωμός • Δημιουργία» και παρουσιάζει μια θαυμάσια συλλογή αντικειμένων που μπορείτε να αγοράσετε. Έργα τέχνης, εκκλησιαστικά κειμήλια, κοσμήματα και χειροτεχνήματα από τη λαμπερή παρουσία των Ελλήνων στην Ιωνία, την Καππαδοκία, τον Πόντο, την Πόλη και την Ανατολική Θράκη μετατρέπονται σε χρηστικά και διακοσμητικά αντικείμενα από έμπειρους τεχνίτες και σύγχρονους σχεδιαστές, που συνεργάζονται με το Πωλητήριο του Μουσείου.

➤ Η συλλογή είναι διαθέσιμη στο Πωλητήριο του Μουσείου Μπενάκη / Πειραιώς 138, και στο benakishop.gr

Σημειώσεις Ενός Μονομανούς CXLVI

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΛΩΡΑΚΗ

Patti Smith: Η Ζωή Μέσα Από Μια Φωτογραφία

Η Land 250 είναι μια αυτόματη φωτογραφική μηχανή της Polaroid που –όπως όλα τα μοντέλα της εμβληματικής εταιρείας– βγάζει στιγμιαίες φωτογραφίες. Αυτή είναι η αγαπημένη φωτογραφική μηχανή της **Patti Smith**, που το 2018 ανέβασε την πρώτη φωτογραφία της στο Instagram, χωρίς να δηλώνει ότι έχει τις ιδιαίτερες γνώσεις αλλά και τις βλέψεις ενός επαγγελματία φωτογράφου. Μάλιστα, επειδή η Land 250 δεν είναι και η πιο βολική μηχανή του κόσμου, η πιο πρόσφατη φουρ-

νιά από τις φωτογραφίες που έβγαζε ήταν από το κινητό της, όπως είδαμε και στην αθηναϊκή της συναυλία. Κάποιοι υποστηρίζουν ότι «αν είσαι σπουδαίος καλλιτέχνης σε κάποιον τομέα, τότε τα καταφέρνεις αρκετά καλά σε όλους», ειδικά μάλιστα αν έχεις δασκάλους όπως ο **Robert Mapplethorpe**, που δεν ήταν απλώς δάσκαλος αλλά σύντροφος ζωής για την Patti Smith. Με τις φωτογραφίες από το κινητό της, το Instagram γίνεται ένα είδος μάρτυρα της καθημερινότητας: οι μπότες, τα καφέ που συχνάζει, τα χέρια, ο γάτος της ο Cairo, τα παιδιά της, τα βιβλία που διαβάζει, το αριστερό ή το δεξί της χέρι, οι τάφοι των ανθρώπων που θαυμάζει, τύποι όπως οι William Blake, ο Dylan Thomas, η Sylvia Plath, η Simone Weil, ο Albert Camus. Μέσα στον Νοέμβριο κυκλοφορεί το «*Book Of Days*», ένα βιβλίο με 365 φωτογραφίες της Patti Smith, μία για κάθε μέρα. Ο ιδεώδης τρόπος για να νιώσεις ότι στεκόσουν δίπλα της μίαν ολόκληρη χρονιά.

Δεν μπορώ να πω ότι λάτρευα τους **Cigarettes After Sex**. Στις πρώτες επιπολίες ακροάσεις, ο Greg Gonzalez μου φαινόταν υπερβολικός στις ερμηνείες του. Από την άλλη, αγαπούσα ιδιαίτερα τον Daniele Luppi, όχι τόσο για τα ορχηστρικά του ούτε για τα τραγούδια από το «*Rome*», που είχε τραγουδήσει η Norah Jones. Όμως το «*The Rose With The Broken Neck*», που είχε πει ο εκείνον τον δίσκο ο Jack White ήταν αποκάλυψη. Τώρα, ο **Daniele Luppi** συνεργάζεται με τον **Greg Gonzalez** στο «*Charm Of Pleasure*», ένα mini album, που θα είναι σίγουρα μέσα στους πιο αγαπημένους μου δίσκους για το 2022. Πέντε σπουδαία αισθητικά μουσικά background κι ένας απόλυτα αισθαντικός τρόπος να στίνεις πάνω τους τις μελωδίες της φωνής. Ο Gonzalez πίνει νερό στ' όνομα του Billy Mackenzie και σπάζει τη φωνή του με τον ίδιο τρόπο που έκανε ο Alex Chilton στα μεγάλα τραγούδια των Big Star, όπως το «*Holocaust*». Και, όχι, ποτέ, δεν ήταν υπερβολικός στις ερμηνείες του με τους Cigarettes After Sex...

Το «*Emotions*» είναι ο ολοκαίνουργιος δίσκος του **Μιχάλη Καλκάνη** που ηχογραφήθηκε ζωντανά στο Μέγαρο Μουσικής και φέρνει μαζί του όλη αυτή τη σχέση του κοντραμπασίστα με τη δυτική και την ανατολική μουσική. Ακόμη περισσότερο, φέρνει όλον αυτόν τον ιδιαίτερο τρόπο που πάντα είχε ο Καλκάνης να συνδέει αυτούς τους δύο κόσμους, δημιουργώντας μοναδικά ηχοχρώματα αλλά –κυρίως– μοναδικά συναισθήματα. Μαζί του, ο Λευτέρης Ανδριώτης, ο Βασίλης Μπαχαρίδης, ο Ορέστης Μπενέκας και ο αδελφός του Χρήστος Καλκάνης.

Μιλώντας για τους καλύτερους δίσκους της χρονιάς –αν υποθέσουμε ότι τελικά θα κυκλοφορήσει μέσα στο 2022– θα ήταν μοιραίο λάθος να ξεχάσει κάποιος το «*We Are Still Wild Horses*» του **MF Tomlinson**. Έχει γεννηθεί στην Αυστραλία, ζει στο Λονδίνο, έχει κυκλοφορήσει ολομόναχος ένα πρώτο album που ήταν αρκετά αισιόδοξο ώστε –στο τέλος– να περάσει απαρατήρητο. Φαίνεται ότι τα πράγματα έχουν δυσκολέψει στο πέρασμα του χρόνου κι έτσι το αγόρι μας φοράει τα πιο σκούρα του ρούχα κι ενορκηστρώνει σαν το διάολο κάπου ανάμεσα στον Van Morrison του «*Astral Weeks*», τον Bill Fay του ομώνυμου album του 1970 και τον Tim Buckley του «*Happy Sad*» και του «*Lorca*» για να μην αναφέρω κάτι στιγμές που φέρνουν στο μυαλό τους Comus. Την ίδια στιγμή, η προσωπικότητά του ως songwriter είναι πρωτότυπη, η φωνή του τρυφερή αλλά ο δίσκος δεν είναι ακριβώς μια ευχάριστη βόλτα στην εξοχή την άνοιξη. Ευτυχώς!

P.S.: Επανακυκλοφορεί από την *Analogue Productions* σε διπλό δίσκο αναφοράς η μεγάλη δισκάρα του bluesman **Son House**, «*Father Of Folk Blues*». Καλή φάση, αν και στην προκειμένη περίπτωση θα ήθελα λίγο γρέζι και λίγα σκρατς από ένα μονοφωνικό VG+ βινύλιο.

SOGNO

Μια πίτσα «όνειρο»

Σας μύρισε πίτσα; Πολύ σωστά! Πρόκειται για μια πίτσα «όνειρο» (Sogno) διά χειρός Chef-Pizzaiolo Γιώργου Κρανίτη, με προζυμένιο ζυμάρι, ψημένη στον ξυλόφουρνο και στολισμένη με τα ποιοτικότερα υλικά, σε πολλές γευστικές επιλογές. Θα θέλετε να τις δοκιμάσετε όλες, καθώς εκτός από εθιστικές, είναι και σε προσιτές τιμές! Μπορείτε να τη συνοδεύσετε με μία από τις δροσερές σαλάτες μας και κρασί της επιλογής σας. Για να ολοκληρωθεί απολαυστικά το γευστικό σας ταξίδι, επιλέξτε ένα από τα γλυκά μας ή και γιατί όχι μια γλυκιά πίτσα!

Σας περιμένουμε στην αυλή μας
και για όσους είστε κοντά μας, έρχεται φρέσκια
και ζεστή στον χώρο σας.

Δευτέρα-Σάββατο 17.00-00.00,
Κυριακή 13.30-00.00,
Τρίτη Κλειστά.

Φραγκοπούλου 30, Κηφισιά, 2108070994
sognopizzeria @sognopizzeria

CITY GUIDE

Η LISE DAVIDSEN ΣΤΟ ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Η νέα ντίβα της όπερας στην
πρώτη της εμφάνιση στην Αθήνα

Στα 20 χρόνια της δεν είχε καν δει όπερα κι όμως στα 32 της έκανε ντεμπούτο στη Μητροπολιτική Όπερα της Νέας Υόρκης κάνοντας τον γενικό διευθυντή του οργανισμού Πίτερ Γκελμπ να της αναγνωρίσει ότι «δεν έχει αντίπαλο». Η φωνή της, γεμάτη και διαπεραστική, πλημμυρίζει το ακροατήριο και είναι κατά τον μουσικό διευθυντή της Βασιλικής Όπερας του Λονδίνου, Αντόνιο Παπάνο, «μία στο εκατομμύριο», ενώ ο επίσης καταξιωμένος συνάδελφός του στη Συμφωνική του Σαν Φρανσίσκο Έσα-Πέκκα Σαλόνεν είχε προβλέψει ότι «θα φθάσει πολύ, πολύ μακριά». Το Σάββατο 15 Οκτωβρίου, λίγο μετά το ρεσιτάλ της στο Παρίσι και πριν από μια σεζόν με εμφανίσεις σε ζηλευτούς ρόλους στη Βαρκελώνη, το Λονδίνο, τη Νέα Υόρκη και το Βερολίνο, η Λίζε Ντάβιντσεν έρχεται για πρώτη φορά στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών.

Η Νορβηγίδα σοπράνο μπήκε στον κόσμο της όπερας το 2015 με τρόπο σαρωτικό. Τρία διεθνή βραβεία σε σημαντικούς διαγωνισμούς (Operalia, Queen Sonja και Hans Gabor Belvedere) της άνοιξαν τις πόρτες των μεγαλύτερων λυρικών θεάτρων του κόσμου, όπως είναι η Metropolitan Opera, η Σκάλα του Μιλάνου, η Όπερα της Βιέννης, η Κρατική Όπερα της Βαυαρίας και η Βασιλική Όπερα του Κόβεν Γκάρντεν. Εκτοτε η καριέρα της έχει εκτοξευθεί με αλλεπάλληλες εμφανίσεις σε πρωταγωνιστικούς χαρακτήρες, συμμετοχές σε συμφωνικές συναυλίες με κορυφαίες ορχήστρες και έντονη δισκογραφική δράση.

Στο αθηναϊκό της γκαλά θα ερμηνεύσει άριες υψηλών ερμηνευτικών απαιτήσεων που έχει τραγουδήσει στα μεγαλύτερα λυρικά θέατρα του κόσμου κερδίζοντας τις εντυπώσεις: Αμέλια από τον «Χορό μεταμφιεσμένων», Ελισάβετ από τον «Ντον Κάρλο» και Δυσδαιμόνα από τον «Οθέλλο» του Βέρντι, Αγάθη από τον «Ελεύθερο Σκοπευτή» του Καρλ Μαρία φον Βέμπερ και Ελίζαμπετ από τον «Ταχόυζερ» του Βάγκνερ. Θα την πλαισιώσει η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, Orchestra in Residence του Μεγάρου, υπό τη διεύθυνση του Κορνήλιου Μιχαηλίδη. Το πρόγραμμα της βραδιάς περιλαμβάνει επίσης το τραγούδι για φωνή και ορχήστρα «Cäcilie» του Ρίχαρντ Στράους καθώς και ορχηστρικές εισαγωγές από τις όπερες «Μάκβεθ» και «Τραβιάτα» του Βέρντι, «Ελεύθερος Σκοπευτής» του φον Βέμπερ και «Λόεγκριν» του Βάγκνερ.

Η προπώληση άρχισε και αδημονούμε να λάβουμε θέσεις! - **Ιωάννα Γκομούζα**

INFO Μέγαρο Μουσικής Αθηνών,
Αίθουσα Χρήστος Λαμπράκης
Σάββατο 15 Οκτωβρίου, στις 20:30
210 72 82 333, megaron.gr

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Μη χάσετε αυτή την εβδομάδα

12

Θέατρο,
χορός,
συναυλίες,
εκθέσεις.
Πολιτιστικές
προτάσεις
που μας
εντριγκάρουν

Της ΙΩΑΝΝΑΣ
ΓΚΟΜΟΥΖΑ

Για να καταχωριστείτε στους οδηγούς της Α.Υ., στείλτε δελτία τύπου 2 εβδομάδες πριν από την προγραμματισμένη ημερομηνία. Ταχυδρομικώς στη διεύθυνση Χαρ. Τρικούπη 22, 10679 Αθήνα ή στο fax 210 3617310 ή στο avguide@athensvoice.gr

1 Πάρτι στη γειτονιά της Στέγης

Θρακιώτικη ψυχεδέλεια με την Εβρίτικη Ζυγιά, afrobeat dj-set από τον Teranga Beat, dj-set από την Colleen 'Cosmo' Murphy, ο Leon of Athens, οι ηλεκτρονικοί κόσμοι του Planning to rock με τις χιπχοπ ρίμες των EXPE, m15t, Cego Menz, Hatemost, τους ήχους των Black Athena και τους Entropia Records, ζογκλερικά, παντομίμα και ένας δράκος-μαριονέτα για τα παιδιά. Οι δρόμοι γύρω από τη βάση της κλείνουν και μέχρι τα μεσάνυχτα παραδίδονται στους Αθηναίους.

Ευρυδάμαντος & Γαλαξία, Νέος Κόσμος,
4 Οκτωβρίου

2 Μορικόνε στην οθόνη

Με τις ενορχηστρώσεις και τη διαισθητική του ανάγνωση έδωσε μελωδία στις φιλικές μας αναμνήσεις. Στο βραβευμένο ντοκιμαντέρ «*Ennio*» του Τζουζέπε Τορντόρε, που παρουσιάζεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα από τις **Νύχτες Πρεμιέρας**, μιλούν για τον δικό τους Μάεστρο μεγάλοι δημιουργοί του σινεμά (Κλιντ Ίστροντ, Γουόνγκ Καρ Γουάι, Μπερνάρντο Μπερτολούτσι, Κουέντιν Ταραντίνο) αλλά και της μουσικής (Τζον Γουίλιαμς, Μπρους Σπρίνγκστιν, Χανς Τσίμερ, Κουίνσι Τζόνσον κ.ά.). Η βραδιά θα ανοίξει μουσικά από το κουαρτέτο του πιανίστα **Σταύρου Λάντσια**, φυσικά με αγαπημένα μουσικά θέματα του Ιταλού συνθέτη.

Μέγαρο Μουσικής, 1 Οκτωβρίου στις 19:30

3 Όπερα στο ξέφωτο

Πώς μπορεί ένα λυρικό έργο να συνδέεται με τον αθλητισμό; Τι θα είχε συμβεί αν είχαν διασωθεί όλα τα έργα του Μοντεβέρντι και όχι μόνο ο διάσημος «Ορφέας» του, «Η επιστροφή του Οδυσσέα στην πατρίδα» και «Η στέψη της Ποπηαίας»; Και τι θα άφηνε έξω από τις συνθέσεις του στο... μοντάζ; Από το Βερολίνο ορμώμενοι, οι **Novoflot** είναι γνωστοί για τις συνθέσεις τους που αγκαλιάζουν την όπερα, το πειραματικό μουσικό θέατρο και την εγκατάσταση και τις οποίες παρουσιάζουν ακόμα και σε κινητές αρχιτεκτονικές κατασκευές, στάδια, πρώην γυμναστήρια και βυθισμένους ναούς. Τώρα που καταφθάνουν στην ΕΛΣ, μας προσκαλούν να ανακαλύψουμε την «Όπερα #3 – Οι κομμένες σκηνές» στο ξέφωτο του πάρκου (1 & 2/10, στις 20:30) και κατόπιν την «Όπερα #2 – Στα σχοινιά» στην Εναλλακτική Σκηνή (στις 7 & 8/10).

Ξέφωτο του Πάρκου Σταύρος Νιάρχος - ΚΠΙΣΝ, 1 & 2 Οκτωβρίου στις 20:00

4 Μια εικαστική εγκατάσταση για τους εύζωνες

Από τη φύλαξη του Μνημείου του Άγνωστου Στρατιώτη στην αλλαγή φρουράς, οι συμβολικές αποστολές που εκτελούν καθημερινά οι Εύζωνες της προεδρικής φρουράς γίνονται αφετηρία για το νέο πρότζεκτ του **THFRaw**. Η εικαστικός Χρυσάνθη Κουμινάκη «διυλίζει» αυτά τα σύμβολα που σχετίζονται με την καθημερινή ζωή στην πόλη, το τουριστικό προϊόν, την εθνική ταυτότητα και με την έννοια του μνημείου συνθέτοντας μια γλυπτική εγκατάσταση - περφόρμανς μέσα και έξω από το κτίριο του **Ιδρύματος Θεοχαράκη**.

Ίδρυμα Β. & Μ. Θεοχαράκη,
29 Σεπτεμβρίου -
25 Νοεμβρίου

5 Χορευτικό ραντεβού στον Πειραιά

Επτά έργα, με τα τρία να κάνουν την παγκόσμια πρεμιέρα τους και τα υπόλοιπα το αθηναϊκό τους ντεμπούτο φέρνει το **15ο Διεθνές Φεστιβάλ Χορού Arc for dance** και μάλιστα με δωρεάν είσοδο (με προκράτηση στο www.ticketservices.gr/en). Δημιουργίες που υπογράφουν οι Δάφνη Αντωνιάδου, Γιάννης Αντωνίου, Εύα Γεωργιτσπούλου, Ηλίας Λαζαρίδης, Ιωάννης Μανταφούνης, Andreas Hannes, Silvia Gribaudo και που, σύμφωνα με την καλλιτεχνική διευθύντρια της διοργάνωσης, **Φρόσω Τρούσα**, «συναντώνται στον εξαιρετικό τόπο όπου το ανήκει σημαίνει την επιλογή ελευθέρης, ισότιμης συμπόρευσης και εστιάζουν σε εκδοχές της περίπλοκης αυτής συνθήκης».

Δημοτικό Θέατρο Πειραιά, 29 Σεπτεμβρίου - 2 Οκτωβρίου

6 Ο Μολιέρος και οι μουσικές του

Τετρακόσια χρόνια από τη γέννηση του Γάλλου κωμωδιογράφου, η διάσημη μπάρκ ορχήστρα Les Arts Florissants, υπό τον αρχιμουσικό και τσεμπαλίστα Ουίλιαμ Κρίστι, μας ταξιδεύει στο σύμπαν του «*Αρχοντοκωριάτη*», του «*Κατά φαντασίαν ασθενή*» αλλά και του «*Γάμου με το στανιό*». Ένα μοντέρνο μουσικοσκηνικό θέαμα στο οποίο αναβιώνει το πνεύμα των παραστάσεων της εποχής του Μολιέρου, με οδηγό τις παρτιτούρες του Ζαν-Μπατίστ Λουλλύ και του Μαρκ-Αντουάν Σαρπαντιέ, δύο επιφανών εκπροσώπων του γαλλικού Μπαρόκ οι οποίοι έντυσαν τις δημοφιλέστερες κωμωδίες του με κομψές μελωδίες.

Μέγαρο Μουσικής, 2 Οκτωβρίου στις 20:30

7 Τσεκάροντας την πραγματικότητα στο Δαφνί

Μετά την πρώτη περσινή πρόσκληση, η έκθεση «*Reality check*», σε επιμέλεια **Κώστα Πράπογλου**, επανακάμπτει στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο στο Δαφνί καλώντας 36 καλλιτέχνες να ξετυλίξουν σε μια εγκαταλελειμμένη κλινική τους στοχασμούς τους για το μέλλον και την εσωτερική κινητήριον δύναμη που μας ξυπνά και μας προκαλεί να συνεχίσουμε. Με υπότιτλο «*Innersanctum*» φιλοξενεί μεταξύ άλλων έργα των Pipiloti Rist, Noemi Niederhauser, Orit Ben Shitrit, Νίκου Τρανού, Λυδίας Δαμπασίου, Κατερίνας Ζαχαροπούλου αλλά και του Γιαννούλη Χαλεπά.

ΨΝΑ Δαφνί, 29 Σεπτεμβρίου - 30 Οκτωβρίου

8 Η επιστροφή των Blend Techniques

Το φεστιβάλ του Blend Athens επιστρέφει μετά από τρία χρόνια απουσίας για να γιορτάσει την πρώτη δεκαετία του με μια δυναμική τριάδα στα decks. Τον ρυθμό θα δίνουν ο πρωτοπόρος και πολυπράγμων **Richie Hawtin**, ο αεικίνητος **Sven Väth** (από τους πρωτεργάτες της γερμανικής σχολής της techno) και η δυναμική Παλαιστίνη **Sama**, η οποία επέβαλε την παρουσία της στην clubbing σκηνή μετά από ένα σετ από την πατρίδα της για το Boiler Room που έσπασε όλα τα ρεκόρ, μετρώντας σήμερα πάνω από 10 εκατομμύρια views. Τη βραδιά ντύνει με visuals η βραβευμένη ντιζάινερ Joelle Charlotte Snaith.

Βοτανικός Live Stage, 1 Οκτωβρίου

ΜΗΝ ΤΟ ΧΑΣΕΙΣ

9 Το Αιγαίο και οι μύθοι του στη σκηνή

Πέντε ηθοποιοί ανεβαίνουν στην πλατφόρμα-βάρκα και σαλπάρουν. Ο θαλασσόλυκος Μένιος κανονίζει την πορεία, η διαβασμένη Αφρούλα κρατά το ημερολόγιο, ο ενθουσιώδης Λέλος ψάχνει το πέλαγος με τα κιόλια, ο καλλιφωνός Τσίφτης προσέχει να είναι όλοι καλά και η Κομπρέσα, ο σίφουνας, υπνοβατεί και θέλει να εξερευνήσει τον βυθό. Είναι «Οι 5 του Αιγαίου» και, στην παιδική παράσταση της ομάδας Patari Project, ανοίγονται στην αγαπημένη μας θάλασσα, στους μύθους και τις ιστορίες της.

Θέατρο του Νέου Κόσμου, από 2 Οκτωβρίου

10 Δύο καλλιτέχνιδες στο Μεταξουργείο

Γυναικεία υπόθεση το άνοιγμα της νέας σεζόν στη δημοτική Πινακοθήκη, με αναδρομές στο έργο της **Ρένας Παπασπύρου** και της **Νίνας Παπακωνσταντίνου**, σε επιμέλεια του Χριστόφορου Μαρίνου. Εκπρόσωπος της εννοιολογικής ζωγραφικής, η Παπασπύρου έχει διερευνήσει εξαντλητικά τις δυνατότητες της ύλης και του σχεδίου χρησιμοποιώντας ξύλα, λαμαρίνες, άσφαλτο, μωσαϊκά πλακάκια από τον αστικό χώρο καθώς και την τεχνική της αποτοίχισης. Το αφιέρωμα επικεντρώνεται σε άγνωστα έργα της (θα προβληθεί και «*Το πέρασμα του κομήτη*»). Μια έρευνα για το αποσπασματικό της επικοινωνίας με όχημα τη γραφή, η δουλειά της Παπακωνσταντίνου ξετυλίγεται στην έκθεση με τίτλο «*Phantoms*» μέσα από σχέδια απ' όλη την πορεία της.

Πινακοθήκη Δήμου Αθηναίων, 29 Σεπτεμβρίου - 20 Νοεμβρίου

11 Αυλαία με Μάμετ για Μπέζο και Λεμπεσόπουλο

Τέσσερις απελπισμένοι μεσίτες διαγωνίζονται ποιος θα κλείσει τις περισσότερες πωλήσεις. Ο πρώτος νικητής θα κερδίσει ένα πολυτελές αυτοκίνητο, ο δεύτερος ένα σετ μαχαίρια ενώ οι άλλοι δύο θα απολυθούν. Ακολουθώντας τις σκηνοθετικές οδηγίες του **Νικορέστη Χανιωτάκη**, οι Γιάννης Μπέζος, Άρης Λεμπεσόπουλος, Μάκης Παπαδημητρίου και Θανάσης Κουρλαμπάς κυνηγούν, χωρίς ηθικούς φραγμούς, το «αμερικανικό όνειρο» στο βραβευμένο με Πούλιτζερ θεατρικό του Ντέιβιντ Μάμετ, όπως έκαναν και στη σχετική κινηματογραφική ταινία οι Αλ Πατσίνο, Άλεξ Μπάλντουιν, Τζακ Λέμον, Εντ Χάρις και Κέβιν Σπέισι.

Θέατρο Άνεσις, από τις 5 Οκτωβρίου

12 Η θεατρική σεζόν ξεκινά

Ήρθε η ώρα να κλείσουμε λογαριασμούς που αφήσαμε ανοιχτούς. Πρωτοπνιά του Οκτώβρη επιστρέφουν η Νανά Παπαδάκη στον Φούρνο ως «*Νίκη*», απόψε στο πάρτι και ο Πύργης Τσουρής στα «*170 τετραγωνικά*» στο Θέατρο Ιλίσια Βολανάκης. Στις 2/10 «*Οι μάγισσες του Σάλεμ*» ανεβάζουν αυλαία στο Βρετάνια πλέον και με ανανεωμένη διανομή (Σακελλαρίου, Λουιζίδου, Αεράκης, Επιθυμιάδη), και στις 3/10 «*Η νύχτα της κουκουβάγιας*», το σπουδαίο έργο του Πύργου Διαλεγμένου, από τους Δημήτρη Αγαρτζίδη και Δέσποινα Αναστάσογλου στο Βίος. Από τις 5/10, πάντως, περιμένουμε ξανά «*Το σώσε*» στο Παλλάς με κοσμαγάπητη διανομή (Μαρκουλάκης, Καρύδη, Παπασπηλιόπουλος, Γουλιώτη, Χρυσοστόμου, Παπαληγούρα) και τον «*Τυχαίο θάνατο ενός αναρχικού*» του Ντάριο Φο στο Γκλόρια, στην παράσταση του Πάνη Κακλέα με τον Πάνο Βλάχο που έσπασε ταμεία νέρσι.

Ο τυχαίος θάνατος ενός αναρχικού

ΣΙΝΕΜΑ

A Farewell to Arms, 1957

Voskhodzenie, The Ascent, 1977

No Man's Land, 2020

Born on the Fourth of July, 1989

ΤΟ ΑΝΤΙΠΟΛΕΙ

Σήμερα, με τον βιαίοτατο, αιματηρό πόλεμο στην Ουκρανία ως συνέπεια της αδυσώπητης εισβολής του στρατού του Πούτιν, είναι πολύ επίκαιρο το ζήτημα της φιλειρηνικής, αντιπολεμικής τέχνης και του τι αυτή σημαίνει. (Σίγουρα όχι να μην προασπίζονται την πατρίδα και τη δημοκρατία τους όσοι δέχονται εισβολή. Τι θα έπρεπε να κάνουμε εάν ο Ερντογκάν πατούσε το πόδι του στα νησιά μας;)

Το ευρωπαϊκό σινεμά ασχολήθηκε από παλαιότερα με την προάσπιση των αντιπολεμικών και φιλειρηνικών μνημάτων και αξιών. Και στα πλαίσια της ουμανιστικής αντιπολεμικής άποψής του φτιάχτηκαν αρκετές σπουδαίες πασιφιστικές ταινίες.

Στη Γερμανία ο **Γκέοργκ Βίλχελμ Παμπστ** σκηνοθέτησε το 1930 το αντιπολεμικό φιλμ για τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο, *Westfront 1918: Vier von der Infanterie* (ελλην. τίτλος *Στο δυτικό μέτωπο*) και το 1931 το *Kameradschaft*. Το 1959 γυρίστηκαν τα φιλμ *Γέφυρα του Μπέρνχαρντ Βίκι*, και *Στάλινγκραντ* (1993), του Γερμανού **Joseph Vilsmaier**. Το 1981 ο **Βόλφγκανγκ Πέτερσεν** γύρισε το *Υποβρύχιο U-96: Επιστροφή στην κόλαση (Das Boot)*, για τον υποβρύχιο πόλεμο στον Β' Παγκόσμιο. Το 2004 έγινε *Η πτώση (Der Untergang)* του **Oliver Hirschbiegel**, για το τέλος του Χίτλερ.

Το 1968 ο **Ινγκμαρ Μπέργκμαν** γύρισε στη Σουηδία την *Ντροπή*.

Ξεχωρίζουμε επίσης τα γαλλικά αντιπολεμικά φιλμ: *Κατηγορώ*, διασκευή του ομώνυμου έργου του **Εμίλ Ζολά**, γυρισμένο από τον **Αμπέλ Γκανς** το 1919. *L'Équipage* (1935), του Ουκρανοεβραίου **Ανατόλι Λίτβακ**. Η εξάισια *Μεγάλη χίμαιρα* (1937), του σημαντικότητας **Ζαν Ρενουάρ**. *Τα Απαγορευμένα παιχνίδια* (1952), του **Ρενέ Κλεμάν**. Το δημιουργικό, μικρού μήκους αντιπολεμικό ντοκιμαντέρ *Nuit et brouillard* (Νύχτα και καταχνιά, 1956) και το σε σενάριο της **Μ. Ντυράς**, *Χιροσίμα αγάπη μου* (1959), και τα δύο του **Αλέν Ρενέ**. Σημειώνουμε το «διαφορετικό», ψαγμένο αισθητικά φιλμ του **Ζαν-Λυκ Γκοντάρ**. Οι *καρμινιέροι* (1963). Ο **Ζορζ Φρανζύ** γύρισε το 1965 το *Thomas l'imposteur*. Το 1966 είχαμε το *Le Roi de cœur*, του **Φιλίπ ντε Μπροκά**. Ο **Υβ Μπουασέ** γύρισε το 1981 το αντιμιλιταριστικό *Allons z'enfants*. Ο **Φρανσουά Ντεπερόν** σκηνοθέτησε το 2001 το *La Chambre des officiers*, για τους ανάπηρους του

Α' Παγκοσμίου πολέμου. Το 2005 γυρίστηκε το *Joyeux Noël*, του **Κριστιάν Καριόν**.

Στην Ιταλία, ο **Μάριο Μονιζέλι** έφτιαξε τον *Μεγάλο πόλεμο* (1959). Ο **Πασκουάλε Φέστα Καμπανίλε** γύρισε το 1967 το *La ragazza e il generale*. Ο **Φραντσέσκο Ρόζι** το *Homini contro*, το 1970. Ο **Ρομπέρτο Μπενίνι** την αντιπολεμική σάτιρα *Η ζωή είναι ωραία* (1997). Το 2014 γυρίστηκε το *Torneranno i prati* του **Ερμάνο Όλμι**.

Αντιπολεμικά υπήρξαν αρκετά, καλά σοβιετικά και ρώσικα φιλμ όπως *Η μπαλάντα ενός στρατιώτη* (1959), του **Γρηγόρι Τσουκράι**, το *Είκοσι μέρες δίχως πόλεμο* (1977) του **Αλεξέι Γκερμάν**, το *Ελα να δεις* (1985) του **Έλεμ Κλίμοφ** – και τα τρία από ανανεωτικούς, αδογμάτιστους σκηνοθέτες χωρίς παρωπίδες – και αρκετά ακόμη φιλμ που αναφέρθηκαν με ειρηνιστική διάθεση στις οδυνηρές συνέπειες του Β' Παγκοσμίου πολέμου και στις καταστροφές που επήλθαν τότε στην ΕΣΣΔ. (Καλή αφορμή για να ξαναθυμηθούμε, αντιστρόφως, τον αιματοβαμμένο πόλεμο στην Ουκρανία).

Τα Παιδικά χρόνια του Ιβάν (1962), του ηθικού, ειρηνιστή, χριστιανού δημιουργού, **Αντρέι Ταρκόφσκι** περιγράφουν τον δυσβάσταχτο, άγριο, δύσκολο κι επώδυνο κόσμο του Β'ΠΠ και της κατοχής. Οι πρώτες εικόνες της ταινίας μάς παρουσιάζουν τη φριχτή πραγματικότητα του πολέμου κόντρα στους μαζί κατακτητές. Ο Αντρέι Ταρκόφσκι διατείνεται πως χρειαζόμαστε επειγόντως τον άνθρωπο και την αγάπη, πρόκειται για την ανθρωπιστική πλευρά της προβληματικής και ηθικής του. Η δύσβατη διαδρομή στα Παιδικά χρόνια του Ιβάν διαγράφεται για τον Ρώσο έφηβο, μέσα από τους επικίνδυνους σκοπέλους της πολεμικής σύρραξης και του πατριωτικού αντάρτικου. Ο μικρός αγωνιστής αναζητά, όμως, κι ονειρεύεται έναν νέο, καλύτερο κι ειρηνικό κόσμο.

Η Ουκρανή **Λαρίσα Σέπνικο** σκηνοθέτησε το *Voskhodzenie* (1977). Ο αποθανών στα 54 του, Γεωργιανός **Ζάζα Ουρουσάντζε** σκηνοθέτησε το 2013 *Τα μανταρίνια*, εσθονική και γεωργιανή παραγωγή. Ο μεγάλος Πολωνός **Αντρέι Βάιντα** το *Κατίν*, το 2007. Το 2015 γυρίστηκε το ουγγρικό *Ο γιος του Σαούλ*, του **Λάζλο Νέμες**, για τα ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης.

Ο Πουγκοσλάβος Εμίρ Κουστουρίτσα σκηνοθέτησε το *Underground* (1995) και το *Η ζωή είναι ένα θαύμα* (2004). Το *Όμορφα χωριά, όμορφα καίγονται* του Σέρβου Ντραγκόγιεβιτς έγινε το 1996. Το *Cabaret Balkan* του Γκόραν Πασκάλιεβιτς, το

1998. Το *Savior* του Πέτραγκ Αντόνιεβιτς επίσης το 1998. Ο **Ντάνις Τάνοβιτς** σκηνοθέτησε τα *No man's land* (2001), τα *Στιγμιότυπα πολέμου (Triage)*, 2009) και *Cirkus Columbia* (2010). Η **Άιντα Μπέγκιτς** τα *Σεράγεβο, αγάπη μου* (2005) και *Τα παιδιά του Σεράγεβο* (2012). Η **Τζαμίλα Ζηπάνιτς** τα *For Those Who Can Tell No Tales* (2013), και *Κβο Βάντις, Άιντα* (2020). Οι Πουγκοσλάβοι σκηνοθέτες έχουν φτιάξει πολλές καλές αντιπολεμικές ταινίες για τους εθνοτικούς πολέμους στα πλαίσια της παλιάς, ενιαίας Πουγκοσλαβίας.

Ο Κουρδοϊρανός **Μπαχμάν Γκομπαντί** γύρισε το 2004 το *Και οι κελώνες μπορούν να πετάξουν*. Ο Ισραηλινός **Άρι Φόλμαν** γύρισε το 2008 τα σαγηνευτικά, πασιφιστικά κινούμενα σχέδια, *Βαλς με τον Μπασίρ (Waltz with Bashir)*. Ο **Σάμιουελ Μάοζ** γύρισε το 2017 το *Foxtrot*.

Στις ΗΠΑ, ο **Τόμας Άινς** σκηνοθέτησε το 1916 το *Civilisation*. Ο **Τσάρλι Τσάπλιν** γύρισε το 1918 το *Ο Σαρλό στρατιώτης*. Ο **Τζον Φορντ** το *Four sons* το 1928. Ο **Λούις Μαϊλστόουν** σκηνοθέτησε το *Ουδέν νεότερο από το δυτικό μέτωπο*, διασκευή του γνωστού αντιπολεμικού έργου του Έρικ Μαρία Ρεμάρκ, το 1930. Ο **Χάουαρντ Χοκς** γύρισε το 1930 το *The dawn patrol*, και το 1936 το *The road to glory*. Ο **Ερνστ Λιούμπιτς**, το 1932, το *The broken lullaby*. Ο **Φρανκ Μπορζέιγκ** γύρισε το 1938 το *Three comrades* και το 1932 το *Αποχαιρετισμός στα όπλα*, διασκευή του έργου του Χερμινγκουέι. Μεταφορά του ίδιου μυθιστορήματος σκηνοθέτησε το 1957 ο **Τσαρλς Βίντορ**, *A farewell to arms*. Ο **Άντονι Μαν** γύρισε το 1957 το *Men in War*. Ο **Ουίλιαμ Ουέλμαν** γύρισε το 1958 το *Lafayette escadrille*. Το 1959 ο **Στάνλεϊ Κράμερ** γύρισε το αντιπολεμικό φιλμ επιστημονικής φαντασίας για τον πυρηνικό πόλεμο, *On the Beach*. Το 1962 έγινε το *Hell Is for Heroes*, του **Ντον Σίγκελ**. Ο Καναδός **Άρθουρ Χίλερ** γύρισε το 1964 το *The Americanization of Emily*. Ο **Ρόμπερτ Γουάιζ** σκηνοθέτησε το *The Sand Pebbles* (1966). Το 1970 ο **Ρόμπερτ Όλντρις** γύρισε το *Too Late the Hero* και ο **Μάικ Νίκολς** την αντιπολεμική του σάτιρα *Catch 22*. Ο Γαλλογερμανός **Μαρσέλ Όπουλς** (Οφύλς) σκηνοθέτησε τα εξαιρετικά ντοκιμαντέρ *The Sorrow and the Pity* (γαλλικός τίτλος *Le Chagrin et la Pitié*, 1969) και *The Memory of Justice* (1973-76). Το 1971 ο **Ντάλτον Τράμπο** γύρισε το σπαρακτικό *Ο Τζόνι πήρε τ' όπλο του*. Ο **Χαλ Άσμπι** έφτιαξε το *Coming Home* (1978). Ο **Τζορτζ Ρόι Χιλ** γύρισε το 1972 την αντιπολεμική σάτιρα επιστημονικής φαντασίας *Slaughterhouse-Five*. Το 1979 έγινε το

δημοφιλές, πασιφιστικό μιούζικαλ *Hair*, σε σκηνοθεσία του **Μίλος Φόρμαν**. Το 1983 φτιάχτηκε το *The Day After*, του **Νίκολας Μάγιερ**, για το ενδεχόμενο πυρηνικού πολέμου, που είναι σήμερα ξανά επίκαιρος λόγω των ακραίων γεγονότων κατά την εισβολή του Πούτιν στην Ουκρανία. Επίσης γυρίστηκαν τα αντιπολεμικά *Hamburger Hill* (1987) και *When Trumpets Fade* (1998) του **Τζον Ιρβιν**. Επίσης γυρίστηκαν *Το κυνήγι του κόκκινου Οκτώβρη (The Hunt for Red October)*, 1990) του **Τζον ΜακΤίρμαν**, το *The War* (1994) του **Τζον Άβντ** και *Οι τρεις ήρωες* (1999) του **Ντέιβιντ Ο.Ράσελ**. Αξιοσημείωτο αντιπολεμικό είναι το *In the Valley of Elah* (2007) του **Πολ Χάγκκς**. Ακόμη, το *Lions for Lambs*, του **Ρόμπερτ Ρέντφορντ**, του 2007, και *Ο Αλύγιστος (Unbroken)*, 2014), της **Αντζελίνα Τζολί**, και το *Vice* (2018) για τον Αμερικανό αντιπρόεδρο και ιέρακα του πολέμου Ντον Τσένεϊ, του **Άνταμ Μακεί**.

Στο αμερικάνικο σινεμά ξεχώρισαν τα πολλά αντιπολεμικά φιλμ του σπουδαίου **Στάνλεϊ Κιούμπρικ**, *Fear and Desire* (1953), *Paths of glory* (Σταυροί στο μέτωπο, 1957), *Full metal jacket* (1987) και *Dr. Strangelove, or: How I Learned To Stop Worrying And Love The Bomb* (1964)· επίσης το *Major Dundee* (1965) και ο *Σιδηρός Σταυρός* (1977), του **Σαμ Πέκκινπα**. Οι *Επισκέπτες* (1972) του σημαντικού **Ελία Καζάν**. Επίσης ταινίες κι άλλων κλασικών χολιγουντιανών σκηνοθετών όπως των **Ντιμίτρι Χοκς**, **Μαϊλστόουν**, **Φορντ**, **Α.Μαν**, **Κ.Βίντορ**, **Ρ.Γουάιζ**, **Φούλερ**, **Στ.Κράμερ** και άλλων. Αντιπολεμικό ήταν και το *Fail Safe*, δύο φορές σκηνοθετημένο, το 1964 από τον **Σίντνι Λιούις** και το 2000 από τον Σίβεν Φρίαρς. Καθοριστικά υπήρξαν, επί πλέον, τα φιλμ των σκηνοθετών του «Νέου Χόλιγουντ» για τον πόλεμο του Βιετνάμ: *Αποκάλυψη τώρα* (1979) και *Gardens of Stone* (1987) του **Φράνσις Φορντ Κόπολα**, *Ελαφοκυνήγος* (1978), του **Μάκλ Τσιμίννο**, και τα σημαντικά αντιπολεμικά του **Μπράιαν ντε Πάλμα**, *Greetings* (1968), *Casualties of war* (Απώλειες πολέμου, 1989) και *Redacted* (2007). Οι αντιπολεμικές ταινίες του **Στίβεν Σπίλμπεργκ**, *Η λίστα του Σίντλερ* (1993), *Η Αυτοκρατορία του Ήλιου (Empire of the Sun)*, 1986), *Το Άλογο του Πολέμου (War Horse)*, 2011) και η συγκλονιστική *Διάσωση του στρατιώτη Ράιαν* (1998). Ακόμη, η σάτιρα *M.A.S.H.* (1970), του **Ρόμπερτ Όλτμαν**. Επίσης τα έξοχα αντιπολεμικά φιλμ του **Όλιβερ Στόουν**, *Πλατούν* (1986), *Σαλβαντόρ* (1986) και *Γεννημένος την 4η Ιουλίου* (1989). Φιλειρηνικά υπήρξαν και ορισμένα αντιρατσιστικά κι αντιμιλιταριστικά φιλμ για τις

Son of Saul, 2015

Savior, 1998

Turtles Can Fly, 2004

Waltz with Bashir, 2008

Katyn, 2007

Empire of the Sun, 1987

ΜΙΚΟ ΣΙΝΕΜΑ

Του ΘΟΔΩΡΟΥ
ΣΟΥΜΑ

σφαγές των Ινδιάνων, *The searchers* (1956), *Fort Apache* (1948), και *Scyenne autumn* (*Το δειλινό της μεγάλης σφαγής*, 1964) του μεγάλου **Τζον Φορντ**. Το μεγάλο ανθρωπάκι (1970) του **Άρθουρ Πεν**, *Soldier blue* (1970) του **Ραλφ Νέλσον**, και *Χορεύοντας με τους λύκους* (1990) του **Κέβιν Κόστνερ**, κ.α. Τον κινηματογράφο απασχόλησε σοβαρά και με φιλειρηνικές, ηθικές και πολιτικές προθέσεις, κι η σύγκρουση ΗΠΑ – Ιαπωνίας στα πλαίσια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, βλέπε τα φιλμ *Χιροσίμα αγάπη μου* (1959), του **Αλέν Ρενέ**, και *Η Γέφυρα του Ποταμού Κβάι* (1957), του Άγγλου **Ντέιβιντ Λιν**. Θα αναφερθούμε στην δραματουργική κι αφηγηματική ποιότητα των αντιπολεμικών ταινιών του κλασικού **Κλιντ Ίστυμαν**, ταινιών του 2006 και του 2008 αντίστοιχα, επικών, κριτικών και έντονα ανθρώπινων. Πρόκειται για το σπουδαίο δίπτυχο *Οι σημαίες των προγόνων μας* (*Flags of Our Fathers*) και *Γράμματα από το Ίβο Τζίμα* (*Letters from Iwo Jima*). Ο Κλιντ Ίστυμαν σκηνοθέτησε ένα υπέροχο, ουμανιστικό, αντιπολεμικό και πανανθρώπινο δίπτυχο ταινιών για τον πόλεμο του Ειρηνικού κατά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο, μεταξύ Αμερικής και Ιαπωνίας. Το απομυθοποιητικό δίδυμο φιλμ για τη σύγκρουση Αμερικανών και Ιαπωνέζων περιγράφει την ίδια μάχη σε δύο διαδοχικές ταινίες, μα από διαφορετική σκοπιά, πρώτα τη (μυθοποιημένη, απατηλή) αμερικάνικη και μετά τη γιαπωνέζικη, με ήρωες τους Ιάπωνες πολεμιστές, που στην ταινία μιλούν τη γλώσσα τους. Ο Κλ. Ίστυμαν σκηνοθέτησε επίσης το *American Sniper*, το 2015, και το *The Outlaw Josey Wales*, για τον αμερικάνικο εμφύλιο, το 1976.

Μετά από διακοπή κι εκκωφαντική σιωπή είκοσι χρόνων, ο Αμερικανός **Τέρενς Μάλικ** επέστρεψε στη σκηνοθεσία με το αριστουργηματικό *Λεπτή κόκκινη γραμμή* (*The thin red line*, 1998), που είναι ένα όμορφο και βίαιο, φυσιοκρατικό και λυρικό, ανθρωπιστικό αντιπολεμικό. Αποτελεί μεγαλειώδη, οπτική, ελεύθερη δασκευή του αυτοβιογραφικού, μυθιστορηματικού χρονικού του Αμερικανού συγγραφέα Τζέιμς Τζόουνς (έγραψε και το αντιμιλιταριστικό *Από εδώ έως την αιωνιότητα*, που σκηνοθέτησε ο **Φρ.Τσίνεμαν**, με ελλην. τίτλο Όσο υπάρχουν άνθρωποι). Ο σκηνοθέτης στην αρχή του φιλμ μας δείχνει τον άθωο και ωραίο, ειρηνικό κόσμο του νησιού, έναν χαμένο Παράδεισο, που αργότερα θα γίνει το πεδίο μιας αιματηρής, ανελέητης μάχης. Ο Τ. Μάλικ παρουσιάζει τον παραλογισμό του πολέμου, την εσωτερική λογική

της αδυσώπητης βίας που τον διατρέχει και που καταστρέφει την προγενέστερη απλή, χαρούμενη και αγνή ζωή του νησιού του νότιου Ειρηνικού, στο οποίο διαδραματίζονται οι σκληρές μάχες της ιστορίας (και της Ιστορίας, μιας που η μάχη εκεί, στο Γκουανταλκανάλ, μεταξύ Αμερικανών και Ιαπωνέζων, συνέβη πραγματικά στον Β' Παγκόσμιο πόλεμο, το 1942). Ο Τ. Μάλικ σκηνοθέτησε τέλεια, δυναμικά και συγκινητικά, αυτές τις μάχες, μέσα στη χυμώδη, αιώνια και θεϊκή, πανέμορφη φύση που περιβάλλει τους πολεμιστές. Ο Τέρενς Μάλικ ανεβάζει σε πολύ υψηλά επίπεδα τον στοχασμό, την ενσυναίσθηση και τη δραματικότητα της ταινίας του, επικεντρώνοντας την προσοχή του στα ζητήματα του θανάτου και του φόβου του θανάτου των ευάλωτων ανθρώπων σε ακραίο κίνδυνο. Η προσέγγισή του έχει ιδιαίτερη αξία γιατί δεν εστιάζει μόνο, με αξιοπρέπεια, στα συναισθήματα των Αμερικανών στρατιωτών, αλλά και των Ιαπωνέζων. Στο φιλμ υπάρχει έντονα η ηθική διάσταση των πράξεων των μαχητών, καθώς κι η θρησκευτική, χριστιανική προσέγγιση από τους ίδιους της πολεμικής δράσης τους, με αυτεπίγνωση. Οι περισσότεροι πιστεύουν στη φιλία, στο φιλότιμο, στην ανδρεία, στην ανθρωπιά, στον Θεό, στον πατριωτισμό, και στη συντροφικότητα κι αλληλεγγύη προς τους συναγωνιστές τους.

Έχουν όμως γυριστεί και εξαιρετικά αντιπολεμικά φιλμ στην Ιαπωνία, πολλά από αυτά για τον πόλεμο, όπως το *Tatakau heitai* (*Fighting oldiers*) του **Fumio Kamei** (1939), *Η άρπα της Βιρμανίας* (1956) και *Fires on the plain* (*Nobi*, 1959) του σπουδαίου Κεν Ιτσικάουα· τα τρία φιλμ – η εξαίσιμη αντιπολεμική τριλογία – του *The human condition* (*Ningen no joken*, 1959-1961), του **Μασάκι Κομπαγιάσι**· το *Under the Flag of the Rising Sun* (1972) του **Κιντζι Φουκασάκου**, το *Καλά Χριστούγεννα κύριε Λόρενς* (1982) του νεωτεριστή, ρηζικέλευθου Ιάπωνα σκηνοθέτη **Ναγκιζά Όσιμα**, και το *Nausicaä of the Valley of the Wind* (1984) του καρτούνιστα **Χαγιάνο Μιγιαζάκι** κ.ά. Έχουν γυριστεί, επίσης, το *City of life and death* (2009), του Κινέζου **Lu Chuan** και *Τα λουλούδια του πολέμου* (2011), του κλασικού πλέον, Κινέζου **Ζαν Γιμού**. Ιδού κι οι ταινίες δύο πολύ καλών Νοτιοκορεατών σκηνοθετών: Το *JSA, Joint Security Area* (*Gongdong gyeongbi guyeok JSA*, 2000) του **Παρκ Τσαν-Γουκ** και *Το δίχτυ* (2016) του **Κιμ Κι-Ντουκ**.

Το 1981 ο **Πίτερ Γουίαρ** σκηνοθέτησε την αυστραλιανή ταινία *Καλλίπολη*. Και το 2003, οι

Steve Connolly και **John Pilge** το ντοκιμαντέρ *Breaking the Silence: Truth and Lies in the War on Terror*, εναντίον των πολέμων του Τζορτζ Μπους Jr. Ο Μελ Γκίμπσον σκηνοθέτησε το αυστραλιανο-αμερικάνικο *Hacksaw Ridge* (*Αντιρρησίας συνείδησης*), το 2016.

Στη Μ. Βρετανία, ο **Άντονι Άσκουιθ** γύρισε το 1931 το *Tell England*. Ο **Μάικλ Πάουελ** έφτιαξε το 1939, το *The spy in black*. Ο **Τζόζεφ Λόζε** δημιούργησε, το 1964, το *King and country*. Το *Πώς κέρδισα τον πόλεμο*, η αντιπολεμική σάτιρα του **Ρίτσαρντ Λέστερ** γυρίστηκε το 1967. Ο **Πίτερ Μπρουκ** γύρισε το 1968 το φιλμ εναντίον του πολέμου του Βιετνάμ, *Tell Me Lies*. Το 1969 ο **Ρίτσαρντ Ατένμπορο** γύρισε το *Oh! What a Lovely War*. Το 2004 έγινε το αγγλικό & νοτιοαφρικάνικο φιλμ *Hotel Rwanda* του **Τέρι Τζορτζ**. Το 2006, το *The Road to Guantanamo*, του σημαντικού **Μάικλ Γουίτερ-Μπρόου**. Το 2013 πραγματοποιήθηκε το φιλμ *Patrol* του **Τομ Πιτς**, για τον πόλεμο στο Αφγανιστάν μεταξύ Αμερικανών και ταλιμπάν. Το 1917, μια βρετανοαμερικάνικη παραγωγή, που αναφέρεται στον Α' Παγκόσμιο πόλεμο, αποτελεί μια από τις κορυφαίες ταινίες του Άγγλου **Σαμ Μέντες**. Το 1917 είναι ένα φιλμ το οποίο ξεφεύγει οπωσδήποτε από την αισθητική, το ύφος και την άποψη των κλασικών, ηρωικών κι επικών, πολεμικών ταινιών δράσης των μετρ του είδους στο κλασικό Χόλιγουντ, Ντμίτρικ, Χοκς, Μαϊλστούν, Φούλερ, Άλαν Ντουάν, κ.α., διότι η στυλιστική προσέγγιση του Μέντες κατάγεται από το νέο Χόλιγουντ των δεκαετιών του '70 και του '80 και τους δημιουργούς του, Κόπολα, Όλιβερ Στόουν και πρώτα απ' όλα τον Σπίλμπεργκ της *Διάσωσης του στρατιώτη Ράιαν* (1998), με την οποία ταιριάζει θεματικά. Με τα παραπάνω εννοούμε πως, όπως οι σκηνοθέτες – δημιουργοί του νέου κι ανανεωμένου αμερικάνικου σινεμά του '70 και του '80, ο Μέντες πρωτοτυπεί σχετικά με τη φόρμα και αισθητική του. (Επίσης, δεν βρίσκεται μακριά από τις *Σημαίες των προγόνων μας*, 2006, του **Κλιντ Ίστυμαν** ή τη *Δουνκέρκη*, 2017, του **Νόλαν**). Στο πρώτο επίπεδο προέχει και κυριαρχεί η αλληλεγγύη μεταξύ των συμπολεμιστών και φίλων, ο αγώνας για την επιβίωση και ταυτοχρόνως τη βοήθεια προς τον σύντροφο, η ανθρωπιά, το θάρρος, η συμπόνια, η φιλία κι η αφηρησιά των κινδύνων. Οι εικόνες των σκοτωμένων στις μάχες, των θανάτων και των απροσδόκων συγκρούσεων, ακόμη και σώμα με σώμα, με επίδοχο τη ζωή του στρα-

τιώτη, μας κάνουν να ανατριχιάζουμε. Ο θάνατος караδοκεί για όλους και κάποια στιγμή περιμένει απροειδοποίητα στη γωνία. Το 1917 ζωντανεύει μπροστά μας τη φρίκη, τις σφαγές, το χάος και τον παραλογισμό του πολέμου, που τους διασχίζουν δυο νέοι με την ανθρωπιστική αποστολή της διάσωσης των συμπολεμιστών τους από μια μάταιη, εκ των προτέρων χαμένη μάχη. Η ταινία του Μέντες είναι ένα ανάγλυφο και παραστατικό, πολεμικό αντιπολεμικό φιλμ (ή αντιπολεμικό πολεμικό φιλμ). Η ιστορία είναι απλή και βασίζεται σε αφηγήσεις περιστατικών από τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο, του παππού του Σαμ Μέντες, ο οποίος είχε επιφορτισθεί με δύσκολες κι επικίνδυνες μεταφορές μηνυμάτων: Δυο νεαροί, αναλφάβητοι στρατιώτες παίρνουν διαταγή από τον στρατηγό τους να παραδώσουν, το γρηγορότερο δυνατόν, το μήνυμα της ακύρωσης της επίθεσης του αγγλικού στρατού σε μια τοποθεσία της Γαλλίας, γιατί οι Γερμανοί τους έχουν στήσει παγίδα και τους περιμένουν. Στο αγγλικό σύνταγμα που θα επιτεθεί, υπηρετεί ο μεγάλος αδελφός του ενός στρατιώτη. Οι δυο νέοι στρατιώτες σπεύδουν με αυταπάρνηση, μέσα από την εμπόλεμη ζώνη, αψηφώντας τον εχθρό και τους τεράστιους κινδύνους, να παραδώσουν το σύνθημα της αναδίπλωσης, με στόχο να σώσουν τους συμπολεμιστές τους, επιβιώνοντας οι ίδιοι, σε μια σχεδόν ακατόρθωτη αποστολή. Η ιδιαίτερότητα του επικού και ταυτοχρόνως ποιητικού 1917 έγκειται στα εκπληκτικά, μακριά σε διάρκεια, μονοπλάνα και σε εικόνες εντυπωσιακές κι εφιαλτικές που μας δυναμιτίζουν το μυαλό με φανταστικές, αποκαλυπτικές εικόνες (στην έρημη, σκοτεινή και πορτοκαλιά νεκρόπολη, εικόνες που λες και προέρχονται από την κόλαση του Δάντη). Παρακολουθούμε τον τρομακτικό αγώνα δρόμου των δυο νεαρών στρατιωτών με την ψυχή στο στόμα, σε παράξενα χαρακώματα και σε λαγούμια, μέσα στις λάσπες ή ανάμεσα στους αρμαθούς, σε πεδία της μάχης σπαρμένα με σαπισμένα ή αιματοβαμμένα πτώματα, σε ερείπια χωριών κι αγροκτημάτων, σε υπόγειες παγίδες και σε σκοτάδια. Ο Σπίλμπεργκ του *Στρατιώτη Ράιαν* και οι επιφανείς Άγγλοι σκηνοθέτες του είδους, **Ντέιβιντ Λιν** και **Ρίτσαρντ Ατένμπορο**, δείχνουν να υπάρχουν κάπου στο στίλ και το ύφος της κινηματογράφησης του Μέντες. **Δ**

* Ο ΘΟΔΩΡΟΣ ΣΟΥΜΑΣ είναι συγγραφέας, κριτικός κινηματογράφου και δοκιμιογράφος. Τελευταίο του βιβλίο, ο τόμος «Κινηματογραφικοί δημιουργοί» (εκδ. Αιγόκερως).

ΣΙΝΕΜΑ

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΚΑΪΜΑΚΗ

critic's CHOICE

Η γυναίκα βασιλιάς

(THE WOMAN KING) **½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Τζίνα-Πρινς Μπάιθγουντ
ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Βαϊόλα Ντέιβις, Τούσο Μπέντου,
Λασάνα Λιντς, Σίλα Ατίμ, Τζον Μπογιέγκα

Στη Δυτική Αφρική του 18ου αιώνα οι ανίκητες μαχήτριες Αγκότζι προστατεύουν το βασίλειο της Δαχομένης (το σημερινό Μπενίν) από τις επιδρομές άλλων αφρικανικών φυλών καθώς κι από Ευρωπαίους δουλέμπορους. Αρχηγός των Αγκότζι είναι η στρατηγός Νανίσκα που έχει τον τρόπο της να εμπνέει τις εκπαιδευόμενες νεαρές, οι οποίες πρέπει να περάσουν με επιτυχία τις σκληρές δοκιμασίες ώσπου να βρουν τη θέση τους στη βασιλική φρουρά.

Η αφηγηματική ικανότητα της Τζίνα-Πρινς Μπάιθγουντ είχε πιστοποιηθεί στο βασισμένο στο ομότιτλο κόμικ και ακούοντως θεαματικό «The old guard» όπου η Σαρλίζ Θερόν ηγούνταν μιας ομάδας αθάνατων πολεμιστών. Όπως και σε εκείνο το φιλμ του 2020, έτσι κι εδώ η καλοσχεδιασμένη δράση έχει τον πρώτο λόγο έναντι των χαρακτήρων, που πάντως τώρα (ευτυχώς) είναι λιγότερο σχηματικοί από ότι στη «Φρουρά». Φυσικά το πνεύμα του έργου είναι διαποτισμένο από ένα αντιιμπεριαλιστικό σχόλιο που δένει μια χαρά με το φεμινιστικό χαρακτήρα του σεναρίου που υμνεί τη δύναμη της Γυναίκας. Ειδικά τη μαύρη δύναμη της επίλεκτης ομάδας των «αφρικανών αμαζόνων» που σε πολλά σημεία υπερτερούν των αντρών. Μάλιστα, όσον αφορά τις πολεμικές ικανότητες και στη μάχη σώμα με σώμα, οι Αγκότζι κάνουν σκόνη τους άντρες, προσφέροντας για επιπλέον αναγνώσεις τη δημιουργία της Τζίνα-Πρινς Μπάιθγουντ, που από αρκετές απόψεις είναι ένα φεμινιστικό «Black panther». Τα κεντρικά σημεία του φιλμ είναι βασισμένα σε υπαρκτά γεγονότα που παρουσιάζουν αρκετά γλαφυρά το ζήτημα της δουλείας στην Αφρική που αναπτύχθηκε ευρέως με την άφιξη των Ευρωπαίων. Στις πιο έντονες δραματουργικά σκηνές του φιλμ —πέρα από την προσωπική τραγωδία της Νανίσκα αλλά και της νεαρής Ναουί που είναι η αληθινή πρωταγωνίστρια— οι Πορτογάλοι δουλέμποροι αναδεικνύουν το σκοτεινό προσωπείο μιας απάνθρωπης συνθήκης που βάζει σε δεύτερη μοίρα τη μακρόχρονη και βίαιη αντιπαλότητα της Δαχομένης με το βασίλειο των Όγι. Παρά το γεγονός ότι το φιλμ είναι πάνω από όλα μια επική περιπέτεια, ο φακός της σκηνοθετρίας εστιάζει κυρίως στη συνάντηση δύο διαφορετικών γενεών γυναικών (με την απίθανη Ντέιβις να αποδεικνύει ξανά πως δεν υπάρχει ρόλος που να μην μπορεί να τον κάνει κτήμα της) παρουσιάζοντας ένα δυναμισμό συνδυασμένο με συγκίνηση, που δεν μας κάνει να βαρεθούμε ούτε στιγμή.

JUST THE FACTS

Η γυναίκα βασιλιάς **½
Οι θρυλικές πολείστριες της Αφρικής

Χαμογέλα **½
Το χαμόγελο του τρόμου

Ο έρωτας τα αλλάζει όλα **
Η Σιγκούρνι Γουίβερ σε απολογισμό ζωής

Η φλεγόμενη θάλασσα **
Η οικολογική καταστροφή της νορβηγικής θάλασσας

Bad guy ***
Αθώοι και ένοχοι στο σύμπαν του Κιμ Κι Ντουκ

ΑΚΟΜΗ

▶▶▶ Επανεκδοση του «Bad guy» (**), μιας ταινίας από το 2001 που είχε σκηνοθετήσει ο Κιμ Κι Ντουκ και απέκτησε φανατικούς φίλους και στη χώρα μας όταν πρωτοπροβλήθηκε το 2005. Πρόκειται για μια ιστορία παράφορου έρωτα μεταξύ ενός νταβατζή και μιας αθώας κοπέλας, την οποία παγιδεύει ο πρώτος και την αναγκάζει να πουλά το κορμί της. Η σύνδεση πόνου και ερωτικής πράξης είναι το αγαπημένο μοτίβο του Ντουκ, που εδώ συνθέτει ένα καταραμένο ζευγάρι για να μας πείσει πως ο πόνος είναι οργανικό κομμάτι της ίδιας της ζωής.

«Οι Ευρωπαίοι δεν θα σταματήσουν μέχρι να γίνει δική τους όλη η Αφρική» (Η γυναίκα βασιλιάς)

* ΑΔΙΑΦΟΡΗ
** ΜΕΤΡΙΑ
*** ΚΑΛΗ
**** ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
***** ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ

Η «Athena» φλέγεται

Χαμογέλα (SMILE) **½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Πάρκερ Φιν ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Σόσι Μπέικον, Τζέσι Τ. Ασερ, Κάιλ Γκάλνερ, ΚάιτλινΣτέισι

Η ψυχίατρος Ρόζι Κότερ ύστερα από ένα τραγικό περιστατικό αρχίζει να βιώνει ανεξήγητα φαινόμενα, που την αναγκάζουν να αποκοπεί από τον οικογενειακό της περίγυρο.

Δεν είναι κακό το θρίλερ του πρωτοεμφανιζόμενου Πάρκερ Φιν. Χτίζει με-

θοδικά την ατμόσφαιρα μεταφυσικής απειλής, έχει μια πειστική ηρωίδα και με μια δυνατή ιστορία μυστηρίου καταφέρνει να καθηλώσει τον θεατή. Θα ήταν προτιμότερο να διατηρήσει σε όλη τη διάρκειά του τον σαρκασμό που συνδέεται με το... χαμόγελο του τρόμου, παρουσιάζοντας τα κάστρα του καθωσπρεπισμού στη ζωή της Ρόζι να γκρεμίζονται όσο προχωρά η δράση, αντί να στραφεί σε ένα τόσο εύκολο και παρωχημένο φινάλε.

Ο έρωτας τα αλλάζει όλα (THE GOOD HOUSE) **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Μάγια Φορμης, Γουόλι Βολοντάρσκι
ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Σιγκούρνι Γουίβερ, Κέβιν Κλάιν, Μορένα Μπακαρίν

Η Χίλντι Γκουντ είναι μια γοττευτική μεσίτρια της Νέας Αγγλίας. Έχοντας μεγαλώσει τα παιδιά της, αποφασίζει να κάνει νέο ξεκίνημα.

Άλλη μια παλιομοδίτικη αισθηματική κομεντί με τη Σιγκούρνι Γουίβερ σε έναν ρόλο που δεν την έχουμε ξαναδεί. Η αρκετά ευ-

αίσθητη Χίλντι είναι μια γυναίκα που πασχίζει να βρει τον αληθινό εαυτό της. Το σκηνοθετικό δίδυμο των Μάγια Φορμης και Γουόλι Βολοντάρσκι διασκευάζει το μυθιστόρημα της Αν Λίρι με την κλασική συνταγή της κοινωνικο-ρομαντικής κομεντί.

Η φλεγόμενη θάλασσα (THE BURNING SEA) **

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Γιόν Αντρέας Άντερσεν ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Κριστίν Κούτζαθ Θορν, Άντερς Μπάσασμο, Μπιρν Φλόμπεργκ

Στη Βόρεια Θάλασσα μια κατολίσθηση στον βυθό προκαλεί εκρήξεις στις πλατφόρμες εξόρυξης πετρελαίου με ανυπολόγιστες οικολογικές καταστροφές.

Η βασισμένη σε πραγματικά γεγονότα περιπέτεια ξεκινά με αυθεντικό ντοκιμαντερικό υλικό από την οικολογική καταστροφή που συνέβη στη θάλασσα της Νορβηγίας πριν από τρεις δεκαετίες περίπου, πριν παραδοθεί σε μια σειρά από απόλυτα προβλέψιμα μυθοπλαστικά κλισέ που πάντως είναι έξυπνα σκηνοθετημένα ώστε το σασπένς να είναι αμείωτο μέχρι τέλους.

**Πέμπτη 29
Σεπτεμβρίου**
Απόφαση φυγής
(Δαναός 1, 21.45)

Νέος **Παρκ Τσαν-Γουκ** («Old boy») που δείχνει ότι βρίσκεται σε καλό φεγγάρι, καθώς χάρη στο εν λόγω φιλμ κέρδισε το βραβείο σκηνοθεσίας στις Κάννες. Μετά από τη γαργαλιστική «Υπηρέτρια» του, ακόμη ένα ερωτικό νεονουάρ από τον νοτιοκορεάτη περφεξιονιστή που φέρνει έναν μπάτσο στη διαλεύκανση ενός περιέργου θανάτου ευκατάστατου άντρα, με τις υποψίες του να στρέφονται στη νεαρή και όμορφη χήρα.

**Παρασκευή
30 Σεπτεμβρίου**
Moonage daydream
(Village Cinemas,
The Mall, 21.00)

Το κατάλληλο (πολύχρωμο και χορταστικό) ντοκιμαντέρ για τον **Ντέιβιντ Μπόουι** στον ιδανικότερο χώρο (η αίθουσα Vmax Sphera) μέσω της αφοσιωμένης και ενδελεχούς έρευνας του **Μπρετ Μόργκεν** που έπεισε την οικογένεια του εκλιπόντα σταρ να του επιτρέψει την πρόσβαση σε ακυκλοφόρητα αρχεία και ανέκδοτο υλικό. Ο **Τόνι Βισκόντι**, θρυλικός παραγωγός του Μπόουι, επιμελείται το remastering στα τραγούδια που ακούγονται στην ταινία. Για εναλλακτική πρόταση, πάντως, οι μουσικόφιλοι μπορούν να δουν και το «**Ennio**», το ντοκιμαντέρ που γύρισε ο **Τορνάτορε** για τον **Μορικόνη** στο **Μέγαρο Μουσικής** στις 19.30, παρουσία του γιου του συνθέτη **Μάριο Μορικόνη**, ενώ πριν από την προβολή θα πραγματοποιηθεί συναυλία με συνθέσεις του **Ένιο Μορικόνη** από το **Stavros Lantsias Quartet**.

**Σάββατο
1 Οκτωβρίου**
**Οι δύο όψεις του
Ξυραφιού**
(Άστωρ, 19.30)

Μετά από μακρά περίοδο αστοχίας («**Η Λιακάδα μέσα μου**», «**Η μαύρη τρύπα**») η **Κλερ Ντενί** επιστρέφει στις καλές δημιουργίες με ένα ερωτικό δράμα που τιμήθηκε στο Βερολίνο με την Αργυρή Άρκτο Σκηνοθεσίας. Οι **Ζιλιέτ Μπινός** και **Βενσάν Λιντόν** υποδύονται ένα ζευγάρι που η σχέση του κλονίζεται λόγω της επιστροφής ενός πρώην εραστή της συζύγου και παλιού φίλου του άντρα. Ερωτική τρικυμία στις ψυχές των ηρώων με τη μουσική να υπογράφουν και πάλι οι **Tindersticks**.

Η μαμά και η πούτανα

Ο αρχικηπουρός
(Δαναός 1, 22.15)

Ο **Πολ Σρέιντερ** είναι τελικά και ικανός σκηνοθέτης εκτός από άπαικτος γραφιάς/σεναριογράφος. Μετά από τις «**Ακρότητες**» και τον «**Μετρητή καρτών**» συνεχίζει το εύστοχο κρεσέντο του πίσω από την κάμερα με μια ακόμη ιστορία σκληρών ηθικών διλημάτων, έχοντας για πρωταγωνιστή έναν κηπουρό (Τζοελ Έτζερτον) πλούσιας έπαυλης που αναγκάζεται να επιστρέψει στο αμαρτωλό παρελθόν του όταν η πλούσια αφεντίνα του (Σιγκούρνι Γουίβερ) του ζητά να προσλάβει ως βοηθό του την ατίθαση ανιψιά της.

**Κυριακή
2 Οκτωβρίου**
Η μαμά και η πούτανα
(Ιντεάλ, 18.00)

Η ταινία-ποταμός διάρκειας 220 λεπτών του **Ζαν Εστάς** έχει τρομερή ιστορία και παρασκήνιο που δεν εξαντλείται μόνο στη θύελλα αντιδράσεων που προκλήθηκε στις Κάννες το 1973 (κέρδισε το Μεγάλο Βραβείο) ή στη φήμη που απέκτησε με το πέρασμα του χρόνου. Ο cult διαιολογισμός του αυτόχειρα Εστάς βρίσκεται αντάξιο εκφραστή του τον νεαρό Ζαν-Πιερ Λεό που προσπαθεί να βγάλει άκρη με το σεξ, τη γυναικεία ψυχοσύνθεση και τις βασανιστικές έννοιες της δέσμευσης και της ζήλιας.

Armageddon time
(Ιντεάλ, 22.15)

Στη Νέα Υόρκη των αρχών του '80 και στη ζωή ενός αγοριού που θα πάρει σκληρό μάθημα για το τι σημαίνει να μεγαλώνεις σε έναν κόσμο αξεπέραστων κοινωνικών διαφορών μας μεταφέρει ο **Τζέιμς Γκρέι**, με πρωταγωνιστές τους **Άντονι Χόπκινς**, **Αν Χάθαγουέι**, **Τζέσικα Τσαστέιν** και **Τζέρεμι Στρονγκ**, με τον τίτλο του φιλμ να είναι εμπνευσμένο από ένα τραγούδι των **Clash**.

Την ίδια περίπου ώρα (22.00) στον Δαναό 1 προβάλλεται το μουσικό ντοκιμαντέρ «**Dio: Οι σοι ονειρεύονται ποτέ δεν πεθαίνουν**», ένα φιλμ αφιερωμένο στην τρομερή φυσιογνωμία του μοναδικού **Ρόνι Τζέιμς Ντίο**.

**Δευτέρα
3 Οκτωβρίου**
Η τριλογία του Τέρενς Ντέιβις (Άστωρ, 17.45)

Πριν ακόμη γίνει ο άφταστος μετρ των πιο ντελικάτων ερωτικών δραμάτων («**Το βαθύ μπλε του έρωτα**», «**Ενα τραγούδι για το πλιοβασίλεμα**»), ο **Τέρενς Ντέιβις** στα 38 του μόνταρε τρία ονειρικά, αυτοβιογραφικά φιλμ που συνέθεσαν τη μορφή της πρώτης μεγάλης μήκους ταινίας του. Η «**Τριλογία**» του άρχισε το 1976 και ολοκληρώθηκε μέσα σε επτά χρόνια και νικνέει την πορεία ενός άντρα από την παιδική ηλικία μέχρι το γήρας, καθώς παλεύει με τη θεοσεβούμενη ανατροφή του,

την καταπιεσμένη του ομοφυλοφιλία και την ατέρμονη μοναξιά του να είναι διαφορετικός.

**Τρίτη
4 Οκτωβρίου**
Νυχτερινές υποθέσεις
(Άστω, 22.00)

Το άγνωστο διαμαντάκι του **Άρθουρ Πεν** από το 1975 φέρνει τον **Τζιν Χάκμαν** στον ρόλο ενός ιδιωτικού ντετέκτιβ που βλέπει όλες τις βεβαιότητες της ζωής του να διαλύονται όταν αναλαμβάνει να βρει την εξαφανισμένη κόρη μιας ξεπεσμένης σταρ. Προλογίζει ο σκηνοθέτης **Αλέξης Αλεξίου**.

Το μενού
(Τριανόν, 22.00)

Στην περίπτωση που έχετε δει πάντως το φιλμ του **Πεν**, υπάρχει μια διαφορετική γαστριμαργική, παρακαλώ!- πρόταση από τον **Μαρκ Μάιλντ** («**Game of Thrones**», «**Succession**», «**Shameless**») που οδηγεί ένα νεαρό ζευγάρι στο πριβέ εστιατόριο ενός απομονωμένου νησιού, με έναν μυστηριώδη σεφ (τι ρόλος για τον Ρέιφ Φάινς) να μπει τους εκλεκτούς καλεσμένους του σε άλλα κόλπα. Για τολμηρούς γευστιγνώστες και απαιτητικούς σινεφίλ.

**Τετάρτη
5 Οκτωβρίου**
Παμφίρ
(Δαναός 1, 19.30)

Στο διαγωνιστικό τμήμα του φεστιβάλ παρουσιάζεται μια σύγ-

χρονη ταινία από την Ουκρανία, σε σκηνοθεσία **Ντμίτρο Σουκούλιτκι-Σομπτσούκ**, που με όχημα μια παγανιστική γιορτή καρναβαλιού αφηγείται την επανένωση ενός λαθρέμπορου με την οικογένειά του.

**Πέμπτη
6 Οκτωβρίου**
ΕΟ (Ιντεάλ, 20.00)

Ο **Γέρτζι Σκολιμόφσκι** αποτίει φόρο τιμής στο αριστούργημα του Μπρεσόν «**Στην τύχη ο Μπαλταζάρ**» με μια σύγχρονη παραισθησιογόνα ταινία που ενώνει αβίαστα το χτες με το σήμερα και απέσπασε το βραβείο της Επιτροπής στο φετινό Φεστιβάλ Καννών. Η ταινία θα προβληθεί παρουσία του πολωνού σκηνοθέτη και της παραγωγού **Εύα Πιασκόφσκα**.

**Παρασκευή
7 Οκτωβρίου**
Νοσφεράτου: Μια συμφωνία τρόμου
(Τριανόν, 22.30)

Επετειακή (ένας αιώνας ζωής από την πρώτη φορά που βγήκε στις αίθουσες) προβολή του εξπρεσιονιστικού αριστουργήματος του **Φρίντριχ Βίλχελμ Μούρνσους**, μια θεσπέσια ελεγεία του μακάβριου και γοτθικού, που ενώνει τον κόσμο των ζωντανών με εκείνον των νεκρών και άνοιξε νέους ορίζοντες στον χώρο της κινηματογραφικής επιστημονικής

φαντασίας. Η προβολή θα γίνει συνοδεία πρωτότυπης, ζωντανής μουσικής από τον συνθέτη **Νίκο Βελιώτη**.

Την ίδια σχεδόν ώρα (22.15) στο **Άστω** προβάλλεται το φιλμ του **Σαμ Πέκινπα** «**Φέρτε μου το κεφάλι του Αλφρέντο Γκαρσία**», ένα βέβηλο και λυρικό γουέστερν που τοποθετούμε πιο πάνω κι από το αριστούργημά του, την «**Άγρια συμμορία**».

**Σάββατο
8 Οκτωβρίου**
Νάσβιλ (Άστω, 20.30)

Το φεστιβάλ τιμά το New Hollywood με εμβληματικές ταινίες των 70s από τις οποίες φυσικά δεν μπορούσε να λείψει το καινοτόμο έργο του **Ρόμπερτ Όλτμαν**, που πειραματίζεται με νέες αφηγηματικές ιδέες οι οποίες συνδέονται με τη δύναμη της μουσικής. Πέντε υποψηφιότητες για Όσκαρ αλλά και προβολή για πρώτη φορά στην Ελλάδα στην ψηφιακή αποκατεστημένη 4K εκδοχή της.

**Κυριακή
9 Οκτωβρίου**
Bros
(Ιντεάλ, 21.45)

Η ιστορία δύο γκέι ανδρών που αποφεύγουν με κάθε τρόπο να δεσμευτούν σε μια σχέση, μέχρι που δοκιμάζουν να τα φτιάξουν μεταξύ τους. Ο μετρ της πειραγμένης κωμωδίας **Νίκολας Στόλν** («**Όταν με παράτασε η Σάρα**», «**Σηκωτός για τη συναυλία**») υπογράφει την πρώτη στούντιακ ταινία που γεννήθηκε από την πένα ενός ανοιχτά ομοφυλόφιλου σεναριογράφου και έχει στο καστ (σχεδόν) αποκλειστικά ΛΟΑΤΚΙ+ ηθοποιούς.

Τα πνεύματα του Ινίσεριν
(Τριανόν, 19.30)

Λατρεύουμε τον **Μάρτιν Μακ Ντόνα** από την εποχή της «**Αποστολής στην Μπριζ**» και δεν περιμέναμε να δούμε τον θείο Όσκαρ να τον ανακαλύπτει με τις «**Τρεις πινακίδες έξω από το Έμπινγκ στο Μιζούρι**» για να εκτιμήσουμε τις σκηνοθετικές δεξιότητές του. Τώρα ο δαιμόνιος λονδρέζος ενώνει ξανά το πρωταγωνιστικό δίδυμο του «**Μπριζ**» **Κόλιν Φάρελ** και **Μπρένταν Γκλίσον** σε ένα μικρό νησί της Ιρλανδίας για να αντιμετωπίσουν (αν γίνεται) τις απροσδόκτες δοκιμασίες που απειλούν τη φιλία τους. Βραβείο σεναρίου και ανδρικής ερμηνείας στον Φάρελ-έρχεται το Όσκαρ για τον Ιρλανδό-στο πρόσφατο Φεστιβάλ Βενετίας.

Οδηγός επιβίωσης για τις 28^{ες} ΝΥΧΤΕΣ ΠΡΕΜΙΕΡΑΣ 2022

Μέχρι τις 9 Οκτωβρίου θα διαρκέσει το Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου Αθήνας και εμείς σας παρουσιάζουμε έναν χρηστικό, και άκρως προσωπικό, οδηγό επιβίωσης για να μη χάνετε τον προσανατολισμό σας μέσα στις σκοτεινές αίθουσες της πόλης που θα φιλοξενήσουν τις 28ες Νύχτες Πρεμιέρας

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΪΜΑΚΗ

BIBLIO

Επιμέλεια:
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ

Συγγραφέας και δρομέας υπεραποστάσεων, ο Δημήτρης Μαμαλούκας με το νέο του βιβλίο *Τα πτώματα δεν πληρώνουν* (Κέδρος 2022) και κύπελλο από φρετινό αγώνα 12 ωρών

Δημήτρης Μαμαλούκας, ένας συγγραφέας που τρέχει και σκέφτεται με εικόνες

Η συγγραφέας Ηρώ Σκάρου τον συνάντα με αφορμή το τελευταίο του μυθιστόρημα «Τα πτώματα δεν πληρώνουν» (εκδ. Κέδρος)

Από τα πρώτα εφηβικά μου χρόνια έχω συνδυάσει τις καλοκαιρινές διακοπές με την ανάγνωση αστυνομικής λογοτεχνίας. Στη βιβλιοθήκη του εξοχικού μας υπήρχαν βιβλία της Αγκάθα Κρίστι, του σερ Άρθουρ Κόναν Ντόουλ και του Γιάννη Μαρή. Με συντρόφευαν, μαζί με το τερέτισμα των τζιτζικιών, τις ώρες τις μεσημεριανής ανάπαυσης. Τα απέφυγα τα βράδια καθώς το μυστήριο και η αγωνία με έκαναν πάντα να ξενυχτάω ανυπομονώντας για τη διαλεύκανση της υπόθεσης. Κάτι αντίστοιχο μου συνέβη και φέτος. Ξεκίνησα να διαβάζω το βιβλίο του Δημήτρη Μαμαλούκα, *«Τα πτώματα δεν πληρώνουν»*, ένα απόγευμα σε παραλία της Νάξου και σε όλη τη διάρκεια της βραδιάς μου εξόδου ανυπομονούσα να επιστρέψω στο σπίτι για να το τελειώσω. Κι έπειτα σκέφτηκα πως θέλω περισσότερες ιστορίες του ντετέκτιβ Νετούνο. Αποφάσισα λοιπόν να ρωτήσω, μεταξύ άλλων, τον ίδιο τον συγγραφέα για τις προθέσεις του να συνεχίσει τις περιπέτειες αυτού του τόσο ξεχωριστού ήρωα.

Διαβάζοντας το βιβλίο είχα συνεχώς την εντύπωση ότι έβλεπα μια ταινία. Συγκεκριμένα, μια ταινία που θα μπορούσε να είχε σκηνοθετήσει ο Ταραντίνο. Υπάρχει βία που μπορεί να σοκάρει αλλά κάπως απαλύνεται από τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά της ιστορίας. Πώς το πετυχαίνετε αυτό; Όταν γράφετε σκέφτεστε κινηματογραφικά;

Για τον Ταραντίνο μού το έχουν ξαναπεί για το πρώτο μου αστυνομικό, το «Μεγάλο Θάνατο του Βοτανικού», στο οποίο η βία του ξεπερνά (νομίζω) αυτή στα «Πτώματα δεν πληρώνουν». Δεν ξέρω τι καταφέρνω και πώς. Γράφω με το ένστικτό μου χωρίς να ακολουθώ κανόνες και συμπεριφορές. Πλάθω ιστορίες με αρχή, μέση και τέλος, είτε αυτές είναι αστυνομικές είτε όχι, κι αυτές αρέσουν στον κόσμο. Σέβομαι τον αναγνώστη να μην τον κοροϊδέψω στην πλοκή και την εξήγηση του μύθου, κι αυτός είναι

ο μόνος κανόνας που υπακούω. Από κει και πέρα δεν είναι ψέμα, αλλά ίσως είναι λίγο κλισέ, (βέβαια είναι κλισέ να λες ότι κάτι είναι κλισέ) να πω ότι γράφω βιβλία που θα μου άρεσε να διαβάσω. Επίσης δεν είναι ψέμα να πω ότι σκέφτομαι με εικόνες. Πώς αλλιώς θα περιγράψεις μια σκηνή, ειδικά δράσης, αν δεν την κάνεις εικόνα; Αν αυτό σημαίνει ότι γράφω σκεφτόμενος κινηματογραφικά τότε ναι, αλλά δεν το κάνω με σκοπό να γράψω κάτι που να είναι έτοιμο σενάριο. Δεν είχα ποτέ αυτή την πρόθεση.

Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της αστυνομικής λογοτεχνίας που την κάνουν τόσο δυναμικό είδος διαχρονικά;

Δεν είμαι καλός στη θεωρία του αστυνομικού, θεωρώ ότι αν ξέρεις καλά τη θεωρία του αστυνομικού, και της λογοτεχνίας γενικά, δεν μπορείς να γράψεις αστυνομικό μυθιστόρημα της προκοπής (αστείο είναι αυτό). Έτσι θα πω μόνο τι με ελκύει εμένα και δηλώνω φαν, αν και ομολογώ ότι δεν προλαβαίνω να διαβάσω όλα τα αστυνομικά που βγαίνουν στη χώρα μας. Πρώτα απ' όλα δεν μπορώ να αντισταθώ στη γοητεία του who done it που όλοι αγαπήσαμε και όλοι συνεχίζουμε να αγαπάμε, παρόλη τη σχεδόν υστερική κραυγή των «θεωρητικών» ότι το αστυνομικό είναι κυρίως κοινωνικό μυθιστόρημα, υστερία που άνθισε πριν καμιά εικοσαριά χρόνια, τότε δηλαδή που ξεκίνησα κι εγώ. Το καλό αστυνομικό είναι και κοινωνικό χωρίς να χρειάζεται να το τονίσεις ή -ωιμέ!- να γράψεις ένα αστυνομικό με καθαρά κοινωνικό προσανατολισμό. Όταν αντιληφθώ κάτι τέτοιο απλώς σταματώ την ανάλυση. Οι ισορροπίες είναι λεπτές, η τέχνη είναι να ξέρεις να τις σεβαστείς.

Επόμενο στοιχείο που εκτιμώ στο αστυνομικό: ο ρυθμός. Μπορεί ένα καλό αστυνομικό ν' αρχίζει με χίλια, να πιάσει τον αναγνώστη απ' τον λαιμό και να μην τον αφήσει μέχρι την τελευταία σελίδα. Αλλά ακόμα κι αν το βιβλίο αρχίζει σιγά, πρέπει ν' αφήσουμε τον συγγραφέα να ρίξει τα χαρτιά του στο τραπέζι, να παρουσιάσει τους ήρωές του. Μετά όμως πρέπει ν' αυξήσει ταχύτητα και να μας συνεπάρει. Κι εδώ έρχεται η αγωνία. Το αστυνομικό πρέπει να σε ταραξεί, να σε συγκινήσει, συχνά να σε κάνει να φοβηθείς, να σε κάνει να θέλεις να μάθεις το τέλος. Όσο κλισέ κι αν ακούγεται. Κάποιοι μπορεί να πουν ότι αυτά είναι ξεπερασμένα. Μπορεί, αλλά εγώ δε θα διάβαζα τίποτα δικό τους. Το αστυνομικό γοητεύει διαχρονικά διότι έχει αρκετή δόση από απαγόρευση, οι ήρωες σχεδόν πάντα ξεφεύγουν από τους κανόνες και τη νομιμότητα, ο αναγνώστης έχει ανάγκη από αυτό, ειδικά παλαιότερα που δεν υπήρχε η γενική ατιμωρησία των ημερών. Άλλοι ταυτίζονται με τον παραβατικό και θέλουν να ξεφύγει, άλλοι απαιτούν την κάθαρση και την απόδοση δικαιοσύνης. Όλοι όμως αγωνιούν για το τελικό αποτέλεσμα.

Εν κατακλείδι για την αστυνομική λογοτεχνία, επιθυμώ την υψηλή λογοτεχνία του Μουρακάμι, αλλά αυτό δεν μου απαγορεύει να απολαμβάνω εξίσου την αγωνία, τη σκληράδα και την αδυσώπητη μοίρα που επιφυλάσσει στους ήρωές του ο Τζέιμς Τσέιζ.

Τελειώνοντας την ανάγνωση του βιβλίου έμεινα με την αίσθηση ότι υπάρχουν πολλά ακόμη που θα ήθελα να μάθω για τον χαρακτήρα του Νετούνο. Θα τον γνωρίσουμε περισσότερο σε επόμενα μυθιστορήματα;

Ο Νετούνο είναι πολύ μοναχικός τύπος, είναι η προσωποποίηση της μοναξιάς. Κι αν τον ρωτήσεις αν την επιθυμεί, είμαι σίγουρος ότι θα σου πει ναι. Με προβληματίζει κι εμένα. Με βοήθησε όταν ήμουνα σε συγγραφικό αδιέξοδο. Δε μου ανοίχτηκε ούτε καθίσε να τον υποβάλω σε λεπτομερές βιογραφικό. Είναι μυστήριος, κράτησε πολλά στοιχεία για τον εαυτό του. Θα πρωταγωνιστήσει σε επόμενο βιβλίο και λίγο λίγο θα αποκαλύπτει στοιχεία του εαυτού του, αν θέλει. Πιστεύω ότι δεν επιθυμεί φασαρίες, αλλά εκείνες θα έρχονται να τον βρουν.

Είστε κι εσείς, όπως ο ήρωάς σας Νετούνο, δεινός δρομέας μεγάλων αποστάσεων. Ο Χαρούκι Μουρακάμι αποφάσισε ν' αρχίσει να τρέχει, ώστε να έχει την αντοχή να

Δημήτρης Μαμαλούκας
Τα πτώματα δεν πληρώνουν
εκδ. Κέδρος

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ /
ΕΚΔΟΣΕΙΣ /
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ /
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

γράφει μέχρι τα βαθιά γεράματα. Τι είναι αυτό που ώθησε εσάς να γίνετε δρομέας και τι μάθατε από το τρέξιμο;

Εγώ έτρεχα μικρός και ξανάρχισα πριν δώδεκα χρόνια. Δεν ξέρω τι με ώθησε στο τρέξιμο ούτε τι έμαθα από αυτό. Ποτέ δε με απασχόλησαν αυτά τα ερωτήματα. Δεν με απασχολεί το μέλλον, ούτε πώς θα είμαι σε δέκα χρόνια. Ο Μουρακάμι είναι άφταστος, ένας εκκεντρικός άνθρωπος που αγαπάει πολύ τον εαυτό του ώστε να έχει τέτοιο σχέδιο. Εγώ δεν τρέχω για λόγους υγείας, τρέχω απλώς γιατί έχω φάει την «πετριά» στο κεφάλι. Και τη δυνατή πετριά, εκείνη των υπεραποστάσεων.

Έφτασα σ' ένα σημείο να μη θέλω να εξηγήσω στον άλλο πώς τρέχω για δεκαπέντε ώρες. Το σώμα σιγά σιγά προσαρμόζεται και έχει απίστευτες δυνατότητες. Υπάρχει το υγιές τρέξιμο, οι μικρές αποστάσεις, και υπάρχουν και οι υπερμαραθώνιοι. Αν κολλήσεις εκεί σημαίνει ότι κάτι βρίσκεις, ότι κάτι σε ελκύει και θέλεις να τρέχεις όλη τη νύχτα ή μια μέρα ολόκληρη. Δεν εξηγείται, δεν περιγράφεται, είναι κυρίως για μεγάλες ηλικίες και για όλους τους ανθρώπους ασχέτως σωματότυπου, αφού δεν απαιτούνται υψηλές ταχύτητες. Τώρα που το σκέφτομαι εκείνο που έμαθα από τις υπεραποστάσεις ειδικά, είναι να έχεις υπομονή, αλλά αυτή την είχα κι από τη συγγραφή μυθιστορημάτων.

Σύμφωνα με το φαινόμενο «runner's high», ο μαραθωνοδρόμος ύστερα από ένα σημείο εντατικού τρεξίματος καταλαμβάνεται από μία ευφορία που εξαφανίζει την κόπωση και τους πόνους και τον ωθεί να τρέξει ακόμη περισσότερο. Υπάρχει αντίστοιχο «writer's high» ή μήπως επέρχεται κάποτε λογοτεχνική υπερκόπωση;

Ναι, έχουν πλάκα όλα αυτά. Όντως υπάρχει η ευφορία του δρομέα, περνάει όμως κι αυτή μετά από λίγες ώρες και μετά έρχεται ξανά ο πόνος. Πόνος παντού, σε όλα τα κόκαλα και σε όλους τους μυς. Και ακολουθεί η πνευματική καταπόνηση. Το μυαλό δε δουλεύει καλά μετά από τις πολλές ώρες τρεξίματος. Λειτουργεί καθώς τρέχεις, αλλά όταν φτάνεις σε κάποιο σταθμό, εκεί δηλαδή όπου έχει νερό και φαγητό, ξεχνάς τι σκεφτόσουν και τι είχες ανάγκη. Κοιτάξεις τους εθελοντές κι εκείνοι κοιτάζουν εσένα. Φυσικά προτιμώ να τρέχω έξι ώρες παρά να τις περάσω σε μια κοινωνική εκδήλωση, και αυτό το εννοώ. Τώρα η συγγραφή ενός μυθιστορήματος... Είναι δέκα είκοσι υπερμαραθώνιοι μαζί. Γράφεις γράφεις και νιώθεις ότι δεν προχωράς, ότι δεν υπάρχει φως, δεν υπάρχει τέλος. Τι ευφορία να υπάρξει εκεί; Εκεί υπάρχουν γόνιμες μέρες που δουλεύεις καλά κι έβγαλες αποτέλεσμα. Ή υπάρχουν στιγμές που είχες μια ωραία έμπνευση. Συνέλαβες ένα ολόκληρο βιβλίο, ένα διήγημα ή έλυσες μια σκηνή που σε προβλημάτιζε. Κι έπειτα είναι δουλειά και πάλι δουλειά, που σε εξαντλεί σχεδόν όσο μια σωματική εργασία. Γι' αυτό και ο συγγραφέας χρειάζεται σύντομα υπνάκια για να ξεκουραστεί. Το ιδανικό γραφείο έχει κι ένα καναπέ μέσα, έτσι ακριβώς δούλευε και η Πατρίτσια Χάισμιθ. Τώρα αν υπάρχουν συνάδελφοί μου που γράφουν και έχουν συνεχώς στα χείλη τους ένα αστραφτερό χαμόγελο ή ισχυρίζονται ότι η συγγραφή τους προσφέρει αδιάκοπη ευφορία, τους βγάζω το καπέλο. Όσο για μακροχρόνια υπερκόπωση συγγραφής προσωπικά δε μου έχει τύχει μέχρι σήμερα.

Τόσο το τρέξιμο όσο και η συγγραφή είναι μοναχικές δραστηριότητες. Πώς αντισταθμίζεται αυτό στην καθημερινότητά σας;

Καμιά φορά το τρέξιμο έχει και παρέα και οι ώρες περνάνε χωρίς να το καταλάβεις. Κατά βάθος όμως ο δρομέας θέλει να είναι αυτός και ο δρόμος και για τον καθένα αυτή η μοναξιά λειτουργεί και διαφορετικά. Η συγγραφή όμως είναι πολύ μοναχική, δεν πάει με παρέα κι αυτό δεν αλλάζει. Εμένα προσωπικά η καθημερινότητά μου δεν είναι μοναχική αφού ζω με την οικογένειά μου, είμαστε τέσσερις κι έχω μάθει να γράφω και να δουλεύω με τους άλλους γύρω μου, όχι κάτι εύκολο, ειδικά στη διαδικασία της έμπνευσης και της πρώτης γραφής. Αν' την άλλη τόσα χρόνια που γράφω παρουσία άλλων, αν απομονωθώ κάπου θα κάνω τα πάντα εκτός από το να δουλέψω. Μπέρδεμα. **A**

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ
ΜΕ ΑΙΤΙΑ

Αναζητώντας τη χώρα της Επαγγελίας

Του ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

«Ένα τραγούδι απ' τ' Αλγέρι, τραγούδι του καμπλιέρη...» Πόσες φορές δεν ακούσαμε αυτό το τραγούδι στη χρυσή μας φοιτητική νιότη, ενώ παραχειμάζαμε σε ρεμπετάδικα του κέντρου προσπαθώντας να μη γείρουμε υπερβολικά ενωρίς πάνω στις ηγεμονεύουσες καλλονές που είχαμε καταφέρει να παρασύρουμε μαζί μας από τα πανεπιστημιακά στασίδια και τις παραδόσεις του Κουμάντου στο Οικογενειακό Δίκαιο.

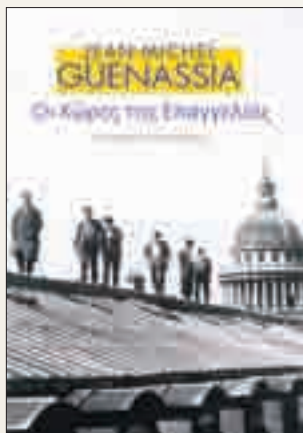
Ίσως τότε να είχαμε σκεφτεί πως κάποτε θα επισκεπτόμασταν κι εμείς αυτό το Αλγέρι που άλλωστε δεν ήταν στην άλλη άκρη του κόσμου, παρά στην απέναντι όχθη της Μεσογείου. Πέρασαν τα χρόνια, συνάντησα καμπλιέρηδες στις πυραμίδες της Αιγύπτου, κάννισα ναργιλέ στην Τυνησία και περιπλανήθηκα στα σουκ του Μαρόκου – όμως στο Αλγέρι δεν έφτασα. Ίσως επειδή ήταν πάντα εστία ταραχών και ασαφούς πολιτικής κατάστασης (όπως και η γειτονική Λιβύη άλλωστε). Κι απόμεινε το Αλγέρι ένα φάσμα ταξιδιωτικό, ένα μετείκασμα επιθυμίας, μια οπτασία μεσημεριανή.

Διαβάζοντας το εκπληκτικό μυθιστόρημα του Γάλλου Ζαν-Μισέλ Γκενασιά, που γεννήθηκε στο Αλγέρι, βρέθηκα αληθινά στον τόπο αυτό κι έζησα μαζί με τους ντόπιους, ένιωσα τις αγωνίες και τη λαχτάρα τους να απελευθερωθούν από τους Γάλλους – ασχέτως αν το σκυλομετάνιωσαν στη συνέχεια (τα γεγονότα που αναφέρονται μου έφεραν έντονα στο νου τις παραμονές του δημοψηφίσματος στη χώρα μας το 2015, όταν λίγο έλειψε να παρασυρθούμε σε μια περιπέτεια δίχως αρχή, μέση και τέλος). Όμως ο αναγνώστης δεν μένει μόνο στο Αλγέρι, πετάει στο Παρίσι, μετακομίζει στα κιμπούτς του Ισραήλ, χρίζεται μοναχός κι ερημίτης στα βάθη της Σοβιετίας, πετάει μολότωφ στην εξέγερση του Μάη, παρακολουθεί με δέος την πτώση του ανατολικού μπλοκ, και φτάνει σχεδόν ως την επινόηση κι ύστερα την καθιέρωση του ευρώ.

Πρόκειται για ένα μυθιστόρημα που αποτυπώνει με ενάργεια και συναισθηματική φόρτιση τις αλλαγές που συνέβησαν στον κόσμο – κυρίως στον ευρωπαϊκό κόσμο – για πάνω από πενήντα

χρόνια. Στις σελίδες του ενυπάρχει ο πόλεμος, ο έρωτας, και ο θάνατος, τα σκοτεινά αυτά τενάγη της ζωής όπου καταβυθίζονται οι ήρωες του συγγραφέα. Ο Γκενασιά περιγράφει με αδρές λεπτομέρειες τους βίους των ηρώων του, βίους άλλοτε αγίων κι άλλοτε τολμηρών ιδεαλιστών, που άλλο δεν κάνουν παρά να επιχειρούν να βρουν τον εαυτό τους μέσα από τη δίνη ενός διαρκώς μεταβαλλόμενου πλανήτη.

Όπως οι Εβραίοι που περιπλανώνται σαράντα χρόνια στην έρημο ύστερα από τη δραματική τους απόδραση από την Αίγυπτο, αναζητώντας τη χώρα της Επαγγελίας, τη γη όπου ρέει μέλι και γάλα, και την οποία ο ηγέτωρ και οδηγός τους Μωυσής κατάφερε μονάχα να αντικρίσει από μακριά πριν παραδώσει την εξουσία

Ζαν-Μισέλ Γκενασιά
Οι χώρες της Επαγγελίας
εκδ. Πόλις

στον Ιησού του Ναυί και το πνεύμα στον Θεό του, παρόμοια και οι ήρωες του Γάλλου συγγραφέα αναζητούν ο καθένας τη δική του χώρα της Επαγγελίας. Ο καθένας συνάντηι το δικό του συμβόλαιο με τον Θεό – ή με τον εαυτό του – κι επιδίδεται στην ιερή αποστολή όπως οι ιππότες του βασιλιά Αρθούρου επιδίδονται στην αναζήτηση του Αγίου Δισκοπότηρου (με αμφίβολα αποτελέσματα).

Το μόνο σίγουρο στην παρούσα περίπτωση είναι ότι ο αναγνώστης θα βυθιστεί σε ένα εξαιρετικό μυθιστόρημα – στην απόλαυση του οποίου βοηθάει αναπόδραστα η πολύ καλή μετάφραση της Χαράς Σκιαδέλλη.

ATHENS
VOICES
PODCAST

Κάθε εβδομάδα αυτές είναι ιστορίες που βέλουμε να ακούμε

1

ΜΕ ΤΗ ΜΑΡΙΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Η ιστορία όπως της ήλθε να την πειστούνε σε μια συντηρησιακή συζήτηση της ελληνικής και κροατικής με την Μάχη Προβιά.

2

ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΥ

Η ιστορία όπως της ήλθε να την πειστούνε σε μια συζήτηση της ελληνικής και κροατικής με την Μάχη Προβιά.

3

ΜΕ ΤΗ ΝΕΦΕΛΗ ΜΕΓΚ

Η ιστορία όπως της ήλθε να την πειστούνε σε μια συζήτηση της ελληνικής και κροατικής με την Μάχη Προβιά.

4

ΜΕ ΤΟΝ ΜΑΝΟ ΧΑΡΑΛΑΜΠΑΚΗ

Η ιστορία όπως της ήλθε να την πειστούνε σε μια συζήτηση της ελληνικής και κροατικής με την Μάχη Προβιά.

5

ΜΕ ΤΗ ΜΙΜΗ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ

Η ιστορία όπως της ήλθε να την πειστούνε σε μια συζήτηση της ελληνικής και κροατικής με την Μάχη Προβιά.

Ακολουθήστε το podcast μας στο
Spotify, Apple, Google play music

ΘΕΑΤΡΟ

Το βαθύ τραύμα της Θεσσαλονίκης στους δρόμους

Του ΣΑΒΒΑ ΠΑΤΣΑΛΙΔΗ

Το πιο βαθύ και ανομολόγητο τραύμα της Θεσσαλονίκης είναι η ιστορία της εβραϊκής της κοινότητας, οι περιπέτειες που οδήγησαν στο ξεκλήρισμά της. Τραύμα γεμάτο ενοχές και μνήμες. Και θεωρώ απόλυτα θετικό το γεγονός ότι ολοένα και πυκνώνουν οι μαρτυρίες, οι δημοσιεύσεις και οι δράσεις, οι οποίες, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, φέρνουν στο φως λεπτομέρειες και εμπειρίες που ο κόσμος αγνοεί. Πρόσφατο παράδειγμα, η περφόρμανς «Λούνα», το βραβευμένο έργο-βιογραφία της Ρίκας Μπενβενίστε, όπου πρωταγωνιστεί η Εβραία μοδίστρα, η φτωχή και αγράμματη Λούνα, η οποία καταλήγει στα στρατόπεδα συγκέντρωσης των ναζί την άνοιξη του 1943, επιβιώνει, και δύο χρόνια αργότερα επιστρέφει στη γενέθλια πόλη της, όπου βιώνει ξανά τον αποκλεισμό και τις διακρίσεις, δηλαδή βιώνει μια άλλη εκδοχή της «τελικής λύσης».

Η σκηνοθεσία

Βασική έγνοια του σκηνοθέτη **Δαμιανού Κωνσταντινίδη**, η μετατροπή μιας απύσας «άλλης» ιστορίας σε δυναμική επιτελεστική παρουσία. Προς τον σκοπό αυτό εγκαταλείπει τα όρια της καθιερωμένης σκηνής, τους μηχανισμούς του τακτοποιημένου και απόλυτα ελεγχόμενου ψευδαισθησιακού ρεαλισμού, και μεταφέρει με λεωφορείο το προσωπικό δράμα της Λούνας στον άναρχο και εν πολλοίς απρόβλεπτο ρεαλισμό των δρόμων και των ανοικτών τοπίων της πόλης της Θεσσαλονίκης. Από την εναρκτήρια σκηνή στο φουαγιέ του Βαφοπούλειου Πολιτιστικού Κέντρου μέχρι την καταληκτική στην πλατεία Μαβίλη στον Βαρδάρη, οι επιλογές του ήταν έτσι ρυθμισμένες ώστε να αντιμάχονται την απόσταση θεάματος και θεατή. Ήταν σαφές πως ήθελε τους θεατές σε ρόλο συνεπιβατών, συνοδοιπόρων ή ακόμη και «μαρτύρων», όχι βέβαια με στόχο τη θεραπεία του τραύματος, αλλά την καλύτερη και πιο υποψιασμένη γνωριμία μαζί του, προκειμένου να αισθανθούν στο πετσί τους αυτά που βίωσε η αφανής ηρωίδα της Μπενβενίστε.

Περί εγγύτητας

Τώρα, το πώς εισπράττει κάθε θεατής αυτή την εγγύτητα, την εμπλοκή με τα δρώμενα και τις ιστορικές τους σημάνσεις, είναι θέμα αυστηρώς προσωπικό. Υπάρχουν θεατές που δεν θέλουν να αναστατώνεται η προστασία που τους προσφέρει το σκοτάδι της πλατείας. Νιώθουν πιο ασφαλείς παρακολουθώντας από απόσταση. Απόλυτα θεμιτό. Είναι άλλοι όμως που θέλουν κάτι παραπάνω, μια πιο λοξή διερεύνηση των δυνατοτήτων του θεάτρου, ένα ταρακούνημα, ακόμη και μια αίσθηση ανασφάλειας. Και σε αυτή τη δεύτερη κατηγορία ανήκει η περφόρμανς-περιήγηση της Λούνας. Είναι ένα αλλιώτικο δρομολόγιο που θα ονόμαζα μια «τραγωδία αναγνώρισης» με ευτυχισμένο όμως τέλος, μιας και η Λούνα κατορθώνει, σε πείσμα των καιρών, να επιβιώσει. Με

μια ωστόσο διαφορά. Σε μια κλασική τραγωδία, ο αγγελιοφόρος ήταν εκείνος που επωμιζόταν τον ρόλο να φέρει στους θεατές της αναπαράστασης αφηγήματα και αλήθειες του κόσμου πέρα από τη σκηνή. Ο αγγελιοφόρος ήταν, κατά κάποιον τρόπο, ο μέσος θεατής in absentia. Η αναφορά του συμπλήρωνε τα κενά και προωθούσε τη δράση. Αντίθετα, στη Λούνα, ο θεατής προ(σ)καλείται να γίνει μέρος μιας πορείας προς την «αναγνώριση» και το νόημα και όχι ένας απλός παθητικός υποδοχέας ενός ήδη διαμορφωμένου νοήματος (δηλ. ενός συμπεράσματος).

Περί χειρισμού της εγγύτητας

Η παρουσία των τεσσάρων αφηγητών της ομάδας **Angelus Novus**, καθώς επίσης και η καταφυγή σε λύσεις και τακτικές ενεργοποίησης όλων των αισθήσεων των θεατών, κι όχι μόνο της ακοής και της όρασης, όπως για παράδειγμα οι φωτογραφίες που μοιράζονται στους επιβάτες του λεωφορείου με τα διάφορα κτίρια, το ποτό, οι καραμέλες και η διάταξη των καθισμάτων στην πλατεία Μαβίλη κ.λπ, καθώς επίσης και η συνεχής έκθεση στα αναπάντεχα συμβάντα του δρόμου με τα κορναρίσματα, τα αυτοκίνητα, τους πεζούς, τη φασαρία, ενισχύουν την αίσθηση (ή αν προτιμάτε, την ψευδαίσθηση) της «αδιαμεσολάβητης» φυσικότητας της δράσης και παράλληλα την αίσθηση του τόπου και των συνθετικών του υλικών.

Όσο εξελίσσεται χιλιομετρικά η δράση, το «εκεί και τότε» της ηρωίδας (η απουσία της δηλαδή) μορφοποιείται σε ένα δυναμικό «εδώ και τώρα» (μια παρουσία), που εισβάλλει στον χώρο του θεατή-συντελεστή διεκδικώντας την προσοχή όσο και την κατανόησή του. Την ίδια στιγμή του προσφέρει και μια ανανεωμένη οπτική γωνία πρόσληψης του αστικού τοπίου, που μολοντί το ζούμε δεν το παρατηρούμε, μας διαφεύγει η υλικότητά του, οι οσμές και οι ήχοι του, η πραγματικότητά του. Έχει σημασία αυτή η διάσταση της περφόρμανς. Και εξηγώ.

Η υλικότητα του εδώ και τώρα

Όσο περνά ο καιρός και η τεχνολογία βελτιώνεται, άλλο τόσο μεγαλώνει και η απόστασή μας από την πραγματικότητα. Κλεινόμεστε στον εαυτό μας. Βγαίνουμε ολοένα και λιγότερο έξω για να γνωρίσουμε κόσμο. Και όταν βγαίνουμε, σπάνια θα διερωτηθούμε για όλα εκείνα που συνθέτουν το περιβάλλον που ζούμε, πολλώ δε μάλλον τις ιστορικότητες που κρύβει. Και σαν να μη φτάνει αυτό, κάθε φορά που διασχίζουμε το αστικό μας τοπίο έχουμε πάντα μαζί μας τα αναγκαία εργαλεία (iPod, κινητά τηλέφωνα, earphones) που αποτρέπουν την επαφή μας είτε με το τοπίο είτε με άλλους ανθρώπους. Με άλλα λόγια, βγαίνουμε φορώντας την πανοπλία της απομόνωσής μας.

Είναι προφανές πως οι δημόσιοι χώροι έχουν πάψει προ πολλού να έχουν τη λειτουργικότητα της αρχαίας αγοράς, όπου ανταλλάσσονταν ιδέες, προβληματίζαν θέματα κοινού ενδιαφέροντος. Και εκτιμώ πως ανάμεσα στους στόχους της Λούνας ήταν να μας επαναφέρει στον δημόσιο χώρο, στο οικοσύστημα, δημιουργώντας, έστω και προσωρινά, την αίσθηση της κοινότητας, της συλλογικότητας.

Όπως υποστηρίζει ο καλός Γάλλος στοχαστής **De Certeau**, αυτές οι παρεμβάσεις είναι σημαντικές καθώς αποδομούν τον χώρο και τον μετατρέπουν σε ένα πιο δημιουργικό, μη παγιωμένο και αισιόδοξο τόπο, αισιόδοξο υπό την έννοια ότι μας δίνουν την ευκαιρία να τον γνωρίσουμε καλύτερα, να αποκτήσουμε μια βαθύτερη

κατανόηση των λειτουργιών του και των ιδεολογημάτων του.

Ένα ερώτημα περί πραγματικότητας και τέχνης

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να θέσω ένα ερώτημα που με ταλανίζει κάθε φορά που η διαχωριστική γραμμή σκηνής/πλατείας, μύθου/πραγματικότητας καταλύεται ή γίνεται δυσδιάκριτη ή προκαλείται. Διερωτώμαι, λοιπόν: Πόση άραγε δόση πραγματικότητας μπορεί να αντέξει η τέχνη για να συνεχίσει να λέγεται τέχνη και όχι ζωή; Όπως και το αντίστροφο: πόση δόση θεατρικότητας μπορεί να αντέξει η ίδια η ζωή για να συνεχίσει να λέγεται πραγματικότητα και όχι θέατρο; Μολοντί πολύ θα ήθελα να μοιραστώ μαζί σας κάποιες παραπάνω σκέψεις δεν θα υποκύψω στον πειρασμό (θα μας πάει η κουβέντα αλλού και πολύ μακριά), θα πω μόνο εν τάχει ότι το μπρα ντε φερ ανάμεσα στην παρουσία και απουσία, είναι ένα από τα πιο συναρπαστικά όσο και προβληματικά/σύνθετα χαρακτηριστικά του θεάτρου γενικά και ειδικότερα εκείνο που κάνει το οδοιπορικό της Λούνας που συζητούμε εδώ τόσο ιδιαίτερο, γοητευτικό, αλλά και «επικίνδυνο». Και όταν λέω «επικίνδυνο», αναφέρομαι στις πιθανές αρνητικές προεκτάσεις που ενδέχεται να έχει η επιδιωκόμενη εγγύτητα. Επιτρέψτε μου δυο λόγια παραπάνω.

Σε ρόλο συνήγορου του διαβόλου

Για παράδειγμα, μήπως τελικά η ολοένα και μεγαλύτερη ενίσχυση της εγγύτητας (και συνακόλουθης και εν πολλοίς αναπόφευκτης ταύτισης) του θεατή (ψυχοσυναισθηματική ή/και σωματική) με ένα πρόβλημα ή μια ιδιαιτερότητα ή ένα τραύμα, μπορεί να γίνει μπουρρανγκ, υπό την έννοια ότι αντί να οδηγεί σε ενεργοποίηση των κριτικών αντανακλαστικών μας, καταλήγει να λειτουργεί ως το «συμπαθές» άλλοθι μας για την απουσία δράσης, την απουσία ουσιαστικής πρόκλησης; Πορευόμενος απορώντας, μου έρχεται στο μυαλό η άποψη της σπουδαίας **Σούζαν Σόνταγκ**, που λέει ότι, όσο νιώθουμε συμπάθεια, δεν αισθανόμαστε ότι είμαστε συνεργοί στην πράξη που προκάλεσε τον πόνο. Η συμπάθειά μας προδίδει την αθωότητά μας, αλλά και την ανικανότητά μας. Και σκέφτομαι, μήπως τελικά διά της συμπαθείας καταλήγουμε να γινόμαστε απλά «τουρίστες πολιτιστικών (και ενίοτε ριζοσπαστικών) δράσεων»; Είναι και αυτό ένα ζήτημα.

Πίσω στη Λούνα

Αφήνω σκόπιμα μετέωρη και την παραπάνω απορία για τον καθένα που θα ήθελε να τη σκεφτεί, και συνεχίζω με τη Λούνα, την οποία ο Κωνσταντίνιδης, ένας υποψιασμένος και δοκιμασμένος στα δύσκολα σκηνοθέτης, αγκάλιασε με τη γνώριμη έγνοια και βαθιά του αγάπη. Δεν έπεσε στην παγίδα του ψυχοσυναισθηματικού εγκλωβισμού του θεατή. Τον ήθελε παρόντα και σκεπτόμενο, όχι όμως παραδομένο. Οι (κατά τόπους μπρεχτικές) αποστασιοποιητικές επιλογές του κινήθηκαν επάνω σε καθαρούς και ελεγχόμενους διαδραστικούς αρμούς, που είχαν ως στόχο τη δημιουργία μιας κοινωνικής (κυρίως και μόνο δευτερευόντως αισθητικής) εμπειρίας, μιας εμπειρίας κριτικής (ας σημειωθεί αυτό) επανασύνδεσης του αποξενωμένου ατόμου με την τοπική του ιστορία (και τα όποια ενοχικά της κατάλοιπα) και την καθημερινότητά του.

Και μία γενική παρατήρηση: η διαχείριση του οικείου

Γνωρίζω ότι δεν υπήρξαν παρεμβάσεις στο έργο της συγγραφέως. Όμως, όταν ένα έργο που δεν έχει γραφτεί για να γίνει θέατρο καταλήγει να γίνει, υπάρχει πάντα ο κίνδυνος κάπου να σκοντάψει. Όπως τώρα. Για να γίνω

πιο συγκεκριμένος.

Υπήρξε ένα κομμάτι της διαδρομής, λίγο πριν και λίγο μετά το «Υπνωτήριο Αλλατίνη» επί της Παρασκευοπούλου, για περίπου 10-15 λεπτά, όπου η αφήγηση με τα διάφορα ζιγκ-ζαγκ της αισθάνθηκα ότι με πετούσε έξω. Δεν μπορούσα να καταλάβω τι ήταν εκείνο που έλειπε. Αρχισα να χάνω το ενδιαφέρον μου και την επαφή μου με τη γεωγραφία των δρωμένων. Αφού τελείωσε η περιφόρμανς, το σκέφτηκα αρκετά, και κατέληξα στο εξής: Τα οικεία στοιχεία που εμπεριείχε η αφήγηση στο συγκεκριμένο διάστημα που αναφέρω πιο πάνω, δεν είχαν επικοινωνιακά καύσιμα. Ναι μεν μας τροφοδοτούσαν με αναγκαίο πληροφοριακό υλικό ώστε να διαχειριστούμε τη συρραφή των επεισοδίων, ωστόσο εκτιμώ πως είχαν ανάγκη από ένα πιο δουλεμένο ή μάλλον καλύτερα πιο «αναπάντεχο» πλαίσιο φιλοξενίας τους, ώστε να καταγραφούν ακαριαία οι λεπτομέρειές τους στο σκληρό δίσκο της μνήμης μας (που εννοείται ήταν και το ζητούμενο).

Το υπογραμμίζω αυτό γιατί το οικείο έχουμε πάντα την τάση να το προσπερνάμε ακριβώς γιατί δεν μας ξαφνιάζει, δεν προκαλεί ούτε προσκαλεί την προσοχή μας. Άλλως πως, δεν αρκούν η απλή παρατήρηση, καταγραφή και μεταφορά του καθημερινού στο όποιο θεατρικό δρώμενο για να το μετατρέψει αυτόματα σε κάτι αξιοπρόσεκτο.

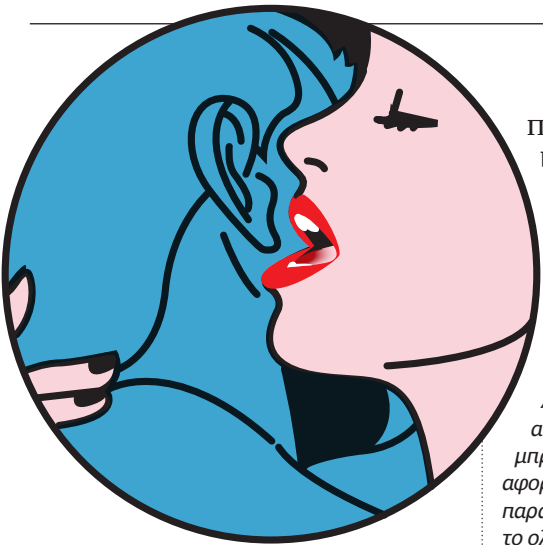
Για να παρατηρήσουμε και να αξιολογήσουμε το οικείο πρέπει να πάψει να είναι οικείο. Δηλαδή, όταν επιστρέψει στα δεδομένα της οικειότητας χωρίς όμως τις οικείες επικαλύψεις τους. Κι εδώ εκτιμώ πως απουσίαζε ένα ανοίκειο πλαίσιο που να στεγάσει, με τους δικούς του όρους, τα μικρά, οικεία και ανάκατα από τη ζωή της Λούνας. Και από τη στιγμή που ο σκηνοθέτης αποφάσισε να μείνει πιστός στην πρωτογενή γραφή, είχε ως αποτέλεσμα, πάντοτε κατά την εκτίμησή μου, να «καθίσει» η αφήγηση στα σημεία της διαδρομής που αναφέρω. Η γραφή της συγγραφέως δεν άντεξε το ειδικό βάρος που κουβαλά μια «εδώ και τώρα» προφορική/επιτελεστική απόδοση.

Καταλήγοντας

Κρίνοντας την παράσταση στο σύνολό της και λαμβάνοντας υπόψη τον βαθμό δυσκολίας και τις ιδιαιτερότητές της, εκτιμώ πως ο Κωνσταντίνιδης κατέθεσε έγνοια, αγωνία, γνώση, δουλειά και άποψη. Μαζί με τη μη γραμμική «θεατροποίηση» ψηφιδάτων της ζωής της Εβραίας Λούνας, μπορούσες να διακρίνεις πίσω από όλα αυτά και τις ανησυχιακές συγκρίσεις της «τελικής λύσης» τότε, με τις τελικές λύσεις που διαγράφονται τώρα στον ευρωπαϊκό ορίζοντα. Συμπωματικά το κείμενο αυτό το τελείωσα το βράδυ της εκλογής της **Τζόρτζια Μελόνι** στην Ιταλία. Όσο για τους συνεργάτες του σκηνοθέτη (τους αναφέρω: **Ελένη Μακίσσγουλου, Αλέξης Κότσουφας, Αντιγόνη Μπάρμπα, Σωτήρης Ρουμελιώτης**), αποδείχτηκαν αξιόπιστοι αφηγητές, με επικοινωνιακή άνεση, καθαρότητα φωνής, καθημερινοί στο παίξιμό τους, χωρίς μούτρες, υπερβολές και απαιρεστές πόζες. Συγκινητικοί και απόμακροι όπου και όταν έπρεπε, έλεγξαν το παιχνίδι των αποστάσεων ανάμεσα στην απουσία και την παρουσία των παθημάτων της Λούνας. Στο τραγούδι η ωραία φωνή της **Ελιόνας-Ελένης Σινιάρη**, με τη μουσική υποστήριξη της **Λυδίας Ανεστοπούλου** (ακορντεόν) και του **Γιώργου Χρυσικού** (κιθάρα).

Κατακλείδα

Ένα δυναμικό ξεκίνημα για τη θεατρική Θεσσαλονίκη που εύχομαι να συνεχίσει σε πείσμα των δύσκολων καιρών. Το θέατρο μπορεί να βοηθήσει. Είναι πηγή ζωής, ελπίδας και κριτικής σκέψης. Μια καλή παράσταση πάντα βοηθά να γίνουμε καλύτεροι πολίτες, δηλαδή σκεπτόμενοι πολίτες, δηλαδή «επικίνδυνοι» πολίτες. **A**

Παρόλα αυτά, δεν έχει φύγει από το μυαλό μου και σκέφτομαι πόσο κρίμα είναι...

Κρίμα; Δεν νομίζω. Ενήλικες είμαστε και έχουμε την ευθύνη του εαυτού μας, των απόψεών μας και των επιλογών μας. Δεν είμαστε παιδιά, να πιστεύουμε άκριτα, όσα μας λένε οι μεγάλοι. Είναι ευθύνη μας να ενημερωνόμαστε σωστά, να εξελισσόμαστε, να έχουμε ανοιχτά μυαλά και ανοιχτή καρδιά. Πιστεύω πως θα το βρεις μπροστά σου ξανά και ξανά το ψέκασμα, με αφορμή μια κουβέντα με φίλους, μια ταινία, μια παράσταση, ένα τυχαίο συμβάν στο δρόμο και το ολοκληρωτικό ξενέρωμα δεν θα αργήσει. Ίσως, να προσπαθούσες να κάνεις κάποιες συζητήσεις μαζί του, μπας και βάλεις ένα λιθαράκι, να ψαχτεί το αγόρι; Αλλά δεν νομίζω ότι θα γίνουν θαύματα, αν ο ίδιος δεν έχει τη θέληση.

Οι φίλες μου λένε ότι αυτό που μου συνέβη με τον πρώην μου (και θα εξηγήσω γιατί «πρώην»), δεν πρέπει να έχει συμβεί σε άλλη κοπέλα και μου έβαλαν και στοίχημα να σου στείλω την ιστορία μου για να το εξακριβώσουμε. Τα είχαμε φτιάξει από τον Φλεβάρη, όλα καλά κι όλα ωραία. Δεν είχα γνωρίσει κανέναν από την οικογένειά του εν τω μεταξύ. Μου προτείνει τώρα μέ-

σα στο καλοκαίρι να πάμε την πρώτη μας ever εκδρομή κι εγώ πετάω τη σκούφια μου αμέσως. Μπαίνουμε στο αμάξι και χωρίς καμία προειδοποίηση, μου λέει θα περάσουμε να πάρουμε τη μαμά μου, το θείο μου και τα ξαδέρφια μου να πάμε όλοι μαζί στο εξοχικό μου. Μην στα πολυλογώ, φτάνουμε κομβόι σε ένα ερεπίο (κυριολεκτικά) στη Μάνη και εκεί μου το ξεφουρνίζει. «Ηρθαμε για να το καθαρίσουμε όλοι μαζί.» Τους ντράπηκα κι εγώ κι επί 3 μέρες το γλείψαμε το χρέπι του και γυρίσαμε πίσω. Αυτή ήταν η «εκδρομή»...

Συχαρητήρια, φίλη μου, επίσημα η ιστορία σου καταχωρήθηκε και διεκδικεί με αξιώσεις το φετινό μετάλλιο στην κατηγορία «δεν είμαστε με τα καλά μας» αυτής της στήλης. Αν το κερδίσεις, θα σας καλέσω, εσένα και τις φίλες σου (τις οποίες btw ευγνωμονώ, που σε έπεισαν να μου στείλεις), σε μια σπουδαία εκδήλωση, για να το παραλάβεις. Το μόνο, που θα σε ρωτήσω, όταν βρεθούμε από κοντά, είναι γιατί; Γιατί, γιατί, γιατί έκατρες 3 μέρες να κάνεις τις δουλειές; Ένα ΚΤΕΛ απόφαση ήταν.

Φίλη, γεια! Γνωρίστηκα μέσω dating app με ένα ωραίο παιδί και κανονίσαμε ραντεβού για να γνωριστούμε. Εγώ είχα μια δύσκολη μέρα στη δουλειά, αλλά παρό-

λα αυτά πήγα κανονικά στο ραντεβού. Εκεί αυτός είχε πολλή όρεξη, έκανε κάτι αστείακια (που δεν μου άρεσαν) καιμίλαγε συνέχεια. Σε κάποια φάση, μου λέει «θα έχει χαλάσει το Spotify μου, γιατί το ανοίγω και δεν μου λέει ότι είσαι το καλύτερο κομμάτι». Εκεί εγώ αρπάχτηκα και του είπα ότι δεν είμαι καμία τελευταία, για να με αποκαλεί «κομμάτι». Αυτός άρχισε και μου τι λέει και κάναμε το μαγαζί όπα, γύρισαν όλα τα τραπέζια και μας κοίταγαν. Τώρα μου στέλνει να επανορθώσουμε, αλλά εγώ δεν ξέρω τι να κάνω. Νομίζω πως δεν ήταν απλά μια κακιά μέρα.

Τώρα, δηλαδή, οι νεολαίοι, την πέφτουν με ατάκες για το Spotify; Πού είναι οι εποχές του μπαμπά-ζαχαροπλάστη; (Παύση. Μελαγχολία. Κοιτάω έξω από το παράθυρο. Εντάξει, μου πέρασε.) Το λοιπόν, και μόνο για το κρύο της ατάκας, που θα την χαρακτήριζα από «φουλ lame απόπειρα για 15χρονα» μέχρι «γλοιώδη πεισματική του ελέους», νομίζω δεν πρέπει να το χρεώσουμε στην έρμη την ημέρα. Να το ακούς το ένστικτό σου και να το εμπιστεύεσαι. Πάμε παρακάτω.

Αγαπητή Τζένη, βγαίνω εδώ και 3 μήνες με ένα αγόρι τόσο καλό, τόσο δοτικό, με πολύ πάθος και έρωτα. Τις τελευταίες μέρες και μετά από κάποιες συζητήσεις που κάναμε, μου μπήκε η υποψία ότι είναι ψεκ και γενικά ότι έχει πολύ παλιομοδίτικες απόψεις. Πραγματικά, πιστεύω ότι είναι καλός άνθρωπος, απλά έμαθε να είναι και να σκέφτεται έτσι.

© JOHN HOLMES

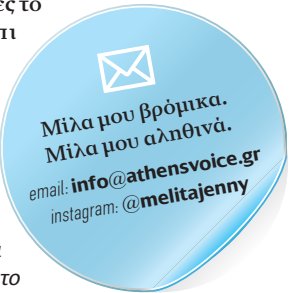

Ερωτικά αδιέξοδα, sexy απορίες, κρυμμένα μυστικά... και στα fm! Το «Μίλα μου βρόμικα» κάνει τα ερωτικά σας θέματα να ακούγονται σαν παθιαίρικο τραγούδι στο **Athens Voice Radio 102.5**

Για να καταχωρίσετε μια αγγελία επικοινωνήστε με το **210 3617.369 (11.00-18.00)**
Χρεώσεις: € 34 οι 20 πρώτες λέξεις και € 0,35 κάθε επιπλέον. Αγγελία σε πλαίσιο: € 45.

Φυσικός, τελειόφοιτη του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με πολυετή εμπειρία στην εξοτιμικευμένη διδασκαλία Μαθηματικών, Φυσικής, Χημείας Γυμνασίου και Λυκείου, παραδίδει ιδιαίτερα μαθήματα σε μαθητές Γ' Γυμνασίου με σκοπό τη βελτίωση των σχολικών τους επιδόσεων ή/και την προετοιμασία τους για επόμενα ακαδημαϊκά στάδια, με προσαρμοσμένα προγράμματα μελέτης. Ευελιξία στον προγραμματισμό των μαθημάτων, προσιτές τιμές. Τηλέφωνο επικοινωνίας: 6946 031355

Σε γνωρίζω... 43 ετών διευθυντικό στέλεχος Ναυτιλιακής εταιρείας, γυμνασμένος, πολύ εμφανισίμος, υπεύθυνος, δυναμικός, ευγενικός, λάτρης των αποδράσεων, ευκατάστατος, επιθυμεί σοβαρή γνωριμία με κυρία ελεύθερη, ψηλή, με παιδεία, ευγένεια, με χιούμορ και ειλικρίνεια. **«ΠΑΠΠΑΣ»**, Ομήρου 38, Κολωνάκι, τηλ. 210 3620.147, 6944137189, www.pappas.gr

Μίλα μου βρόμικα.
Μίλα μου αληθινά.
email: info@athensvoice.gr
instagram: @melitajenny

ATHENS voicebooks

ΑΠΟ ΦΥΛΟ ΣΕ ΦΥΛΟ
10 ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΗΣ
ΛΟΑΤΚΙ+ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ
Μια συλλογή της Athens Voice Books
και του Free-Thinking Zone

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΠΑΡΤΑΛΗΣ
ΜΑΡΙΑ ΚΑΙ ΣΤΕΛΛΑ
Ένα ανάρμοστο υβριδικό Lesbian-Western
που δεν θέλει να έχει καμία
λογιστική αξιοπρέπεια.
Όλα στα υλικά!

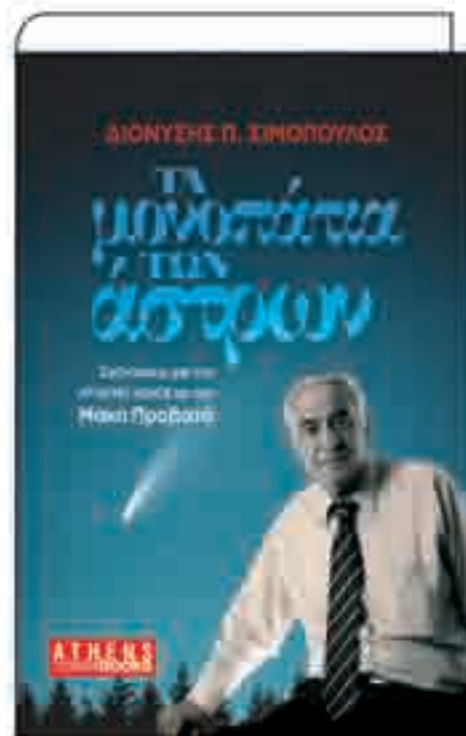
ΤΖΕΦ ΜΟΝΤΑΝΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΡΙΝΘΟ ΣΤΟ NON-BINARY
ΤΖΕΦ
Μια συγκλονιστική ιστορία από την ηθοποιό,
σκηνοθέτρια κατά της κακοποίησης και υπέρ
της αναγνώρισης της μη δυαδικότητας του φύλου
(non binary).

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΜΑΡΑΣ
ΤΕΛΙΚΗ ΤΕΘΛΑΣΜΕΝΗ
Ένα μυθιστόρημα για τη ματαίωση
της απόλυτης - και τη λήτρωση.

ΗΛΙΑΣ ΕΥΘΥΜΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΟΙΗΜΑΤΑ
Η ποιητική αυθεντία του λυρικού
της Ελληνικής Γραμμάτιας &
πρώην υπ. ΠΕΧΟΔΕ

ΔΙΟΝΥΣΗΣ Π. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ
ΤΑ ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ ΤΩΝ ΑΣΤΡΩΝ
Ο βραβευμένος αστρονομικός
επιστήμονας διευθυντής του Ευγενιδείου Πλανηταρίου
συζητάει με την Μάκη Προβατά.

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΟΠΟΛΕΙΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ATHENS VOICE BOOKS

Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα, 210 3617.170,
εσωτ. 114, fax: 210 3617.310, www.athensvoice.gr

24
7
open

Εδώ, το δέμα σου σε περιμένει!

Με την υπηρεσία Smart Point της ACS και τις νέες «έξυπνες θυρίδες», σε ακόμα περισσότερα συνεργαζόμενα σημεία (πρωτόνια Shell, supermarket και parking), μπορείς να παραλάβεις το δέμα σου εύκολα, γρήγορα και αξιόπιστα, απολαμβάνοντας:

- Ευελιξία στην εξυπηρέτηση, την ώρα που θες, χωρίς κατ' οίκον αναμονή για τον courier.
- Εύκολη πρόσβαση, και διευρυμένο ωράριο 24 ώρες το εικοσασετράωρο, 7 μέρες την εβδομάδα.
- Ασφαλή πληρωμή της αντικαταβολής στο τερματικό POS της θυρίδας, με κάρτες Visa και Mastercard.
- Δωρεάν ενημέρωση σχετικά με την πορεία και την παράδοση της αποστολής, με sms και e-mail.

Μην περιμένεις, λοιπόν!

Διάλεξε στις επιλογές παραλαβής της online παραγγελίας σου, να πάρεις το δέμα σου από το ACS Smart Point της περιοχής σου!

Υπό: ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΛΛΗ 36-38, 1122 ΑΤ ΑΘΗΝΕΣ,
τηλ.: 210 8190000, fax: 210 8190311, www.acscourier.gr

ACS
Τα πάντα, παντού.

<https://www.lidl-hellas.gr/sustainability>

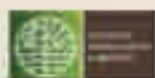

Ας μην είναι το πλαστικό η καλοκαιρινή μας ανάμνηση!

Στη Lidl Ελλάς, δουλειά μας είναι να φροντίζουμε τους πελάτες μας.
Ευθύνη μας είναι, όμως, να φροντίζουμε ολόκληρο τον κόσμο.

Γι' αυτό, συνεχίζουμε τις δράσεις μας γύρω από την τουριστική καμπάνια περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης «Plastic Free Greece» και πραγματοποιούμε για άλλη μία χρονιά, μαζί με το Κοινοφελές Ίδρυμα Αθανάσιος Κ. Λασκαρίδης, υποβρύχιους και παράκτιους καθαρισμούς στην Κρήτη, στη Χαλκιδική, στη Σαντορίνη, στη Σύρο, στη Λίμνη Κερκίνη και στη Λήμνο. Έτσι, όλοι μαζί, κάνουμε βήματα που θα μας οδηγήσουν στον δρόμο για έναν πιο βιώσιμο τρόπο ζωής και μια Ελλάδα χωρίς πλαστικά μίας χρήσης.

Και αυτό μας κάνει Lidl.

voice

ATHENS

BOMBAY
SAPPHIRE®

ART MONTH

Stir Creativity

**ΠΕΡΙΚΛΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
07.00 - 08.00

**ΓΙΑΝΝΗΣ
ΝΕΝΕΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00-10.00

**ΓΙΩΑΝΝΑ
ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΥ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
10.00-12.00

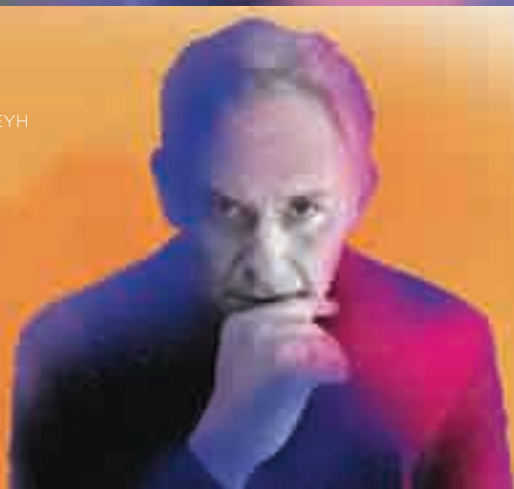
**ΣΠΥΡΟΣ
ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
12.00-14.00

**ΣΤΕΦΑΝΟΣ
ΔΑΝΔΟΛΟΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
14.00-16.00

**ΕΛΕΝΗ
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
16.00-18.00

**102.5
ATHENS
VOICE
RADIO**

Το soundtrack της πόλης

**ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
18.00-20.00

**ΣΩΤΗΡΗΣ
ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
20.00-22.00

FLIPSIDE
**ΝΙΚΟΣ
ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ**

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
00.00 - 02.00

KEEP IT REAL
**ΧΡΗΣΤΟΣ
ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

ΣΑΒΒΑΤΟ
00.00 - 02.00

